CELJSKI tednik

CELJE, 9. junija 1961
Leto XI. štev. 21

CENA IZVODU 20 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

LIST IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE »CELJSKI TISK«

ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO

Prebivalci Šmartnega v Rožni dolini so letos prvič počastili četrti junij kot svoj krajevni praznik. Na osrednji proslavi pri Žagarjevih na Gorici je govoril tudi prvoborec in udeleženec sestanka aktivistov OF 4. junija 1943. leta tov. Rudi Cilenšek-Urankar (na sliki). Več o tej proslavi berite na drugi strani lista

Komunisti

MORAJO POZNATI NOVO SMER V GOSPODARSTVU

V sredo dopoldne je bila v Narodnem domu seja okrajnega komiteja Zveze komunistov, ki so jo posvetili problemom novega gospodarskega sistema in vlogi Zveze komunistov v njem. Uvod v razpravo je prispeval predsednik okrajnega ljudskega odbora Riko Jerman, ki je takoj opozoril na škodo, ki jo lahko povzroči napačno tolmačenje gospodarskih predpisov. Nov gospodarski sistem nima svojega bistva v napisanih ukrepih ali odlokih, temveč ga uresničuje šele izvrševanje novih dolžnosti. Pri tem pa bodo odigrale veliko vlogo vse subjektivne sile v gospodarskih organizacijah in komuni. Gre za to, da bodo vsi ljudje v proizvodnji — od vodilnega osebja do neposrednih proizvajalcev — vedeli, da so spremembe v načinu gospodarjenja nujne in pravilne. Naloga komunistov pa bo, da bodo nove smernice prav propagirali in jih razlagali tako, da bodo razumljive slehernemu delavcu.

Zveza komunistov bo morala razlagati tudi nekatere ukrepe, ki spremljajo spremembe v gospodarstvu — krčenje investicij, obvezna rezerva skladov itd., ker so vse to sredstva za stabilizacijo gospodarstva. Eden velikih problemov, ki se bo kmalu pojavil, je odvišna delovna sila v nekaterih gospodarskih organizacijah. Delavci, ki so jih bili prisiljeni odpustili v Ingradu, niso bili odpuščeni po lastni krivdi in volji, zato bo nedvomno odnos do njih povsem drugačen kot do onih, ki izgubljajo delo zaradi lastne malomarnosti in nesolidnega dela. Take in podobne probleme podjetja sama ne bodo mogla reševati. Spet se bo tu pojavila komuna in v okviru nje vse gospodarske organizacije, ki bodo skupaj mnogo laže razčiščevale določena stališča.

Tovariš Jerman je v uvodu v razpravo poudaril, da je namen novega gospodarskega sistema v tem, da se gospodarstvo sprosti raznih administrativnih vplivov, da uvaja in uveljavlja decentralizacijo družbenih sredstev in daje proste roke organom samoupravljanja v skrbi za proizvodnjo, delitev dohodka itd. S tem pa še ni rečeno, da je nov gospodarski sistem anarhičen. Voden bo z veliko družbeno odgovornostjo, katere dobršen del bodo morali nase prevzeti prav komunisti. Da bodo to nalogo lahko v redu opravili, pa bodo morali sistem dodobra poznati, seznaniti pa se tudi z vsemi njegovimi vplivi na odnose v kolektivih in iniciativo neposrednih proizvajalcev.

VREME

Močnejše padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog desetega in sredi junija. Lepo vreme pa se pričakuje okrog 8. in 12. junija in ne bo trajalo več kot 2 dni.

V ostalem deloma sončno s pogostimi krajevnimi plohami ali nevihtami.

Občinska konferenca Zveze komunistov v Šentjurju

Nove naloge terjajo široko razgledane komuniste

V torek so se v prosvetni dvorani v Šentjurju zbrali komunisti te občine, da bi položili obračun svojega dveletnega dela. Občinske konference so se poleg predstavnikov političnih organizacij v občini udeležili tudi predsednik okrajnega sindikalnega sveta tovariš Jože Jošt, narodni heroj in ljudski poslanec Ivan Kovačič-Efenka in član okrajnega komiteja Zveze komunistov tovariš Lončarič.

Na podlagi poročila o delu komunistov šentjurske občine in referata sekretarja občinskega komiteja Zveze komunistov Srečka Pratnemerja so delegati živahno razpravljali.

Spremembe na področju delitve dohodka in hitro oblikovanje novih družbenih in proizvodnih odnosov zahteva, da postaja idejno delo komunistov iz dneva v dan bolj vsestransko, tehtnejše in učinkovitejše. Zato so se spremenila tudi merila za njihovo politično zrelost, ki se kaže v tem, kako komunisti poznajo smer materialnega razvoja in družbenih odnosov svoje krajevne in komunalne skupnosti, v njihovi sposobnosti za vzpodbujanje iniciativ proizvajalca itd. Vse to pa zahteva hitro in učinkovito delo.

V »ALPOSU« bi morala Zveza komunistov bolj urejevati nepravilnosti, ki jih je v tem kolektivu precej. Kljub zahtevam organov samoupravljanja v podjetju še zdaj niso izračunali proizvodnih stroškov za svoje izdelke, pa tudi letošnjega proizvodnega plana še niso sestavili. Tak odnos omalovažuje sklepe organov delavskega samoupravljanja in nikakor ne more prispevati k njihovi nadaljnji decentralizaciji. Podobno je tudi v lesni industriji »Bohor«, kjer niso uredili takšne evidence gospodarjenja posameznih delovnih skupin, da bi delavci lahko sami izračunali, kakšne dohodke bodo prejeli. Če bi organizacija Zveze komunistov v tem kolektivu delavcem razložila, kakšni so principi delitve dohodka in če bi bili delavci seznanjeni s finančnimi in ekonomskimi rezultati proizvodnje, bi ne bilo več nepotrebnih razburjanj ob izplačilih.

V preteklih dveh letih so se močno dvigali osebni dohodki zaposlenih. V lesni industriji »Bohor« in v »Alposu« pa to naraščanje ni bilo v skladu z dvigom proizvodnje. Nastajala so velika nesorazmerja med ustvarjenim čistim in osebnim dohodkom ter med skladom osnovnih in obratnih sredstev. Zaradi tega je bilo finansiranje investicij iz lastnih sredstev majhno, velik pa je bil pritisk na sredstva družbenih skladov.

Šentjurska občina je še vedno izrazito kmetijska, zato ni naključje, da so dobršen del razprave namenili prav tej panogi gospodarstva. Že v referatu je tovariš Srečko Pratnemer poudaril, **da kmetijska zadruga in gospodarstva ne bodo mogli sami reševati številnih novih problemov kmetijstva. Reševati jih bodo morali v okviru komune in z ustanavljanjem novih industrijskih in obrtnih obratov, pa tudi z razširjevanjem teh, ki že obstajajo, bodo polagoma odstranjevali problem zapislitve tistih, ki bodo oddali zemljo zadrugi ali kmetijskemu gospodarstvu.**

PIONIRJI IZ MURSKE SOBOTE NA OBISKU PRI KAJUHOVI MAMI

Kajuhov pionirski odred iz Murske Sobote je bil ustanovljen že v aprilu 1945. Lansko leto je nad vse svečano proslavil svojo 15-letnico ustanovitve. Ob tej priliki je obiskala pionirje Kajuhova mama, s katero so že dolgo vrsto let v najprisrčnejših stikih. Letos ji bodo obisk vrnili ter ob tej priliki priredili 12. junija popoldne akademijo v Velenju, zvečer pa še v Šoštanju. To bo prvi izlet pionirjev iz Prekmurja v te kraje.

Na programu je tudi nastop folklorne skupine. Ustanovili so jo v letošnjem letu pionirskih iger ter je uspešno nastopila v Murski Soboti s prekmurskimi plesi.

S konference komunistov konjiške občine

Delo vrednoti komunista

Pretekli petek je bila v Slovenskih Konjicah občinska konferenca komunistov konjiške občine. Razen številnih delegatov in gostov sta se konference udeležila organizacijski sekretar Okrajnega komiteja ZKS v Celju *Jože Marolt* in sekretar Okrajnega komiteja Ljudske mladine za celjski okraj *Zvone Dragan*.

Za letošnjo občinsko konferenco v Konjicah je značilno predvsem dvoje dejstev: na njej je sodeloval vsak tretji član ZKS v občini, od teh pa je v razpravi sodeloval skoraj vsak sedmi delegat. Ta dva podatka povesta, da so komunisti res v pravem pomenu besede polagali obračun svojega dela za obdobje minulih dveh let ter da so predlagali, povedali in začrtali delo, ki ga bo potrebno izvršiti v bodoče.

Ko je org. sekretar občinskega komiteja ZKS tov. *Jure Pirnovar* v svojem referatu nakazal bodoče naloge komunistov, je predvsem poudaril, da bodo rezultati njihovega dela najbolje vidni pri delu raznih organov v podjetjih, ustanovah, oblastnih organih itd. Nova delitev dohodka in sploh spremembe v gospodarskih predpisih narekujejo prav tem organom celo vrsto odgovornih nalog.

Delegati iz nekaterih večjih podjetij kot na primer iz tovarne usnja »KONUS«, TKO Zreče in LIP so predvsem prikazali dosedanje delo v zvezi z ustanavljanjem ekonomskih enot ter volitvami obratnih delavskih svetov. Zlasti so poudarili, da bo na te organe že takoj v začetku možno prenesti nekatere naloge kot na primer sprejemanje in odpuščanje delavcev, delitev dohodka itd. »Komunisti v podjetjih,« je menil delegat iz tovarne usnja »KONUS«, »bodo s tem dobili zelo odgovorne naloge, saj bo v proces upravljanja vključeno preko obratnih delavskih svetov večje število delavcev, ki do sedaj še niso nikjer v podjetju neposredno sodelovali. Komunisti bodo morali že v začetku pravilno usmeriti njihovo dejavnost.«

Na konferenci so posebej poudarili potrebo po nenehnem idejnem in političnem usposabljanju članov ZK, »Član Zveze komunistov mora v osnovi vedeti za naše glavne naloge in programe, posebno pa v okviru občine in podjetja, če hoče da bo na tekočem z vsem dogajanjem in da bo lahko odgovarjal na razna vprašanja državljanov,« je povedal eden izmed delegatov. Razumljivo pa je, da se tisti, ki tega ne dela, ne more uveljaviti v družbenem življenju. Ljudje pa komuniste ocenjujejo po njihovem delu in ne po legitimacijah, so povedali delegati.

Medtem, ko so se komunisti na večini področij dobro uveljavili, pa v delu sindikatov in mladine ni v zadostni meri čutiti njihovega dela in vpliva, kljub temu, da je v vodstvih obeh organizacij bilo večje število članov ZK. Za delo prosvetnih delavcev v občini, od katerih je 46 % članov ZK so predlagali, da bi se v okviru svojega aktiva večkrat sestali in obravnavali naloge, ki jih opravljajo pri vzgoji mladih ljudi na šolah. Še posebej pa so poudarili, da bo potrebno večjo pozornost posvečati politiki štipendiranja na srednjih in visokih šolah.

OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV V ŠOŠTANJU

Poglobljeno delo na vseh področjih

V ŠOŠTANJU JE BILA V SOBOTO REDNA LETNA KONFERENCA ZVEZE KOMUNISTOV ŠOŠTANJSKE OBČINE, KI SO JI PRISOSTVOVALI TUDI ČLAN CK ZKJ FRANC LESKOVŠEK-LUKA, ČLAN CK ZKS SERGEJ VOŠNJAK, ORGANIZACIJSKI SEKRETAR OKRAJNEGA KOMITEJA ZKS V CELJU JOŽE MAROLT IN DRUGI.

POLEG ORGANIZACIJSKO POLITIČNEGA POROČILA OBČINSKEGA KOMITEJA, KI SO GA DELEGATI DOBILI ŽE PREDHODNO, JE O DELU KOMUNISTOV GOVORIL PREDSEDNIK OBČINSKEGA ODBORA SZDL JANKO ŽEVART.

V svojem govoru je poudaril predvsem, da je naš družbeni razvoj v zadnjih letih naredil velik korak naprej tako v gospodarstvu kakor pri nadaljnjem uveljavljanju delavskega in družbenega upravljanja ter krepitvi komunalnega sistema, pri čemer so doseženi uspehi rezultat vodilne vloge Zveze komunistov. Z uvajanjem novega gospodarskega sistema pa gre še za kvalitetnejši premik v notranjem razvoju na vseh področjih.

Ko je govoril o delitvi dohodka je Janko Ževart naglasil, da je nemogoče v konkretnih primerih pravilno zastaviti delo in tolmačiti nov gospodarski sistem ter novo delitev dohodka, kakor tudi vse družbene spremembe, če nam ni jasno in nimamo pred očmi vsebine teh ukrepov. »Vsebino in temelj človeških vrednot tvori delo« je med drugim dejal. »prispevek človeka k skupnosti«.

Pri tem ne gre za nagrajevanje po učinku iz preprostega materialnega stimuliranja na delovnem mestu po normah, akordih in podobnem, pač pa v bistvu za to, da postane dohodek in na njem zasnovana pravica proizvajalcev, da z njim svobodno in samostojno razpolago ter ga delijo po načelu: vsakomur po njegovem delu — gibalna sila našega ekonomskega razvoja.

V delu Zveze komunistov šoštanjske občine so se v razdobju od zadnje konference pojavljale nekatere slabosti. Vzrok je bil predvsem v slabosti dela osnovnih organizacij kakor tudi članov, ki se pogosto v novih pogojih niso znašli. Največkrat so obravnavali zgolj organizacijska vprašanja iz golega formalizma, pri čemer niso videli življenja okrog sebe.

Zahtevne naloge stojijo pred komunisti tudi na področju kmetijstva, kjer bo treba predvsem stremeti za povečanjem obdelovalnih površin z odkupom in zakupom, za uveljavljanjem družbenega upravljanja kakor tudi za izboljšanjem materialnih razmer kmetijskih delavcev.

V razpravi, ki je kritično obravnavala posamezna vprašanja naše družbene dejavnosti in ki je prav gotovo prispevala svoj delež za nadaljnje delo komunistov šoštanjske občine, je sodeloval tudi Sergej Vošnjak. Med drugim je poudaril, da je **posebej pomembno v novi fazi našega družbenega razvoja ustvarjanje materialnih pogojev in resničnega samoupravljanja, kakor tudi nadaljnje poglabljanje družbenih odnosov. Pri tem ne gre samo za prenos sredstev na nižje organe, pač pa za soodločanje in sodelovanje, za ustvarjanje novih odnosov v kolektivih; ne samo za večjo demokratičnost, ampak predvsem za to, da se sistem upravljanja prenese na vse ljudi. Te nove oblike bodo zahtevale več dela in medsebojnega sporazumevanja ter reševanje problemov v širšem okviru, v okviru vseh ljudi. Pri razdeljevanju sredstev bo zlasti treba vedeti, kje se ta sredstva ustvarjajo in jih v skladu s tem razporejati.**

Začetek je tu

Kolektiv uslužbencev Občinskega ljudskega odbora Celje je dal prvega in drugega junija v popoldanskem času lep zgled pri udarniškem delu za ureditev Savinjskega nabrežja. O tem govori tudi slika. S povprečno udeležbo po 50 uslužbencev na dan so zabeležili že 380 prostovoljnih ur. Celjani, posnemajte!

Boris Kraigher v mozirski občini

V torek popoldne je Gornjesavinjčane prijetno presenetil obisk predsednika IS LRS BORISA KRAIGHERJA, ki se je v spremstvu sekretarja Okrajnega komiteja ZKS Celje Franca Simoniča in predsednika okraja Celje Rika Jermana do večernih ur mudil v mozirski občini. V razgovorih z zastopniki občine in okraja se je tovariš Kraigher zanimal za celotno gospodarstvo in gospodarjenje v mozirski komuni. Z domačini je razpravljal o problemih gozdarstva, industrije, turizma, zanimalo ga je, kako občina rešuje problem gorskih kmetij, kako potekajo komunalna dela, kako napreduje gradnja ceste v Logarsko dolino, urbanistična izgradnja v naseljih, struktura prebivalstva, funkcioniranje zdravstvene službe, problemi šolstva in drugo.

Pogled po svetu

Preden je Kennedy priletel na Dunaj, se je oglasil pri de Gaullu. Ne brez razlogov, saj je znano, da ZDA, na priliko, niso zadovoljne s francoskim obravnavanjem Alžira. De Gaulle je sicer uspel, da je prišlo do pogajanj v Evianu, toda pogajanja se močno zatikajo. Francozi še vedno groze, da se bodo pogodili z drugimi političnimi silami Alžira, govore o delitvi Alžira na francoski in alžirski del, nad Saharo pa sploh visi odcepitev, ker imajo z njo Francozi posebne načrte, ki niso nič po volji zedinjevalnim prizadevanjem v zahodnem taboru. De Gaulle ne misli prodati francoske kože za blišč zahodnega bloka in je v tem pogledu enfant terrible, saj tudi Nemci stalno trobijo, da bo Evropa ostala, kar je bila, »dežela domovin«. Mila obsodba generala Challa in Zellerja kaže, da se de Gaulle ne more do kraja odreči nekaterim tezam vojaških ultrašev, ki so konec koncev vsi njegovi generali in somišljeniki. Če so se mu izneverili, je bilo to zato, ker niso razumeli velike politike velikega bloka. Toda, ali jo de Gaulle razume in ali jo sploh hoče razumeti, vihteč svojo lastno atomsko bombo?

Sestanek med ameriškim in francoskim predsednikom je bil zelo intenziven, vzela sta si dovolj časa za afriške in azijske probleme, medtem ko je bilo poročilo precej suhoparno. Pomembno je bilo Kennedyjevo priznanje, da je zdaj Ameriko moč raniti, ker nima več monopola na najstrašnejše orožje, obenem pa izjava, da bodo na laoški konferenci sedeli vse dotlej, dokler bo kazalo, da je moč kaj doseči. Za nas je nedvomno pomembno tudi nesoglasje med ameriškim »protikolonializmom« ki je zadnje čase doživel težke poraze na Kubi, v Laosu in se razgalil v Kongu, ter med francoskim konceptom, ki na točki Alžira stanovitno ogroža stabilnost zahodnega bloka. To pa je še angleški koncept, ki se je nedavno spet razgalil v vsej kolonialistični zakrknjenosti, ko sta angleška ministra pred vsem svetom zasnubila Španijo in Portugalsko za atlantski pakt. Stari svet, stara »kraljica Evropa« noče umreti, bi dejali s pesnikom. Kdo pa bi rad umrl, dokler si obeta od življenja košček slasti ali oblasti? Če natančno premislimo ta srečanja, potem moramo reči, da do srečanja med prvima dvema na svetu ni prišlo ob ugodnih okolnostih.

Za to so poskrbeli tudi na Vzhodu. Kadar gre za važne odločitve, porinejo v prvi plan nemški problem, mirovno pogodbo z Nemčijo, čeprav vedo, da je to tisto najhujše, o čemer se je sploh možno pogovarjati. Saj gre tu za neizbrisno dejstvo, da so se geografske meje socialističnega sveta pomaknile v srce Evrope, daleč preko Berlina, Leipziga in Prage in da je ves pritisk hladne vojne od Fultona, od leta 1946 dalje, v znamenju histerične »protikomunistične« borbe. Potsdam je še tu in ni več tu, kajti zahodni tabor je med tem sklenil že marsikaj, kar cefra potsdamske sporazume. SZ je te dni ponovno zatrdila, da je mirovna pogodba pravica SZ, ker je zmagala nad fašizmom, pa tudi dolžnost Nemčije in vse protihitlerjevske antante, da se s pogodbo zajamči, da ne bo nikoli več prišlo do fašizma. Kdor je proti tej pogodbi, pomaga nemškemu revanšizmu, ki si ob novih koncesijah že brusi kremplje.

Zato ni čudno, da se je ura v Ženevi spet ustavila v poplavi hladne vojne. Morda zaradi Dunaja, a še bolj gotovo zaradi vzajemnega očitanja, da se krši premirje, da nobeden od treh domačih princev ni kos položaju, oziroma, vsi trije so karta v rokah obeh velesil, ki tu merita svojo moč v slabo prikritem spopadu.

Ni čudno, če se uvaja v Južni Koreji pod pritiskom ZDA fašistična diktatura, ki naj zatre ljudsko težnjo po demokratizaciji dežele in združitvi obeh Korej. Ni čudno, če ameriške vojne ladje hite v Ciudad Trujillo, da bi tu preprečile poskuse »castroizma« po umoru starega diktatorja Trujilla. Ni čudno, če je diktator Južnega Vietnama Ngo Din Diem ponovno dobil ameriško pomoč, da bi zatrl državljansko vojno. Če se še tu odpre en Laos, potem bo politični veter še bolj napel jadra Hruščevu. Čim bolj jih bo seveda napel, tem več histerije bo na Kennedyjevi strani, ki se ne more odreči ideji o fizičnem zatoru socialističnih idej.

T. O.

Da bi mladino seznanili

Prvo praznovanje krajevnega praznika v Šmartnem v Rožni dolini

Prebivalci Šmartnega v Rožni dolini ter bližnjih vasi so letos prvič počastili svoj krajevni praznik. Četudi vreme ni bilo najbolj ugodno, se je vendarle vseh prireditev udeležilo več sto ljudi.

S proslavami so začeli v soboto zvečer, ko je bila v dvorani v Šmartnem skupna slavnostna seja članov vseh odborov krajevnih organizacij. Tu je o pomenu praznika govoril tovariš Tine Lorger.

Prav lepa je bila svečanost v nedeljo dopoldne pri Žagarjevih, po domače pri Anžičevih na Gorici. Slavnost je v imenu krajevnega odbora Zveze borcev začel tov. Boris Lebič, zatem pa je spregovoril prvoborec Rudi Cilenšek-Urankar, eden izmed udeležencev sestanka OF, 4. junija 1943. leta v domačiji, na kateri so odkrili spominsko ploščo. Najprej je orisal delo Komunistične partije v zadnjih letih pred vojno, zlasti pa še stanje, ki je vladalo takrat na ožjem celjskem območju. Po zaslugi Komunistične partije, je med drugim dejal tov. Cilenšek, je bilo že takoj ob prihodu okupatorja veliko število ljudi pripravljenih na boj. Gesla prvih napisanih akcij »Smrt fašizmu«, »Smrt narodnim izdajalcem« itd. so se kmalu začela uresničevati. V akcijo so stopile prve partizanske čete, za njimi Prvi štajerski bataljon . . .

V veliko pomoč borcem so bili aktivisti Osvobodilne fronte. Prvi odbori OF so bili že proti koncu 1942. leta ustanovljeni na Galiciji in Zavrhu. Nekaj mesecev za tem je osvobodilno gibanje dobilo močno postojanko še pri Anžičevih na Gorici. Po zaslugi gospodarja te domačije, njegove žene in hčerke Jožice se je uporniško gibanje naglo širilo še na druge vasi. Žagarjeva hiša je postala znana partizanska javka. Tu je bil formiran tudi mladinski aktiv za to območje.

Ko je tovariš Cilenšek nizal dogodek za dogodkom se je spomnil še padlega borca Matija-Mirnika Zvezdo, ki je prvi navezal stike z Žagarjevo družino in pozneje vesel pripovedoval svojim tovarišem, da je našel poštene in zavedne ljudi, pri katerih se bodo lahko shajali in dobivali dragocene podatke.

Po govoru je tov. Cilenšek odkril na Žagarjevi hiši spominsko ploščo, na kateri je napisano: V tej hiši je bil 4. junija 1943. prvi sestanek aktivistov OF, ki je pomenil organizirano nadaljevanje dela na področju Šmartnega.

Lep in ganljiv hkrati je bil prizor, ko so domači pionirji pristopili prvoborcem, udeležencem takratnega sestanka v Žagarjevi hiši in jim izročili šopke cvetic ter jim stisnil roko.

Končno je spregovoril še tov. Albin Vipotnik-Strgar, ki je vodil takratni sestanek pred osemnajstimi leti. Tako je dejal: Hvala vam, da ste pripravili tako lepo svečanost. Ko letos praznujemo dvajseto obletnico vstaje, je prav, da se spominjamo takih dogodkov predvsem zaradi tega, da se naš mladi rod seznani z borbo in težavami, ki so jo spremljale . . .

Dva posnetka z nedeljske proslave pri Žagarjevih. Zgoraj — pogled na udeležence proslave, spodaj — udeleženci sestanka aktivistov OF 4. junija 1943. leta: Rudi Cilenšek-Urankar, Leon Cibic-Tomaž, Žagarjeva, nato Milica Gabrovec-Lenka ter Albin Vipotnik Strgar (od leve)

Uspelo prireditev je izpolnila še godba na pihala ter mladi pevci in recitatorji. Popoldne so se udeleženci proslav na čast krajevnega praznika v Šmartnem zbrali še enkrat in to pri Rebčevi hiši, prav tako na Gorici. Tudi tu je bila spominska svečanost pri kateri so odkrili ploščo v spomin na štiri žrtve, ki jih je dala ta družina v borbi za svobodo.

Pred turistično sezono

Smo pred letošnjo turistično sezono, ki se je začela zelo zgodaj. Lepo vreme v marcu in aprilu je njen pričetek pospešilo, zlasti pa izletniški del. Zanimivo je tudi, da je že danes zasedenih skoraj dve tretjini zmogljivosti v Rogaški Slatini in na Dobrni. Vse kaže, da bo število nočitev v prvem polletju vsaj za 20 % višje kot v istem razdobju lanskega leta.

Na vprašanje, kaj je pokazala lanska turistična sezona na območju celjskega okraja, *je glavni tajnik Celjske turistične zveze prof. Zoran Vodler, katerega smo naprosili za kratek razgovor pred letošnjo turistično sezono, dejal:*

Iz podatkov, da smo lani zabeležili v okraju 522.121 nočitev, od tega 34.200 inozemskih gostov, lahko razberemo, da ima naše območje v jugoslovanskem in slovenskem turizmu pomembno mesto, saj smo imeli v okraju 17,1 % vseh nočitev v republiki ter 4,4 % nočitev v državi. Zanimivo pa je še to, da je Rogaška Slatina dosegla lani več nočitev kakor turistično vodilni Bled. Pred Rogaško Slatino je bil edinole Portorož in sicer za 40.000 nočitev. Te številke potrjujejo, da se je področje celjskega okraja uvrstilo med vodilna turistična območja v Sloveniji in da tudi v državnem merilu zavzema vidno mesto.

Vešala, na katerih ni bil nihče obešen. Stojijo pa ob cesti med Gornjim gradom in Radmirjem

IZLETIŠČA STARI GRAD, NA GRIČKU, SVETINA IN CELJSKA KOČA SO DOBRO OSKRBOVANA.

Kakšne pa so bile priprave za letošnjo sezono?

S pripravami za letošnjo turistično sezono sta Celjska turistična zveza ter Okrajna gostinska zbornica pričeli že lani. Žal, smo nove gospodarske instrumente dobili prepozno. Nekatere občine pa še do danes niso izdale ustreznih predpisov, kar je vse zavleklo pravočasno objavo cen. Poleg cenika smo letos izdali tudi velik področni prospekt, z lastnimi ceniki pa sta nastopili tudi zdravilišči Rogaška Slatina in Dobrna.

Tudi gostinska podjetja in turistična društva so dobro izkoristila mrtvo sezono in v mejah razpoložljivih sredstev uredila, kar so pač mogla. Večjih investicij ni bilo. Kapacitete so skoraj enake onim v lanskem letu (3600 ležišč v vseh krajih okraja). Stanje se bo precej izboljšalo, ko bosta prihodnje leto odprta hotela v Celju in Velenju. K povečanju splošnih turističnih sredstev bo lep delež prinesla nova cesta do Celjske koče, asfaltirana cesta proti Rogaški Slatini in proti Ljubnemu. Ta dela so že v teku. Omeniti moram še komunalna dela v weekend naseljih v Preboldu, Mozirju in Gornjem gradu. Razen tega bi lahko našteli nov kopalni bazen na Ljubnem, rekonstruirane rimske izkopanine v Šempetru, urejen bazenček na Frankolovem, več adaptacij v zdraviliščih, nove sobe v zadružnem domu v Solčavi itd.

CENIK Z OPISOM KRAJEV VAM POŠLJE NA ZAHTEVO TAKOJ IN BREZPLAČNO CELJSKA TURISTIČNA ZVEZA CELJE.

Kako pa je s cenami v posameznih krajih?

Povedati moram odkrito, da so cene nekoliko višje, kakor so bile lani. Vendar je povišanje cen na območju minimalno in znaša v povprečju le 15 %, kar je glede na nove dajatve v gostinstvu res malo. Cene v turističnih krajih celjskega okraja so navzlic temu med najnižjimi ne samo v Sloveniji, temveč tudi v državi.

V naših zdraviliščih so cene umirjene in znašajo od 1000 do 1800 dinarjev v Rogaški Slatini, od 1440 do 1800 na Dobrni, od 960 do 1600 v Laškem ter od 1000 do 1200 dinarjev v Rimskih Toplicah. Cene ležišč v zasebnih sobah pa so od 300 do 500 dinarjev.

V weekend naseljih (Prebold, Gornji grad, Velenje in Mozirje) je cena ležišča od 250 do 300 dinarjev, prehrana pa je na voljo v bližnjih gostiščih po ceni od 550 do 650 dinarjev za zajtrk, kosilo in večerjo.

LOGARSKA DOLINA, SOLČAVA, LUČE, LJUBNO, GORNJI GRAD IN MOZIRJE IMAJO IZREDNO KLIMO TER SO NAJPRIMERNEJŠI ZA DOPUST, IZLET IN POČITEK, IMAJO NAJNIŽJE PESIONSKE CENE V SLOVENIJI.

V ostalih krajih so cene zelo ugodne. V vseh krajih Savinjske doline znaša cena ležišča od 200 do 300 dinarjev, celodnevna prehrana pa od 550 do 650 dinarjev. V Logarski dolini velja pension okoli tisoč dinarjev. Vse to kaže, da so cene na našem območju zelo ugodne.

Weekend hišica, kakršne stojijo v Preboldu, Mozirju in G. gradu

UTRINKI

ALI JE TREBA ČISTE KOZARCE POSEBEJ ZAHTEVATI?

Z ženo sva zavila v restavracijo Koper. Med drugim sva naročila tri deci črnega vina. Z vsem sva bila hitro postrežena. Samo . . . Ko sem hotel naliti vino v kozarca, sem ugotovil, da so se enega držale še drobtine.

Poklical sem natakarico in jo prosil, naj mi prinese čist kozarec. Ko je tudi sama spoznala, da je moja prošnja upravičena, je s čudno kretnjo vzela umazani kozarec in prinesla čistega. Nič ni dejala, ni se opravičila . . .

Še dolgo potem, ko sem zapuščal to znano restavracijo, sem premišljeval, ali bi že ne bil čas, da bi gostje dobili na mize zmeraj čiste kozarce brez intervencij? Pa to ne velja samo za Koper, tudi za nekatera druga gostišča. -an

V zadnjem tednu po DOMOVINI

Petek, 2. junija
PRED PREDSEDNIKOM republike Josipom Brozom Titom so podali svečano izjavo generalni sekretar predsednika republike Bogdan Crnobrnja ter državni podsekretarji Josip Kolar, Roman Albreht in Josip Tomc.

Sobota, 3. junija
IZVRŠNI SVET Srbije je izvolil za svojega novega podpredsednika Djurico Jojkića

Nedelja, 4. junija
V PORTOROŽU je bila mednarodna motociklistična in avtomobilska dirka za »Nagrado Primorske«, na kateri so sodelovali dirkači 12 držav.

Ponedeljek, 5. junija
NAD 50.000 prebivalcev Kragujevca je navdušeno pozdravilo predsednika Tita, ki se je kake tri ure mudil v tem šumadijskem mestu.

Torek, 6. junija
NA POTI iz Kruševca proti Leskovcu se je predsednik Tito ustavil na Jastrebcu, kjer je med vojno operiral Rasinski partizanski odred. Tu se je sešel z 38 preživelimi borci tega odreda.

Sreda, 7. junija
PREDSEDNIK TITO je v Boru izročil obratovanju več novih gigantov v okviru rudarsko topilniškega bazena. Med njimi je najpomembnejša tovarna žveplene kisline.

Prvi uspehi decentralizacije

Nove pridobitve v telefonski službi

— Četudi smo novo organizacijo PTT službe uveljavili šele s prvim aprilom, lahko že zdaj ugotavljamo, zlasti na našem območju, zadovoljive uspehe decentralizacije, je v razgovoru med drugim dejal direktor PTT podjetja v Celju tovariš EDO SEPEC.

V okviru PTT podjetja s sedežem v Celju dela šest ekonomskih enot. Te imajo svoje sedeže v Celju (za celjsko, laško in šentjursko občino), nadalje v Šmarju, Konjicah, Žalcu, Mozirju in Soštanju. Vsaka ekonomska enota ima svoj delavski svet, ki ima dosti večje pristojnosti, kot jih je imel samoupravni organ pri nekdanji okrajni pošti. Kot rečeno, gre decentralizacija svojo pravilno pot naprej. To potrjuje tudi velik interes delavcev in uslužbencev pri reševanju vseh problemov. In končno, uspeh decentralizacije se kaže tudi v povečanem številu samoupravljalcev. Medtem, ko je imel prejšnji delavski svet samo 25 članov, je danes v vseh organih samoupravljanja v PTT službi na območju našega okraja 150 tovarišev in tovarišic.

Določen korak naprej smo napravili tudi v sindikalni organizaciji. Sedaj ima vsaka ekonomska enota svojo podružnico, v okviru podjetja pa dela sindikalni plenum, ki ga med drugim sestavljajo predsedniki vseh podružnic pri ekonomskih enotah.

— Kako pa obravnavate probleme, ki zadevajo več ekonomskih enot?

— Pristojnost za reševanje vseh teh in podobnih večjih nalog, si je zaenkrat zadržal delavski svet pri podjetju. To hkrati pomeni, da delavski svet podjetja odloča o osnovnih sredstvih večjega pomena, kot so medkrajevne centrale in slično. Razumljivo pa je, da te naloge rešuje skupaj z organi samoupravljanja pri ekonomskih enotah. Tako smo naleteli na nov problem, to je na združevanje sredstev ekonomskih enot za izvrševanje vseh večjih nalog. Vse te naloge izvršujemo v skladu s perspektivnim programom, ki smo ga sprejeli. Zato pri izvrševanju takih nalog ekonomske enote niso finančno prizadete, pa čeprav se morajo ene trenutno odpovedati nekaterim sredstvom zato, da rešimo večjo nalogo na drugem območju. Drugič pa bodo prav te na vrsti, da sprejmejo »pomoč« ostalih enot. Takšno združevanje ali prelivanje sredstev je nujno, kajti sicer bi ekonomske enote z majhnimi sredstvi ne zmogle vseh nalog. Tako se pa z združenimi silami in sredstvi uspešneje lotevamo večjih del.

— Ali so v bližnji prihodnosti predvidene kakšne novosti ali izboljšave v telefonski službi?

— So. Tako smo zmogljivost celjske avtomatske telefonske centrale že pred kratkim povečali za pet sto novih naročnikov. Zdaj jih lahko sprejme tisoč tri sto. Trenutno je v gradnji okoli dve sto novih telefonov. Razen tega smo položili telefonske kable v Šentjurju, Konjicah in deloma v Žalcu. V vseh teh krajih bomo povečali število telefonskih naročnikov. Nadalje so v teku razgovori za postavitev avtomatske telefonske centrale za Soštanj in Velenje. Računamo, da bomo še letos naročili pri kranjski Iskri telefonsko centralo za Soštanj in Velenje in da bo prihodnje leto že služila namenu.

V Celju pa proučujemo možnost za delo tako imenovane periferne medkrajevne centrale, ki bo omogočila polavtomatski sistem povezave z Ljubljano in Mariborom. To bo vsekakor velika pridobitev. V nekaj letih, zlasti pa, ko bo položen tudi na našem območju tako imenovani koksialni kabel, bo naše območje tudi avtomatsko povezano z vsemi tistimi kraji Slovenije, ki imajo avtomatske telefonske centrale, to pa pomeni z Ljubljano in celotno Gorenjsko, naselje z Mariborom in Velenjem ter Soštanjem, v kolikor bodo do tistega časa uresničeni načrti, o katerih sem govoril malo prej. In končno, v Celju bomo že do jeseni postavili tri nove javne telefonske govorilnice. -an

Veliko vprašanj - dobro!

Novi predpisi v našem gospodarskem sistemu so povzročili živahnejše delovanje samoupravnih organov in delovnih kolektivov. Tudi organizacija SZDL ne more stati ob strani, temveč prizadeto spremlja vse pojave, ki se rojevajo ob uvajanju ukrepov v takšni ali drugačni obliki. Na Šmarskem se prav v teh dneh ihtivo pripravljajo na pokongresno konferenco SZDL, ki bo predvidoma v drugi polovici junija. Ob tej priliki so si zadali nedvoumno nalogo, da natančno proučijo, kako se uveljavljajo nove oblike v družbenem življenju, ugotovijo morebitna birokratska ukrepanja in podobno, kar se prav v začetkih silno rado pojavlja.

Krajevne organizacije razpravljajo zlasti o načinih delitve dohodkov v ustanovah in podjetjih. Ponekod je prav pri tem prišlo že do nerazumljivih anomalij, kjer so preveč birokratsko in togo reševali to silno pomembno vprašanje. Gotovo bi bilo pravilno, da bi pri odmeri upoštevali poleg fizičnih naporov delavca tudi njegovo skrb za stroje, varčevanje z materialom, kakovost izdelkov, prispevek pri organizaciji dela in podobno. Samo tako celotno gledanje lahko da pravilne in vzpodbudne rezultate. Razpravljajo tudi o uspehih, ki se ponekod že poznajo zaradi uvajanja ekonomskih enot.

Skupnost proizvajalcev naj neposredno sodeluje pri gospodarjenju in upravljanju. Okoli tega je vrsta vprašanj, ki jih prav organizacija SZDL in ZK v prvi vrsti morajo pravilno razumeti in znati odločno pojasnjevati. Ekonomske enote ne smejo biti samo formalno osnovane, saj bi ostajalo vse pri starem. Važna je kritičnost delavcev, pomembni so odnosi med delavci, upravo, strokovnjaki. Da bo to pravilno, je potrebno delavce osveščati.

Danes delavci in sploh občani že veliko vprašujejo, kar je nedvomno zdrav in zaželen pojav. Čimveč bodo spraševali na zborovanjih, tem bolj porašča njihovo zanimanje za proizvodnjo, za upravljanje, za spoznavanje našega gospodarskega mehanizma in vzporedno s tem zori delavčeva družbena zavest. Sestanki so živahni. Ljudje vprašujejo in opozarjajo na pomanjkljivosti največkrat prav upravičeno, mnogokrat pa tudi nepremišljeno. Čestokrat se občani spotikajo ob zviševanje tržnih cen, kar je popolnoma razumljivo, vendar mora biti SZDL tista, ki bo ob tem opozarjala državljane na vlogo, ki jo imajo samoupravni organi, v katerih bi morali izvoljeni občani najaktivneje sodelovati.

Pravkar so na Šmarskem izvedli tudi anketo o šolskih odborih. Pokazala je na vrsto šibkosti, ki opozarjajo, da sedanji šolski odbori niso najbolje sestavljeni. V njih je premalo žena in še te, ki so, so v največji meri same učiteljice. Cela vrsta je v njih ljudi, ki imajo že kup drugih dolžnosti in se ne zanimajo v polni meri za problematiko šol. Prav tako pa je tudi mnogo takih, ki reformnega prizadevanja še niso dojeli v globljem smislu. Tudi to ni najboljši pojav, da ponekod leta in leta predsedujejo šolskim odborom isti ljudje, saj je upravljanje v šolstvu in vzgoja mladine, naloga in dolžnost vseh.

Na Šmarskem v teh dneh živahno razpravljajo o vseh teh vprašanjih. Natančno hočejo proučiti vse dobro in slabo; obojega je precej. Pokongresna konferenca bo pokazala sliko trenutnega razvoja in obenem odločno nakazala smeri, ki vodijo k nadaljnjemu pospešenemu utrjevanju komunalnega sistema. Veliko vprašanj, ki jih sprožujejo člani in občani sploh, pa dokazuje, da je delo SZDL pravilno in bo le-ta morala poiskati posebne oblike obveščanja državljanov. Več vprašanj, več odgovorov, več spoznanj: to je pot h krepitvi družbene zavesti vseh občanov.

S.

Kako se bodo gibali osebni dohodki

Okrajni sindikalni svet je spričo močnih teženj po neupravičenem zviševanju osebnih dohodkov sklenil, da bodo redno mesečno zasledovali gibanje osebnih dohodkov za vsako podjetje posebej. Zlasti veliko pozornost bodo v tem obdobju posvetili gibanju osebnih dohodkov v obrti, trgovini in gostinstvu, kjer so trenutno te tendence najmočnejše.

Odkritje spomenika

V LOČICI PRI VRANSKEM

Pred kratkim so v Ločici pri Vranskem odkrili spomenik 36. padlim borcem, ki jih je na istem mestu nemška svojat zahrbtno umorila.

Tragičen dogodek, ki se je pred šestnajstimi leti odvijal v tem lepem predelu Savinjske doline, bo domačinom ostal vedno v spominu. 36 mladih življenj, ki si je želelo svobode, je stopalo iz zapora na Vranskem. Nemci so jim zagotavljali, da so svobodni. Privedli so jih v Ločico ter jim pustili svobodni korak. Bližnji gozd jih je privabljal, toda dosegli ga niso.

DROBNE IZ KONJIC

Na področju konjiške občine so zaradi pomanjkanja dela morali odpustiti nekaj delavcev na lesnem obratu in pri gradbišču »Ingrad«. V obeh pirmerih so bili odpuščeni večinoma sezonski delavci, nekaj pa tudi stalnih, ker se je zmanjšal obseg del za letošnje leto. Del odpuščenih se bo lahko zaposlil v drugih dejavnosti, nekaj pa je tudi takih, ki imajo doma zemljo.

V usnjarskem kombinatu »KONUS« v Slov. Konjicah bodo kmalu začeli z montiranjem novih strojev za obrat umetnega usnja, ki so jih nabavili v inozemstvu. Sama sprememba v deviznem poslovanju v začetku letošnjega leta je položaj v nabavi sicer nekoliko poslabšala, vendar pa izgleda, da ne bo večjih zakasnitev. Tako računajo, da bodo nov obrat lahko dali v pogon v prvih mesecih druge polovice letošnjega leta. Takrat bodo lahko zaposlili nekaj novih delavcev, vendar le večinoma moških, saj so delovni pogoji spričo mokrote v tem podjetju neprimerni za ženske.

L. V.

Pregled aparature pred snemanjem novega filma

IZ LAŠKE OBČINE

HITER VZPON

RAZVOJ GOSPODARSTVA V LAŠKI OBČINI NASLANJAJO NA LASTNA SREDSTVA — REKONSTRUKCIJE VSEH INDUSTRIJSKIH PODJETIJ — STANOVANJSKI PROBLEM MED NAJBOLJ PEREČIMI — POSEBNO POZORNOST POSVEČAJO RAZVOJU TURIZMA

Perspektivni načrt razvoja laške občine, ki ga je sprejel občinski ljudski odbor, predvideva, da se bo družbeni proizvod povečal od sedanjih domala štirih milijard na sedem in pol milijard dinarjev. Narodni dohodek pa se bo več kot podvojil in s tem porastel na 3 milijarde 270 milijonov dinarjev.

Na tak silovit porast osnovnih pokazateljev gospodarstva v občini bo predvsem vplivala industrija, ki je tudi najmočnejša gospodarska panoga v občini. V veliki meri pa bo na ta velik skok vplivalo napredovanje in utrjevanje obrtništva in uveljavljanje komunalnega podjetja.

Tekstilna tovarna »Volna« namerava v naslednjem obdobju vložiti vsa razpoložljiva sredstva za rekonstrukcijo starega obrata. Poskrbeli pa bodo tudi za priprave za gradnjo novih tovarniških objektov, ki jih predvidevajo ob železnici na sedanjem nogometnem igrišču. Enako se je tudi pivovarna ob novih pogojih naslonila pri uresničevanju rekonstrukcijskih del na lastna sredstva. Vendar bodo kljub temu v naslednjih letih morali zgraditi sladarno in razširiti varilnico. Del lastnih sredstev pa bodo porabili za obnovo strojev in naprav. V Rimskih Toplicah bo tovarna lesne galanterije nadaljevala zastavljeni program razvoja tovarne. Najprej bodo zgradili novo sodobno lakirnico, imajo pa tudi velike potrebe pri nabavi raznih strojev in naprav za obdelavo lesa. Delavski svet rudnika v Laškem se je odločil, da v naslednjem obdobju ne bodo začeli večjih novogradenj. Razpoložljiva sredstva pa bodo porabili za rekonstrukcijo rudnika in za nabavo mehanizacije.

Poseben pomen pripisuje perspektivni program razvoja utrjevanju komunalnega podjetja in hitremu razvoju kmetijstva v laški občini.

Sodijo, da na območju občine Laško obstajajo pogoji za skoraj štirikratno povečanje kmetijske proizvodnje. Težišče kmetijskega razvoja se vsekakor kot doslej naslanja na živinorejo, a tudi poljedelstvo se bo v naslednjem obdobju nagnilo na utrjevanje krmske osnove za uresničitev te velike naloge. Razen tega nameravajo v laški občini še razširiti proizvodnjo industrijskih rastlin. Za dokončno uresničitev tega načrta razvoja kmetijstva bodo morali v to panogo gospodarstva vložiti okoli 150 milijonov dinarjev.

Z ozirom na znane in zelo dobro obiskane turistične postojanke in zdravilišča, perspektivni načrt tudi turizmu posveča zadostno pozornost. Potrebne so nove tujske sobe zgradili bodo bazen s toplo vodo, a tudi gostinstvo bo moralo pri tem zaznamovati ustrezni napredek.

Posebno pereč problem v Laškem razen stanovanj, pa je slej ko prej še naprej pekarna. Zato sodijo, da bodo že v tem obdobju morali to vprašanje ustrezno rešiti. Nekoliko manj, a vseeno pereči so še problemi prodajalne mleka, slaščičarne in mesnice. Mesnico bodo predvidoma uredili v dosedanjih prostorih kmetijske zadruge. Računajo, da bo preureditev prostorov končana že letos sredi leta.

K. T

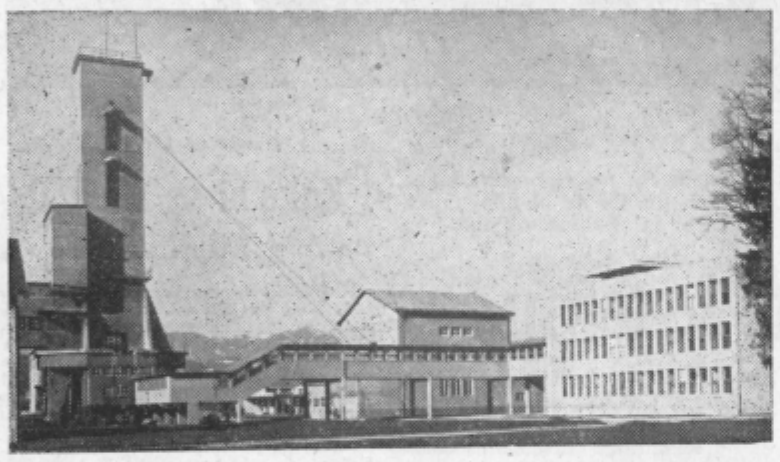

Novi jašek

Spet o črnih gradnjah

Pred dnevi si je posebna komisija ogledala območje izza transformatorske postaje pri pokopališču, kjer je zraslo »samovoljno« naselje.

Ugotovitve komisije pa so hude. Kljub neštetim razpravam na občinskem ljudskem odboru, na raznih sestankih in zasedanjih črne gradnje v tem predelu mesta še niso prenehale. Zadeva gre skratka svojo pot. Komisija je celo ugotovila, da lastnik zemljišča preprosto kljub odloku Občinskega ljudskega odbora še naprej prodaja zemljo za gradnjo barak, da so se pojavili celo prekupčevalci, ki skušajo iz težavnega stanovanjskega problema nekaterih prebivalcev izvleči kar največ in da so socialni problemi družin, ki tod stanujejo, zelo pereči.

O tem vprašanju je govoril na zadnjem zasedanju tudi predsednik občine tov. Rupret, ki je odbornikom jasno povedal, da v komunalnem sistemu ne more biti za tako stanje odgovorno le nekaj vodilnih občinskih mož v Celju. Saj ti končno tudi problema ne bi rešili, če tudi odstopijo tem družinam svoja stanovanja. Problem je namreč v tem, da stanovanjska izgradnja ne sledi splošnemu razvoju in da ni zajela obsega, ki so ga odborniki v celjski občini predvidevali. To je zelo pereč problem, problem, ki ne zadeva načelnika oddelka za stanovanjske zadeve, temveč problem, ki je bistven za vsakega Celjana, za vso komuno, za vsako podjetje. Le tako bo namreč stanovanjski problem v Celju možno omiliti, če že ne do kraja rešiti.

O stanovanjskem in urbanističnih problemih bodo v kratkem podrobno razpravljali zbori volivcev. Tudi ti naj povedo svoje mnenje. Čisto jasno je namreč, če bomo samo leto ali dve zanemarili probleme stanovanjskih razmer prebivalcev, je to isto kot da zanemarjamo stanovanjske probleme proizvajalcev ter bomo lahko čez dve leti govorili o katastrofi in požaru. Kadar pa gasilci prihajajo, je navadno že pozno. Laže je namreč preprečiti kot gasiti.

—mi

Očitne anomalije

V zadnjem času se celo zasebni razgovori vrtijo okrog osebnih dohodkov, to je, plač, nagrajevanja in vsega tistega, kar tvori na koncu osebni standard. Zato ni naključje, če nahajajo podobne teme svoje mesto tudi v razpravah širših okvirov, na primer na različnih konferencah. *Dinamika novega gospodarskega sistema, v katerem postaja delo dejansko najvišja vrednota, prav gotovo terja vsestransko ustvarjalno proučevanje in družbeni interes, ki naj izoblikuje ustrezne norme, po katerih bo sleherno delo dobilo ustrezno materialno priznanje.* Takšna so, na kratko, prizadevanja.

Nekaj takega prizadevanja je pokazala tudi občinska konferenca Zveze komunistov v Šoštanju. *Čeprav brez določenih analitičnih obravnav, ki bi mogle ob upoštevanju tako pozitivnih kot negativnih izkušenj v formiranju osebnih dohodkov uspešneje kakor nekatere načelne teoretične postavke zagotoviti pravilno nadaljnjo pot v tej smeri, je vendarle izkristalizirala jasno stališče, kateri naj bodo bistveni elementi pri oblikovanju ekonomskega sistema znotraj gospodarskih organizacij, hkrati pa razkrila tudi nekatere anomalije, ki so nastopile kot rezultat bodisi nezadostnega razumevanja vsebine novega gospodarskega sistema bodisi kot rezultat prešibke moči delavskega upravljanja ali pa kot posledica preživele administrativne miselnosti.* Iz nekaterih konkretnih podatkov, ki so jih nanizali diskutanti, so namreč te anomalije očitne.

Tako se v treh največjih podjetjih šoštanjske občine, to je, v rudniku, termoelektrarni in tovarni usnja gibljejo povprečne plače v razmerju 31 proti 34 proti 20 tisoč dinarjev. Mesečni dohodki nekega inženirja znašajo 250 tisoč dinarjev (povprečne plače uslužbencev nekega trgovskega podjetja — po sicer nepotrjenih podatkih izven konference — 45 tisoč dinarjev), medtem ko so bile lani povprečne plače kmetijskih delavcev 13 tisoč 600 dinarjev in so letos neznatno višje! *Iz teh nekaj suhih podatkov, ki niti zdaleč niso vsi, tudi ne popolni in ki zavoljo tega ne dajejo realne podobe razmer v sistemu delitve dohodka v skladu z merilom: vsakomur po njegovem delu, izhaja predvsem zelo velik absurd.* In sicer absurd, ki z najsijajnejšo logiko ne bi mogli opravičiti zlasti v vsoti 250 tisoč dinarjev, pa tudi ne v povprečnih plačah uslužbencev omenjenega trgovskega podjetja. Vprašanje je naposled, če so tudi navedena razmerja odraz objektivne vrednosti dela. *Podatek pa, da lahko dandanes mesečno nekdo »zasluži« četrt milijona dinarjev (pri čemer izključujemo morebitno vsakomesečno izredno delo na področju odkritij in izumov), ne kaže nič drugega, kakor da v gospodarski organizaciji, ki tak znesek daje, nekaj ni v redu!*

Če ob koncu strnemo teh nekaj misli, ni mogoče mimo splošne ugotovitve, da bo treba zoper take družbene ekceme najti ustrezno zdravilo, ki pa bo lahko uspešno le ob doslednem izvajanju temeljnih načel novega gospodarskega sistema, to pomeni, ob aktivnem in vztrajnem boju vseh sil naše družbene skupnosti za njegovo uresničitev.

D. Hribar

DOMAČA ZANIMIVOST

Miška vredna šest tisočakov

V Liscah se je pred kratkim pripetil zanimiv primer. V družini so že pred leti sklenili, da si kupijo električni štedilnik. Tako so tudi storili. To je pač pripravna reč za gospodinjstvo. Kmalu so tudi ugotovili, da je res tako.

Toda niso računali na miši. Pozabili so hkrati kupiti past za miši. In, kaj kmalu se je pripetila nezgoda, ki bi lahko bila še hujša, če nobenega ne bi bilo doma.

Nekega dne se je namreč »čisto domača« miška od zadaj splazila v štedilnik. Ugajalo ji je skrivališče in blaga toplota. Ko pa je začelo le biti pretoplo, je tudi začela skakati. V naglici ni našla izhoda in je skakala kar med žicami. V štedilniku se je kmalu začelo bliskati, na kraju pa se je še pošteno poblisnilo, a tudi varovalke so pregorele.

Ko so podrobneje pogledali v štedilnik, so našli zoglenelo miš in pokvarjen štedilnik. Popravilo je veljalo kar šest tisoč dinarjev. Tako je ta miška zares drago prodala svoje »mišje« življenje.

Dragi bralci!

Vam ali v vaši okolici se pripeti precej preprostih zanimivosti, ki so včasih smešne, včasih pa tudi boleče. Sami, verjemite, težko do njih pridemo. Zato vas prosimo, da nam podobne ali drugačne zanimivosti iz naših krajev opišete. Razen vas se bodo tako nasmejali še drugi. Vam pa bomo za povračilo prispevke ali sporočila dobro honorirali. Zanimivi dogodki so lahko iz kakršnega koli področja, saj je gotovo, da o samih miših ne bomo pisali.

Menimo tudi, da bo tako vez med bralci in uredništvom še močnejša, da bo skratka trdna, to pa bi tudi radi dosegli.

Uredništvo

Tega res ne verjamem!

Ondan sem srečal znanca. Pravil mi je, da imajo lep počitniški dom ob morju. Hišice so raztresene ob gozdičku, organizacija letovanja pa je odlična.

Povedal pa je, da se delavci letos kljub temu in ugodnostim smejejo na račun doma ob morju. Baje si je neka »glava« v upravi spomnila, da bi v letovišče, ki leži skoraj 500 kilometrov od Celja, prepeljali tudi premog in drugo kurjavo. No, ko je komanda že padla, so tako tudi naredili. Smejejo pa se le. Kaj se ne bi?

Tole zgodbico mi je povedal. Doslej sem mu verjel, tokrat pa sem odločno podvomil v njegovo pripovedovanje. Saj bi končno tako brihtno glavo, ki bi odredila, da se prepelje s kamioni premog na morje, moral iskati z lučjo po belem dnevu. Na kraju je tudi jasno, da bi s stroški za prevoz lahko v katerem koli večjem mestu ob morju zraven kupili vsaj še pet ton premoga na vsako tono prepeljanega. Nak, v take pravljice pač ne verjamem, pa če mi jo pove kdor koli.

Mile Iršič

Množica pred hangerjem

V nedeljo je ugodno vreme privabilo na drugo tradicionalno tombolo na letališče v Levcu ogromno ljudi. Vsekakor bi se všteli, če bi ocenjevali število. Toda to niti ni tako pomembno.

Že od dvanajste ure so na prostor pred tribuno prihajale po Ljubljanski cesti množice ljudi, v skupinah ali posamič. Nekaterim je bila tombola res igra na srečo — računali so na »fičo«, drugi pa so lep dan izrabili za izlet do letališča, kjer so marljivi člani Aerokluba pripravili vse, da bodo obiskovalci zadovoljni. Vsega je bilo na pretek, zabave, smeha, jestvin in pijače — morda jim lahko očitamo le, da niso poskrbeli za zadostno količino cigaret. Tako so razen nervoze ob žrebanju kadilci bili nervozni še zaradi pomanjkanja cigaret.

Sicer pa je bila ta tombola menda ena najbolj nervoznih. Kar 42 številk so morali izklicati, da so na oder pridrveli prvi, ki so imeli največjo srečo. To so bili sedemnajstletni *Drago Skornšek*, vajenec iz Polzele, ki je zadel prvo tombolo zelenega »fiča«, kmetovalec *Franc Jelen* iz Ponikve pri Žalcu, ki je zadel rumenega »fiča« in ga baje že na letališču prodal za 600 tisoč dinarjev?! Tudi skuter je zadel vajenec iz Celja *Ivan Petek*, televizor čevljar iz Tabora *Slavko Zupančič*, mopeda pa Stojan Bračič iz Polul in Viljem Kranjc iz Sevnice. Med posebne srečneže lahko štejemo *Franca Ogradija*, ki je imel kar dve tomboli.

Po prvih izžrebancih je ihta in nervoza nekoliko popustila, saj je razumljivo. Vsi, ki so pričakovali prvo nagrado, so bili malce presunjeni. Toda sreča se je tokrat lahko nasmehnila samo dvema.

No tudi to je prišlo prav, ljudje so se okrepčali, pogovorili in pošalili, nato pa je množica začela svojo pot proti Celju. Ceste so bile dobesedno »zabasane«.

Naslednje leto bo enako in tudi druga leta. Tombolska karta je pač majhen davek za sanje, ki dosežejo najvišjo stopnjo, ko na odru žrebajo že zadnje številke.

Tradicionalno tombolo v Celju vsako leto pripravi občinski sindikalni svet, ki s čistim dohodkom s tombole (seveda, če ga je kaj) nadaljuje z izgradnjo letovišča počitniške skupnosti v Fiesi, ki je predvsem namenjeno onim manjšim kolektivom, ki si ne morejo urediti lastnega počitniškega doma.

M. I.

Na sliki: Počitniški dom skupnosti v Fiesi.

IZ NAŠIH KOMUN

Osrednja vprašanja

Nagrajevanje v gospodarskih organizacijah, nova delitev dohodka, ustanavljanje obratnih delavskih svetov in naloge organov upravljanja tako v podjetjih kot na ostalih področjih — to so bila osrednja vprašanja, o katerih so razpravljali delegati in gostje na zadnjem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Slov. Konjicah.

Pri tem so ugotovili, da se sindikalne organizacije v občini še niso v dovoljni meri vključile v dogajanje in reševanje raznovrstnih problemov, ki se dnevno porajajo. Zlasti pomembna je bila pri tem ugotovitev delegata iz Zreč, ki je dejal, da pri formiranju ekonomskih enot ter volitvah njihovih organov ni toliko važno, če jih bomo izvolili v prvi ali drugi polovici junija, temveč da gre tu za vsebino njihovega dela. Obratne delavske svete bodo za sedaj izvolili le v Zrečah in v usnjarskem kombinatu »KONUS«, za kar so priprave že v teku.

Tudi o novi delitvi dohodka ter o gospodarjenju v podjetjih so precej govorili. Vendar pa je po mnenju nekaterih delegatov premalo samo to, če v podjetju razpravljajo, koliko bo podjetju več ostalo na osnovi novih predpisov, temveč bodo morali skrbeti tudi za zmanjšanje stroškov, boljšo proizvodnjo, znižanje cen itd.

Po podatkih delavske univerze sindikalne organizacije niso storile dovolj za pripravo in izvedbo seminarjev, za katere je delavska univerza pripravila programe in predavatelje. To velja deloma za večja podjetja, od katerih so sicer nekatera obljubila, da bodo to opravila v letošnji jeseni, še mnogo bolj pa za mnoga manjša. V večini izmed njih organi upravljanja slabo delajo in so pod vplivom vodilnih ljudi. To se je pokazalo tudi na nekaterih letošnjih občnih zborih sindikalnih podružnic v teh podjetjih.

Delegat iz tovarne KOSTROJ je opozoril, da bodo morale tako sindikalne podružnice kot organi upravljanja v podjetjih polagati večjo pozornost zaščiti delavcev. Posebna komisija sindikalnega sveta, ki je lansko leto pregledala več podjetij v občini, je ugotovila mnoge, sicer manjše napake, ki pa kljub temu lahko povzročijo delovne nezgode.

Smrt v šolski klopi

V šentviški šoli je bilo veselo. V petem razredu so se smejali in si pripovedovali šale. Pred nekaj trenutki je zvonilo in vsak čas se bo pričel pouk. Ta dan je sploh bilo zelo živahno. Pri »slovenski uri« se je javila celo Koresova Slavica, ki je sicer bila bolj plaha in skromna učenka, ter povedala pesmico.

»Glej, no,« se je nasmehnila tovarišica Tinika, »ti si pa bila pridna! Lepo si se naučila. »Slavica jo je hvaležno pogledala in rahlo zardela. Tudi zdaj v odmoru je bila vesela. V klopi se je smejala in se večkrat naslonila na sošolko Jožico, kot je to dostikrat storila. Tudi topot je naredila tako in Jožica se je celo odmaknila. Sredi smeha pa je Slavica zdrsnila pod klop. Menili so, da je šala in so se kar naprej smejali. Prav takrat je vstopila tovarišica. Toda Slavica ni vstala. Otroci so osupnili in se razmaknili, tovarišica Tinika in snažilka Vida, ki je prav takrat prihajala po hodniku, sta Slavico dvignili in ji skušali pomagati z umetnim dihanjem in močenjem po senceh. Vsa pomodrela v obraz je v nekaj trenutkih izdihnila. Pomoči ni bilo več; rešilni avto, ki so ga hitro priklicali, je prišel že zaman. Na šolo je legla mora in črna zastava je zavihrala iz pročelja zadnji torek v maju.

Koresova Slavica je bila doma na Grobelnem. Med petimi otroki delavčeve družine je bila najstarejša in je zdaj, ko je njena mama že precej časa v bolnišnici, sama vodila celotno gospodinjstvo. Letos 18. junija bi dopolnila petnajsto leto in zaključila osemletno šolsko obveznost. Iz otroka se je razvijala v prikupno dekle, toda na pragu v samostojnejše življenje, ko si je nameravala že sama služiti kruh, ji je odpovedalo srce. Nikoli poprej ni imela posebnih napadov, vendar je zdravnik ugotovil, da je bilo njeno srce silno drobno. Dogodek je pretresel ves kraj. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi in sošolcev, ki prizadevne Slavice ne bodo pozabili. Nenadoma je sedež v petem razredu prazen in zdi se, kot bi ščen smeh, ki je prav zadnji dan bil tako vesel in prisrčen. -ik

Na sliki prva v zadnji vrsti z leve je Slavica Kores

Jubilej krvodajalske službe

Ob letošnjem praznovanju ob »Dnevu krvodajalcev« je ravnatelj Splošne bolnišnice v Celju priredil pred kratkim v predavalnici Splošne bolnišnice sprejem, namenjen onim, ki s svojo nesebično pomočjo pomagajo pri reševanju človeških življenj.

Poleg krvodajalcev iz vsega okraja, ki so oddali kri že preko dvajsetkrat, so se sprejema udeležili tudi zastopniki krvodajalskih komisij iz Žalca, Polzele, Hude jame in Trnovelj pri Celju, predstavniki ljudske oblasti, političnih organizacij, RK in drugi.

Da je v 12 letih obstoja krvodajalstva viden in občuten tudi napredek kulturnega dviga človeštva, je nedvomno dokaz dejstvo, da ob kritičnih primerih krvodajalci priskočijo na pomoč tudi iz oddaljenih krajev. Zato se je tega sprejema udeležil tudi zastopnik krvodajalcev iz Maribora, ki je že večkrat v težavnih primerih rešil celjsko transfuzijsko postajo pred grozečo nevarnostjo.

Šef Trasfuzijske postaje dr. Štrausova, je v uvodnem govoru poudarila, da pri krvodajalstvu ne pomeni dovolj le en sam človek, kajti potrebe so velike, zato posameznik situacije ne bi rešil. Željeno je, da se ta humana dejanja pri ljudeh podkrepijo in da v »verigo« krvodajalcev zajamemo še več ljudi, ki bodo voljni priskočiti na pomoč.

Kakšne vrednosti je organizacija »krvodarovalstva« kot naj bi se v bodoče po predlogu dr. Debeljaka to imenovalo, so ugotovili prisotni po posameznih prikazanih primerih ponesrečenih, ki jim je le podarjena kri rešila življenje. Lep dokaz zato je bil tudi pacient, ki se je svečanosti udeležil, saj je zanj darovalo kri kar 58 krvodajalcev.

Danica

Ali je to možno?

Tovariš urednik!

Doma sem v Podsredi. Upokojen sem. Poleg redne pokojnine prejemam tudi bone.

Zaradi nujnih popravil hiše bi rabil okoli 30.000 dinarjev posojila. Glede posojila sem prosil za pojasnilo pri Komunalni banki v Celju, ki mi pa doslej še ni odgovorila. Zato prosim Vas za nasvet.

Rad bi namreč zamenjal bone za denar, manjkajoči znesek pa bi si sposodil pri ustreznem denarnem zavodu. Ali je to možno? Oprostite, da Vas nadlegujem. Vendar mi verjemite, da spričo tega, ker sem brez nog in nimam možnosti, da bi zadevo osebno rešil, tudi dejansko sam doma ne najdem izhoda.

P. A., Podsreda

Odgovor Komunalne banke

Na Vaše vprašanje, ki smo ga posredovali Komunalni banki, so takole odgovorili:

Dolgoročna posojila za dograditev in popravilo stanovanjskih hiš odobrava Stanovanjski sklad pristojne občine za svoje območje in to na podlagi razpisa, ki ga Stanovanjski sklad objavi v lokalnem časopisu. V razpisu so navedeni vsi pogoji, ki jih mora prosilec posojila izpolnjevati. Med ostalimi pogoji je tudi ta, da mora posojilojemalec pri najetju posojila dati soudeležbo v denarju ali pa v bonih.

Ko je posojilo odobreno, dostavi Stanovanjski sklad posojilojemalcu sklep o odobritvi, na osnovi katerega sklene pri banki pogodbo o odobrenem posojilu.

Po uredbi o izplačilu za povečano stanarino, ki je izla v Uradnem listu FLRJ, št. 48/59, je določeno, da dobivajo osebe, ki so v stalnem delovnem razmerju, upokojenci in osebe, ki so le začasno izven delovnega razmerja, posebno povračilo za povečano stanarino. To povračilo dobijo v gotovini ali pa v bonih.

Po uredbi je možno uporabiti bone:

— ki so bili izdani v letu 1960 od 1. I. 1963 dalje;

— bone, ki so in bodo izdani v letu 1961 pa od I. 1. 1964 dalje.

Pred potekom rokov, to je pred 1. I. 1963 in 1. I. 1964, lahko porabijo bone uporabniki za naslednje namene:

— za udeležbo v stroških gradnje, dokončanja, dograditve in popravila stanovanjske hiše oziroma stanovanja, če se omenjena dela opravljajo s posojili, ki jih je odobril Stanovanjski sklad za gradnjo stanovanj;

— kot predplačila za pridobitev stanovanjske pravice;

— za odplačilo posojil, uporabljenih za gradnjo, dokončanje; dograditev ali popravilo stanovanjske hiše oziroma stanovanja;

— za plačevanje davka na dohodek od hiš — hišnina.

Komunalna banka Celje

Spomini na leta trpljenja

Pred dnevi je bila v Mozirju letna konferenca sekcije internirancev ki deluje v okviru občinskega odbora Zveze borcev NOV. Na konferenci je bilo nad 40 bivših internirancev in več predstavnikov občinskih političnih organizacij. Že poročilo o delu sekcije v preteklem obdobju kaže, da je bilo območje mozirske občine eno tistih, kjer je okupator že leta 1941 začel kruto ravnati s prebivalstvom. V letih od 1941 do 1945 je bilo aretiranih in odpeljano v razne zapore 246 ljudi, od tega največ v letih 1941 in 1942. V koncentracijska taborišča je okupator odvedel 133 ljudi, izseljenih pa je bilo 38 oseb.

Na konferenci so med drugim ugotovili, da je še vedno nekaj internirancev, izseljencev, vojnih ujetnikov in političnih zapornikov, ki niso vključeni v organizaciji Zveze borcev NOV. Vzrok za tako stanje je, ker nima sekcija dovolj povezave z osnovnimi organizacijami Zveze borcev. Da bi to popravili, so na konferenci sklenili, da bodo pri osnovnih organizacijah Zveze borcev ustanovili posebne komisije, ki bodo poleg vključevanja članov v organizacijo Zveze borcev skrbele tudi za zbiranje zgodovinskega materiala, čemur so doslej posvetili vse premalo pozornosti.

Sekciji je uspelo v preteklem letu zbrati podatke od vseh internirancev, izseljencev in zapornikov iz območja občine, nato pa so uredili potrebno evidenco članstva. Se vedno pa manjka evidenca o osebah, ki so umrle po raznih taboriščih, v internaciji in zaporih. Zato so na konferenci sklenili, da bodo to evidenco uredili še letos. Sekcija je pri reševanju številnih nalog sodelovala z ostalimi političnimi organizacijami, predvsem pa z organizacijo Zveze borcev. V letošnjem letu pomaga sekcija pri organizaciji obiska koncentracijskega taborišča Auschwitz, ki bo v juniju.

Na konferenci so med drugim sklenili, da bodo v okviru sekcije ustanovili poseben fond za regresiranje stroškov posameznikov za potovanja v bivša taborišča. S tem bodo dosegli, da bodo tudi finančno šibkejši tovariši in tovarišice lahko obiskali bivša taborišča, na katera jih vežejo mnogi bridki spomini. Sekcija bo posvetila tudi posebno skrb razstavam iz NOV, ki bodo v Mozirju, Gornjem gradu in Solčavi v dneh od 26. maja do 3. junija letos. -er

Pred dnevi sta obhajala 50-letnico skupne življenjske poti Jernej in Marjeta Rezar iz Kozjega.

Ko sta se pred 38 leti preselila s svojega rojstnega kraja Ljubečne pri Celju v Kozje, si prav gotovo nista mislila, da bosta v tem hribovitem kraju dočakala ta svečani jubilej.

Kljub vsem težavam, ki srečajo človeka v življenju, kljub viharjem, ki jih je preživelo Kozjansko med drugo svetovno vojno, sta ostala vedra in nasmejana. Njuni trije otroci so nanju zelo ponosni in z željo pričakujejo v svojem prvem domu tudi biserne poroke!

Njihovim željam se pridružujemo tudi mi, jubilantoma, ki sta zvesta bralca našega lista, pa iskreno čestitamo!

Vaše vrstice

Tovariš urednik!

Sem zvesta naročnica »Celjskega tednika«. V njem najdem marsikaj zanimivega. Pred dnevi pa sem doižvela nekaj nenavadnega, zato mislim, da ne bi bilo napačno, če bi ta sestavek objavili.

Kaj porečete k temu?

Bilo je 23. maja ob dveh popoldne. Po opravkih sem se mudila v Celju. Ker sem zamudila avtobus, sem se odločila za potovanje domov z vlakom, a sem imela smolo. Kupila sem vozovnico ter šla na peron. Do tod je še vse v redu. Ko sem pogledala kje je »Rogatčan«, sem videla, da še ni vagonov za Rogatec. Z drugimi potniki vred sem nekaj časa potrpežljivo čakala, kdaj bo vlak na mestu. Kmalu je res pripeljal pred postajo, toda namesto potniških vagonov so bili priklopljeni živinski. Nemalo smo bili vsi presenečeni, ko so nam sprevodniki zadirčno odgovarjali, da so vagoni že nared in da lahko kar vstopimo. Začudeno smo se spogledali in čakali »odrešitve«, a vse zaman. Začeli so že prihajati delavci iz tovarn in malo pred odhodom vlaka so nejevoljni začeli vstopati v živinske vagone brez klopi. Slišala se je marsikatera kletvica, a sprevodniki so se samo nasmihali. Kaj sem hotela, vstopila sem še jaz; kaj mi sicer pomaga vozovnica, za katero sem dala več kot 200 din.

Mislim, da to ni povsem prav. Železničarji so se sicer izgovarjali da ni vagonov, a meni in še mnogim drugim ne gre tak način vožnje v račun. In mislim, da imamo prav! Silno so se razburjali tudi delavci, ki plačujejo za vozovnico tudi po 6000 din ali več. Ves dan delajo nekateri stoje, zato so nekateri utrujeni posedli kar po tleh. Pomislite, je to sploh način? Saj smo vendar dovolj kulturen narod, da se kaj takega ne bi smelo dogajati, posebno sedaj, ko smo že v 20. stoletju. Kaj porečete k temu?

A. K.

Nesreča – ne vprašanje?

V zvezi s tem vprašanjem smo dobili od celjske železniške postaje naslednje pojasnilo:

Dne 23. maja ob 12. uri se je med postajama Poljčane—Ponikva iztiril tovorni vlak tako, da je bil ves promet prekinjen in so morali potniki na nezgodnem mestu prestopati. Da smo lahko prepeljali potnike od popoldanskega vlaka 527 (15.5) iz Maribora proti Ljubljani, smo morali uporabiti garnituro od rogaškega vlaka (5 potniških voz). Ta garnitura je peljala do nezgodnega mesta, prevzela potnike iz mariborskega vlaka in peljala naprej proti Zidanem mostu. Ker nismo imeli nobenega nadomestila za teh 5 voz, smo bili primorani, da smo mesto teh dodali rogaškemu vlaku 6 tovornih voz. V tako kratkem času tudi ni bilo mogoče dobiti nadomestila iz Ljubljane, ker bi vozovi ne prispeli pravočasno. Postaja Zidani most pa tudi nima rezerve.

Pripominjam, da je bila ta dan garnitura rogaškega vlaka sestavljena iz 5 potniških voz in 6 tovornih voz. To je bil skrajni izhod v tem primeru, da smo lahko prepeljali delavce pravočasno domov. Tovorni vozovi za prevoz potnikov se pa pri nas že dolgo časa ne uporabljajo več, zgodi se pa to lahko ob sličnem nepredvidenem dogodku.

Glede obnašanja sprevodnikov pa ne izključujem možnosti, da ti niso postopali pravilno, vendar bi pripomnil, da so morali najbrž sprejeti precej pikrih opazk potnikov, čeprav niso bili nič krivi.

Šef postaje: Marij Gabrovšek

Nasvet za kadilce?!

Kako bi se odvabil kajenja

Mnogokrat beremo različna mnenja o tem, kako se lahko odvadimo kaditi in kako za to ni potrebno nobenih zdravilnih zelišč, temveč le trdna volja. A kaj, če prav tega ni? Zato se mi zdi, da nasveti, ki temelje na trdni volji, kaj malo koristijo. Rad bi opozoril na lastno izkušnjo, ki sicer nima opravka s trdno voljo, a mi je vendar pomagala.

Nekaj pa je le treba še prej povedati. Kajenje je svojevrsten užitek, ki ga težko definiramo in ocenimo, a vendar je. Tudi kdor misli, da bo karkoli prihranil, se moti. Drugače pa je seveda, če se je kajenju treba odpovedati zaradi zdravja. Tedaj nekega zatrdnega recepta ni, iz mojih izkušenj pa je dober tale:

Že po nekaj injekcijah transpulmina se kadilcu tobak tako priskuti, da človek kratkomalo nanj pozabi, a ga tudi ne mara več. Seveda lahko transpulmin injekcijo daje lahko samo zdravnik, torej tedaj, če ta hkrati ne škoduje organizmu na drug način.

Eno pa vem, če se tako odvadiš kajenja, je človeku potrebna zares trdna volja, da si znova prižge cigareto.

J. P.

Voda k dobri in slabi kavi

Tov. urednik!

Pred dnevi sva z znanko stopili v gostišče »Kladivar«. Naročili sva turško kavo. Ko sva jo dobili, me je znanka vprašala, če vem, zakaj v celjskih gostiščih h kavi ne servirajo tudi vode, kot bi sicer morali, saj spada to k dobri postrežbi.

Odgovor ni bil težak, saj vsakdo ve, da k »slabi kavi« sodi tudi »slaba postrežba«.

Vendar pa mislim, da bi se to le dalo izboljšati, saj ni nikjer zapisano, da mora gost, ki v gostišču poje kosilo iti na turško kavo le v kavarno.

A. A.

Čitajte

Celjski tednik

Lepa priložnost - a manj volje

Prebivalcem od Grobelnega do Šmarij se je ponudila res lepa priložnost, ki je verjetno ne bo tako kmalu. Železniška direkcija je dovolila uporabljati spodnje plasti gramoza s stare trase proge za popravilo krajevnih cest.

To pa je le začetek zgodbe. Druga plat nam pokaže, da je bilo za to delo kaj malo rok, ki bi pomagale. Kljub temu, da so kmetijske zadruge pomagale s prevozi, mnogi prebivalci niso čutili dolžnosti, da bi pomagali pri polnjenju prikolic in pri urejanju cestišča. To je zelo slabo spričevalo za naše kraje. Saj je gotovo, da pripravljenost nekaj ljudi ne more izboljšati stanja. Končno pa se zastavlja tudi vprašanje, kako da nekateri raje hodijo po blatu, kot da bi s kako prostovoljno delovno uro pomagali tudi sebi.

Še najbolje so to nalogo razumeli prebivalci vasi Predel, ki so gramoz vozili tudi z govejo živino na cestišče.

Razen tega je zanimivo tudi to, da si je vsak, ki ni maral pomagati, tudi našel nek primeren izgovor — četudi morda vreme. Enkrat je bilo lepo, tedaj je čakalo delo na polju — drugič je bilo slabše, no, tedaj pač ne bo dela! Že znan star pregovor nam pravi, da si je izgovor lahko najti. Vendar so »izgovori« ob tako nujnem skupnem delu, ki bo koristilo vsem, dokaj neumestni. L. M.

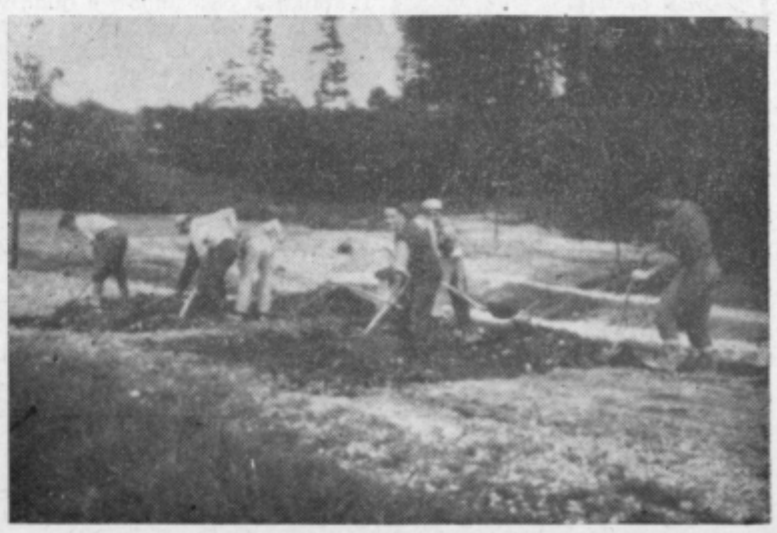

Vaščani iz vasi Predel med delom pri urejevanju svoje ceste.

IZ ŽIVLJENJA NA VASI

Izboljšati življenjske in delovne pogoje kmetijskih delavcev

Pretekli petek sta v Narodnem domu zasedala oba zbora občinskega ljudskega odbora v Celju. Zasedanja so se poleg odbornikov udeležili tudi sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov Franc Simonič, podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Miran Cvenk, sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov Tone Skok in drugi. Vso sejo so posvetili samo eni točki dnevnega reda — problematiki kmetijstva. Po uvodnem referatu predsednika sveta za kmetijstvo tovariša Pirkmajerja so odborniki in gostje živahno razpravljali.

Bilo bi narobe, če bi napredek in razvoj socialističnega sektorja v kmetijstvu ocenjevali le na podlagi finančnega uspeha Kmetijskega gospodarstva Celje in celjske kmetijske zadruge. **Pri pregledu uspehov ali neuspehov je treba nujno upoštevati tudi težave, ki so se pri proizvodnji porajale.**

Ker je kmetijsko gospodarstvo Celje nastalo z združitvijo kmetijskega gospodarstva Lava in Vojnik ter s priključitvijo vrtnarije v Medlogu, je bila prva in največja ovira v smotrnejšem, sodobnejšem mehaniziranem gospodarjenju prevelika razkosanost zemljišč. Zemljiška struktura je bila izrazito kmečka. Z dodatnim nakupom in arondacijami je posestvo v 1960. letu povečalo svoje površine za 88 hektarov, tako da ima zdaj skupaj 690 hektarov.

Perspektivni razvoj združenega kmetijskega gospodarstva pa ni bil v skladu s perspektivami prejšnjih samostojnih obratov. Bistvo teh je bilo v krepitvi in razvoju posameznega obrata; v interesu združenega kmetijskega gospodarstva pa je le skladen razvoj vsega področja in specializacija obratov.

Velik napredek pomeni tudi nov sistem nagrajevanja, ki so ga v kmetijskem gospodarstvu uvedli. Delavce so nagrajevali po enoti proizvoda, ki ga pa niso mogli v polni meri izvesti zaradi negativnega finančnega rezultata v nekaterih proizvodnih dejavnostih. Največjo izgubo je izkazala živinoreja. Za to je več razlogov. Ob združitvi so v Lavi in Medlogu redili krave molznice, na Prešniku je bilo vzrejališče za mlado plemensko živino, obrat Vojnik pa je bil usmerjen v pitanje mlade živine. Kljub temu je plan nalagal kmetijskemu gospodarstvu povečanje staleža živine za tri sto glav. Zaradi neurejenih pogojev (hlevi, delovna sila itd.) pa je posestvo plan realiziralo le z nakupom 198 glav živine. Zaradi hitrega naraščanja staleža živine so bili prisiljeni urediti začasna stojišča v nekoliko preurejenih kozolcih, velik del živine pa so vhlevili tudi v hlev v Žepino, ki je še v izgradnji. Na povečanje cene mleku je vplival tudi skok cen močnih krmil od 30 do 40 dinarjev. Dva kilograma teh krmil pa dasta povprečno liter mleka več.

Največji problem kmetijskega gospodarstva pa je bil in je še — pomanjkanje in fluktuacija delovne sile. Ker v petnajstih stanovanjskih zgradbah kmetijskega gospodarstva stanuje 35 družin, ki niso zaposlene na posetvu, **kmetijsko gospodarstvo svojim delavcem res ne more dodeljevati stanovanj.** Če ob tem upoštevamo še osebne dohodke, ki so sploh nižji kot v industriji, ni prav nič čudno, če jim manjka kvalificiranih delavcev. Zato so morali namestiti sezonske delavce, kar pa je vplivalo na padec proizvodnje mleka in mesa.

V proizvodnji vrtnin pa je kmetijsko gospodarstvo opravilo svoje delo. Plan je preseglo za 11 odstotkov, cene pa so bile za okrog 10 do 15 odstotkov nižje kot je republiško povprečje. V poljedelstvu so precej odstopali od proizvodnega plana, kar pa je razumljivo zaradi izvajanja arondacije posameznih obratov. Pri nekaterih kulturah je bil pridelek zadovoljiv količinsko- kvalitetno pa je bil precej slab. Tak primer je hmelj, katerega proizvodnja je bila 55 ton, po kvaliteti pa je le druge in tretje vrste.

Kmetijsko gospodarstvo je v drugi polovici maja izdelalo svoj proizvodni plan za leto 1961. Plan je bil sestavljen razmeroma pozno, zato več ali manj registrira dejansko stanje. **Kmetijsko gospodarstvo bo v poljedelstvu usmerjeno na proizvodnjo krme, hmelja, pšenice in krompirja, v živinoreji v proizvodnjo mleka, vzrejo mlade živine ter pitane živine za prodajo, v vrtnarstvu pa v proizvodnjo zelenjave ter cvetja za celjski trg. Tako predvideva plan vzreje živine povečanje za 33 krav in 44 glav mlade živine, kar pa ni v skladu s količino krme. Manjkajočo razliko bo moralo posestvo kupovati. Predvidevajo, da bi bila proizvodnja mleka 920 tisoč litrov. Od tega naj bi posestvo prodalo 760 tisoč litrov, ali 2000 litrov na dan za celjski trg.**

Na seji sta govorila tudi sekretar okrajnega komiteja Zveze komunistov Franc Simonič in podpredsednik okrajnega ljudskega odbora Miran Cvenk. Oba sta poudarila, da je celjsko kmetijsko gospodarstvo ob zares slabih pogojih dela izpolnilo pričakovanja, da pa bo treba vložiti še precej sredstev in še nekaj časa počakati da bodo vse dejavnosti izkazale visoko aktivno bilanco. Tako bo treba izvesti do konca gradnje, ki so jih pričeli, uvesti nov sodobnejši način proizvodnje, predvsem pa urediti življenjske, pa tudi delovne pogoje zaposlenih v kmetijstvu. Ta misel je bila na zasedanju nič kolikokrat povedana, zato so jo tudi vnesli med prve zaključke.

Deske žagajo doma

Visoko v hribih je dovolj lesa, le vode je bolj malo. Do mlinov in žag, ki so še raztresene v dolini ob Sotli in Bistrici, je daleč in prevoz je težaven. Godlerjeva mama z Osredka visoko nad Podsredo nam je razlagala, kako sami žagajo deske. Na posebno stojalo pritrdijo deblo, potem pa trije žagajo. Eden stoji na deblu in poteguje žago, ki navzgor ne reže, kvišku, dva pa režeta navzdol. Zamudno je tako delo, vendar še cenejše, kot pa prevoz po valujočih strminah ure in ure daleč. Na gospodarstvih, ki so osamljena visoko v hribih, morajo imeti vse doma; tako imajo tudi tako preprosto »veliko žago«! Gre pa le! s.

Poakži kaj znaš?

Občinski odbor Jugoslovanskih pionirskih iger v Šmarju pri Jelšah bo priredil v nedeljo tekmovanje pionirskih odredov v obliki oddaje »Pokaži, kaj znaš?« v Šmarju. Prijavilo se je 24 pionirskih odredov s pestrimi programi.

Prav tako pripravljajo občinsko razstavo likovnih in tehničnih izdelkov, ki naj bo odraz te dejavnosti na Šmarskem.

Preimenovanje Virštanja

Virštanj pri Podčetrtku slovi po dobri kvaliteti vina. To je znana resnica in o njej je govoril že Valvazor v »Slavi vojvodine Krajnske«. Danes se Virštanj gospodarsko krepi in tudi prebivalci so že ugotovili, da njegovo ime ni več primerno.

Če se je spremenil Št. Peter v Bistrico ob Sotli, Rajhenburg v Brestanico itd., zakaj se ne bi še Virštanj? Predlaganih je bilo več imen, pa nobeno ni bilo pravo. Tako so menili, naj bi bilo novo ime kraja Vinska gora, Vinski vrh ali Vinodol, Podvrba, pa so vse ovrgli, ker kraji s takimi imeni že obstajajo.

Najnovejši predlog je — Titovo — zaradi bližine rojstnega kraja tovariša Tita.. Prebivalci so se za ime ogreli, zadnja beseda pa še ni izgovorjena.

No, morda bomo že čez nekaj časa vzkliknili — na svidenje v Titovem!

J. P.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK V ŠENTJURJU PRI CELJU

Razvoj je tekel prepočasi

V sredo je bila v Šentjurju občinska konferenca Zveze komunistov. Zaradi izrazito kmetijskega področja šentjurske občine je razumljivo, da so delegati mnogo govorili o kmetijski problematiki. Taka je bila razprava, ki je bila odraz dela na terenu in temu podobno je bilo tudi poročilo, ki so ga delegati prejeli že pred konferenco.

Hiter razvoj v preobrazbi vasi je zahteval od komunistov veliko dela. Člani organizacij Zveze komunistov na vasi so se morali boriti proti nekaterim nesocialističnim vplivom. Ta borba pa je bila težka že zaradi nizke ideološke ravni precejšnjega števila članov Zveze komunistov. Tu so tudi opazili, da nove oblike in metode nikakor ne morejo prodreti v delo organizacij. Menijo, da je vzrok za to v tem, ker je v teh organizacijah vključeno precej starejših političnih aktivistov, ki so sicer prizadevni in delavni, ne morejo pa se sprijazniti z novim časom, ki zahteva tudi novo in drugačno delo. Ti in še drugi razlogi so ovirali delo Zveze komunistov. Komunisti na Planini so se v preteklem letu sestali le enkrat — toda delali so — osnovno organizacijo v Dramljah pa je moral občinski komite razpustiti, kajti njeni člani se skoraj dve leti niso sestali.

V nekaterih organizacijah pa so le razčistili osnovne probleme nadaljnjega razvoja socialističnega kmetijstva in so mnogo razpravljali o krepitvi družbenega sektorja v kmetijstvu. Razprave so rodile dober plod, še vedno pa je ta razvoj tekel prepočasi. Dosedanji sestav vaških organizacij ni odgovarjal preobširni problematiki. Več razlogov je potrdilo pravilnost sklepa, da občinski komite ustanovi osnovne organizacije pri kmetijskih gospodarskih organizacijah. Poleg tega pa so ustanovili osnovne organizacije tudi na kmetijskih gospodarstvih Slom ter Planina in v kmetijski šoli v Šentjurju.

Terenske organizacije v Šentjurju še niso dovolj zaživele. Menijo, da je vzrok za to v tem, ker se je v njihovem delu ohranilo še mnogo starih metod in misli, ki jih današnji razvoj ne prenese več. Mnogi politični in družbeni dogodki so zatorej šli mimo terenskih organizacij in mnogokje so vprašanja o življenjskem standardu, komunalnem sistemu, politični in idejni aktivnosti, ostala nerazčiščena.

V preteklem letu so v šentjurski občini delali tudi stalni aktivi Zveze komunistov — v osnovni šoli v Šentjurju, pri postaji Ljudske milice, pri kmetijski zadrugi in pri kmetijskem gospodarstvu Slom. Poleg teh stalnih aktivov Zveze komunistov pa je občinski komite skliceval še občasne in v njih zbiral komuniste, ki delujejo v političnih in družbenih organizacijah, društvih, organih družbenega upravljanja itd.

Konferenca Zveze komunistov je spregovorila o novih nalogah komunistov tudi na področju kmetijstva. Naloge, ki jih je zastavila, so obširne in bodo zahtevale veliko truda in znanja.

Kmetijstvo za razvojem

Na občinski konferenci Zveze komunistov v Šoštanju so obravnavali tudi nekatera vprašanja kmetijstva.

Predvsem je treba povzeti, da se družbeno upravljanje uveljavlja le počasi, kar je posledica pomanjkanja aktivistov in prešibke pomoči organizacije Zveze komunistov. Medtem ko so komunisti mnogoštevilno zastopani v vseh organih upravljanja v industriji, jih je na področju kmetijstva zelo malo. Tudi vaške organizacije niso storile vsega, kar bi lahko in kar bi bilo za nadaljnjo socializacijo vasi nujno potrebno storiti. Gre zopet za enostransko udejstvovanje komunistov v gospodarskih organizacijah, kjer so zaposleni in za določeno pasivnost v udejstvovanju na terenu izven svojega službenega časa.

Kljub temu, da so bile investicije na področju občine, namenjene kmetijstvu, neznatne in so si kmetijske organizacije s težavo ustvarjale lastna sredstva, je razvoj tudi tu šel korak dalje, vendar pa ne mimo problemov. Mnogo razprav je zlasti okrog cen kmetijskih pridelkov, ki pa, kakor menijo, še vedno nise vsklajene s cenami industrijskih izdelkov. Ker prihaja razen tega v industriji do podražitev določenih artiklov, ni nič čudno, če prihaja do podražitev pridelkov tudi v kmetijstvu. Oboje je namreč med seboj povezano. Takšno stanje pa bi bilo mogoče izboljšati, če bi okrepili družbeno upravljanje, uredili nekatere odnose med zadrugo in posestvi in stremeli za tem, da bi s pocenitvijo proizvodnje dosegli primeren standard. Prav gotovo bodo lahko v tej smeri odigrale pozitivno vlogo ekonomske enote kot organi družbenega upravljanja v kmetijstvu.

V zadnjem času pa so se v kmetijstvu šoštanjske občine porajala še nekatera druga vprašanja, predvsem vprašanje prodaje določenih kmetijskih pridelkov (pitancev in deloma mleka), zlasti pa vprašanje kadra. To zadnje je še najbolj pereče zaradi minimalnih plač kmetijskih delavcev. Srednjega kadra je sicer dovolj, vendar odhaja drugam. Če upoštevamo da so lani znašale povprečne plače kmetijskih delavcev na področju občine 13.600 dinarjev, je vsakršna fluktuacija kmetijskega kadra razumljiva. Tako ugotavljajo, da ostaja danes v kmetijstvu le tista nekvalificirana sila, ki ne more drugam, kar pa je po vsej priliki le trenutnega značaja, saj bo nova organizacija našega kmetijstva naposled uredila tudi ta vprašanja in bo kmetijski proizvajalec dosegel enakopraven položaj z industrijskim delavcem. Za to pa bo seveda v prvi vrsti potrebno aktivno delo vseh tistih činiteljev, od katerih bo odvisen nadaljnji razvoj kmetijstva. dhr

Govorice

Govorili so, da se povračajo mrtva teleta, da poginjajo živali zaradi nesolidnega poslovanja, da so podhranjene itd. Vse te govorice so se širile o novo ustanovljenem agromelioracijskem posestvu v Žepini.

Res pa je, da je Kmetijsko gospodarstvo v Celju lani začelo graditi hlev odprtega tipa v Žepini in da so vhlevili živino nekoliko prezgodaj. Tako so ograjo okrog tekališča in krmilne jasli postavili šele potem, ko je bila živina že v hlevu. Trideset krav in devetdeset telic je bilo ob krmljenju — krmilne jasli niso imele strehe — izpostavljeno vsem vremenskim neprilikam. Živino so krmili s silažo in dodajali le majhne količine sena, ker je bilo slabše kvalitete.

Druga težava, s katero so se v Žepini spoprijeli, je bila voda. Za napajanje so jo črpali iz odvodnega jarka in ko je zamrznil, je živina pila podhlajeno vodo. Poleg tega jim je primanjkovalo stelje in zato ni prav nič čudno, če so živali stale v blatu, ki jim je včasih segala preko kolen in skoraj do trebuha.

To so nedvomno premišljanja vredni podatki. Kažejo, da je Žepina še v izgradnji in da tam še marsikaj ni tako, kot bi moralo biti — in ker jo še gradijo, da še dolgo ne bo. Redki so bili tisti, ki so mislili, da bodo v Žepini že letos izkazali visoko aktivno bilanco. In ko so videli, da ne bo in ni tako, so bili presenečeni. Iskali so vzroke za to in širile so se neresnične govorice.

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Celju pa se je črno nebo nad Žepino vendarle nekoliko zjasnilo. Veterinar Vrabič je postregel z nekaterimi podatki, ki so zavezali govorice o ne vem kako nesolidnem poslovanju. Tako je povedal, da so kljub temu, da je že zaradi omenjenih pogojev živa teža živine bila za 50 kilogramov nižja kot bi bila lahko ob normalnih pogojih, **oddali v zakol le dve kravi zaradi poškodbe hrbtenice in eno telico, ki ni mogla povreči.** Poginilo je le eno tele pri porodu in telica zaradi zastrupitve s tujkom.

Za živino v Žepini sta skrbela dva kravarja, ki sta stanovala v Bukovžlaku. Tako sta se vsak dan vračala domov precej daleč. Ponoči je živino varoval nočni čuvaj, ki tudi ni imel rožnatih življenjskih in delovnih pogojev. Kot v kmetijskem gospodarstvu v Celju, tako je bilo tudi v Žepini. Težki delovni, pa tudi življenjski pogoji na obeh straneh povzročajo veliko fluktuacijo delovne sile. »Včasih se zdi, da za živino bolje poskrbimo kot za ljudi«, smo že mnogokrat in mnogokje slišali, kadar se je govorilo o kmetijstvu. Zato ne bo nič narobe, če še enkrat povemo tudi to, da dokler bo tako, bodo ljudje še vedno odhajali v industrijo. To pa je nedvomno eden največjih problemov kmetijstva.

VZPODBUDITI kmetijskega delavca

Vloga sindikatov ni pomembna samo v industriji, temveč tudi v kmetijstvu. Na nedavnem zborovanju sindikatov v šmarski občini so se mnogo pogovarjali tudi o kmetijski problematiki, ki jo je izčrpno zajelo predsednikovo poročilo. V občini je kmetijstvo najširše proizvodno področje in zajema okrog 58 odstotkov vrednosti celotnega družbenega bruto proizvoda.

V preteklem obdobju so se bili za višjo proizvodnjo prvenstveno s krepitvijo kooperacijskih odnosov, da bi odstranjevali ekstenzivne oblike kmetovanja. Najboljši uspehi so bili doseženi pri proizvodnji pšenice in v travništvu. Proizvodnja hibridne koruze pa je zaostala predvsem zaradi tega, ker niso proizvajalci dosledno upoštevali predpisanih ukrepov. Zelo obetajo nasadi črnega ribeza, ki so najdonosnejša kmetijska kultura za predele na Kozjanskem in bi jo bilo potrebno še bolj širiti. Potrošnja umetnih gnojil za proizvodnjo krme se vidno povečuje, kar je osnova za dober pridelek krme in nadaljnji razvoj živinoreje, ki je ena osnovnih gospodarskih panog v kmetijstvu na Šmarskem. Pri uveljavljanju strojev v kmetijstvu se porajajo v občini precejšnji problemi. Konfiguracija zemljišča je neprimerna, obdelovalne površine so še razdrobljene, dovozne poti večkrat neurejene. Trenutno je v občini 45 traktorjev, kar pa vseeno ni dovolj, če upoštevamo, da odpade na traktor 175 ha površine.

Uspeh proizvodnje pa spet ni odvisen samo od mehanizacije, temveč v veliki meri tudi od prizadevnosti in razumevanja proizvajalcev. Zato je pravilno, da je sindikat, ki skrbi predvsem za človeka, kmetijstvo široko obravnaval in se spoznal z njim. Člani sindikatov pri štirih šmarskih zadrugah bodo morali vložiti največ truda za organiziranje naprednejših oblik proizvodnje, za razvoj industrijske proizvodnje in predelave kmetijskih pridelkov; prav posebej pa za ureditev nagrajevanja, ki bi moralo biti vzpodbudnejše tudi za kmetijskega delavca. Uvesti je potrebno nagrajevanje po kompleksnem učinku, izdelati pravilnike o notranji razdelitvi dela po ekonomskih enotah in doseči, da se osebni dohodki kmetijskega delavca dvignejo, saj so trenutno pri kmetijskih proizvajalcih še najnižji. Bolj pa bi se morali pobrigati tudi za izobraževanje in kvalifikacijo delovne sile v kmetijstvu, ki zahteva vrsto strokovnjakov za različne panoge dejavnosti; prav tako pa različne kvalifikacije pri delavcih. Kmetijska proizvodnja je vsekakor odvisna od uveljavljanja sodobnih agrotehničnih ukrepov, vzporedno s tem pa predvsem od zavesti in požrtvovalnosti neposrednih proizvajalcev. s.

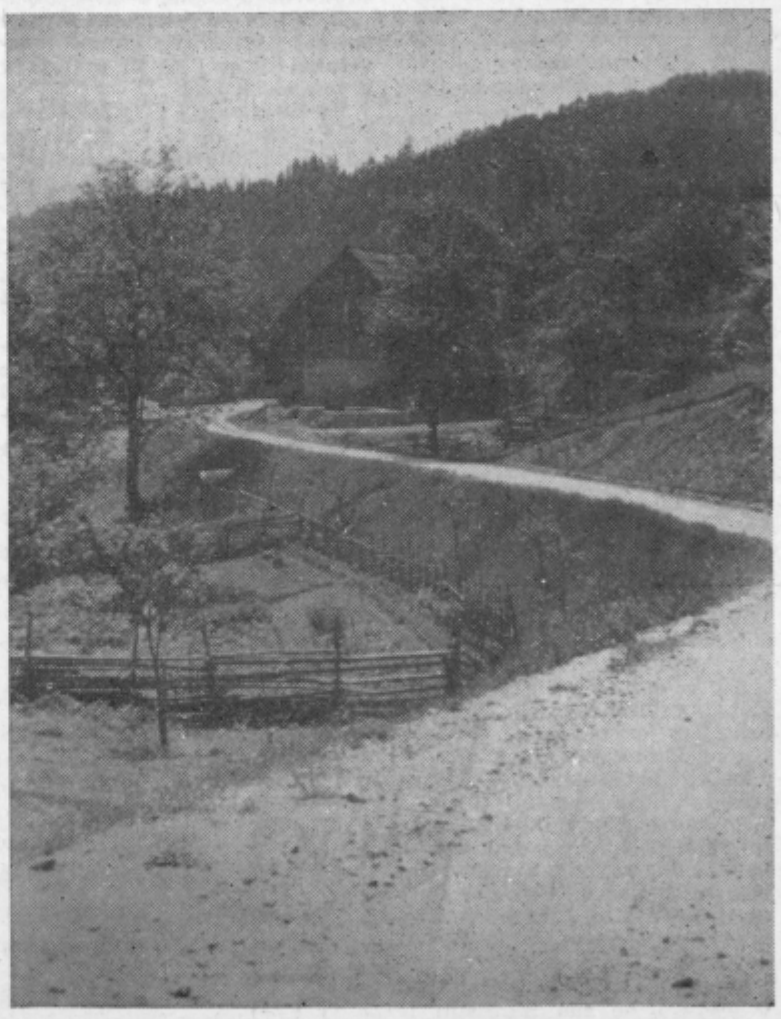

Redkokje še ujameš takle motiv. Prav visoko se je treba povzpeti. Slamo zamenjuje opeka, cvetlične lončke praznina. Toda, kaj je lepše? Vsake oči imajo svojega slikarja!

KULTURA IN PROSVETA

Zaključek politične šole

Ob koncu prejšnjega meseca se je zvrstilo 43 mladih političnih aktivistov pred petčlansko komisijo, ki je ocenila uspešnost letošnje mladinske politične šole. Izpite so naredili vsi, ocena pa se suče okrog prav dobre.

Sicer pa je to le formalna plat. Važnejše je, kaj je politična šola nudila mladim aktivistom in kako so sledili programu.

Najprej je treba opozoriti, da se je šola začela z veliko zamudo komaj februarja letos. Do maja so v 126 učnih urah predelali kar bogat spored tém od povojne izgradnje Jugoslavije, njene sedanje družbene ureditve, do čisto teoretičnih problemov marksizma (pojmi razreda, države, revolucije, dialektičnega in historičnega materializma itd.). Zelo dober izbor predavateljskega kadra je omogočil, da je šola vendarle predelala celoten program.

Snovno je bila torej velika pestrost. Še večja pestrost — in ta predstavlja problem zase, je v socialnem sestavu slušateljev politične šole, saj združuje le-ta v svojih vrstah dijake celjske gimnazije in aktiviste iz štorske železarne. Razlike v predhodni splošni izobrazbi je bilo seveda čutiti v odgovorih, čeprav se je zgodilo, da je mladinec iz podjetja odgovarjal kar blesteče.

Skupen problem vseh podobnih šol je vskladitev teoretičnih poglavij o marksizmu in družbenih vedah sploh z našo in svetovno politično prakso, ki jo lahko zasledujemo sproti. Kadar je bil problem zastavljen v tem smislu, je bil tudi odgovor dosti bolj jasen in konkreten kot pa odgovori na čisto teoretična vprašanja (kaj je razred, država, revolucija itd.). Strokovnega, teoretičnega poznavanja marksizma oziroma družbenih ved pri programu politične šole seveda nikakor ne gre podcenjevati, saj šele to omogoča pristop k vsakdanjim političnim problemom s širših vidikov. Nujna pa je povezava s tem, kar imenujemo konkretnost, praksa.

V tem smislu si je pridobila celjska delavska univerza novih izkušenj, ki ji bodo v veliko korist za prihodnjo sezono. Analize o uspešnosti te in drugih šol, ki jih pripravlja, bodo nedvomno pomemben prispevek k bodočemu načrtnemu izobraževanju mladega političnega kadra.

Vsekakor pa je njen uspeh, da je spričo objektivnih ovir v zelo skrajšanem času tako uspešno izvedla pravkar zaključeno mladinsko politično šolo, saj je bila ta le ena od štirih podobnih.

A. R.

Nastop harmonikarjev Svobode

Čeprav je večina Celjanov ob lepem vremenu v nedeljo čakala na dobitke v Levcu, je le precej ljubiteljev zvokov harmonik zasedlo dvorano v Narodnem domu in sledilo izvajanju programa naših mladih harmonikarjev.

Morda poreče kdo, ki čuti plemenitost glasbe le v strogo klasični glasbi, da slišimo zvoke harmonike lahko v vsaki gostilni. Morda je to tudi vzrok, da med poslušalci in ocenjevalci v dvorani ob takih priložnostih ni opaziti koga od onih, ki bi morda tudi temu »polinstrumentu« kot ga imenujejo nekateri, dali vsaj delček priznanja, ki si ga mladi izvajalci s svojim učiteljem prav gotovo zaslužijo.

Tudi pri tem instrumentu lahko ločimo dobro in slabo igranje. In slednjič, pomislimo, koliko truda mora vložiti pedagog, da doseže pri najmlajših, da poleg instrumenta, ki je včasih večji od izvajalca, igra enakomerno, da se drži pravilnega prstnega reda, takta, not in da ob vsem tem prsti drsijo lahkotno in pravilno po klaviaturi, čeprav le-ta pri tem instrumentu ne leži pred očmi.

Program nedeljske javne produkcije harmonikarjev je pokazal, da je bilo njihovo delo trdo. Toda, kjer je vložen trud, je uspeh zagotovljen. V programu, ki je bil obširen in zahteven, so se vrstili predvsem s takimi deli, ki jih redkokdaj slišimo, mladi solisti, dueti, sekstet, I., II., III. in IV. zbor harmonikarjev in novo ustanovljeni kvintet gojencev Glasbene šole DPD Svoboda Celje.

Veseli smo vseh uspehov, ki jih dosežejo mladi ljudje in pridružujemo se misli Oskarja Leskovška, da bi naj glasba združevala vse tiste ljudi, ki vidijo in najdejo v njej nekaj lepega, vzvišenega. Predvsem pa mislimo to takrat, kadar govorimo o vzgoji naših novih glasbenih kadrov. Nedvomno ima velike zasluge za te uspehe mladih harmonikarjev celjske Svobode predvsem on. Zato velja zabeležiti njegovo željo, ki je obenem želja vseh nas — mladim, marljivim harmonikarjem še večje uspehe in — večjo moralno pomoč!

Daf

Akvareli svetovnih mojstrov

Akvarel je slikarska tehnika, pri kateri je treba barvo razredčiti z vodo. S takimi barvami koloriramo umetniki risbe znotraj kontur, lahko pa barvajo tudi različne grafične liste. Možno pa je z akvarelnimi barvami delati tudi brez vsakršne osnovne risbe. Bele površine papirja, ki naj bi tudi v dokončni sliki ostale bele, se pri slikanju z akvarelnimi barvami ne pokrijejo. To daje akvarelu posebno tako imenovano zračnost. Ta tehnika je izredno primerna za skice, študije, za žanrske in pokrajinske motive.

Prvi začétki akvarela so bili v starem Egiptu, Kitajci so ga poznali že od 2. stoletja dalje, Japonci od 13., v Evropi pa se ga poslužujejo že v srednjem veku za ilustracije, kasneje pa pri skiciranju fresk, slik, arhitektonskih detajlov itd. Važno mesto mu je določil Albrecht Dürer.

To so oznake za akvarel kot tehniko in njegove začetke v zgodovini slikarstva.

Te dni pa je v Mestnem muzeju v Celju prirejena razstava akvarelov svetovnih mojstrov in sicer v reprodukcijah, ki jih je pripravil in organiziral UNESCO, potem pa razposlal po svetu v obliki potujočih razstav. Lahko bi rekli, da je to naravnost sijajna zamisel, zlasti še, če pomislimo na originalne akvarelne liste, ki so shranjeni v najrazličnejših svetovnih galerijah, muzejih in privatnih zbirkah. Teh si v življenju ne bi mogli ogledati v tako velikem številu. Za Celje je to prelepo razstavo preskrbel naš Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev.

Izbor obsega 72 reprodukcij, izdelanih v velikosti originalov. Kvaliteta tiska je tako dovršena, da sploh ne moremo verjeti, da imamo opravka z reprodukcijami in ne z originali.

Časovno začne razstava s kitajskimi listi iz 4. stoletja, konča pa z Zaritskyjem (roj. 1891). Vmes pa se vrste znana imena japonskih šol in evropskih mojstrov, ki so se poleg drugega bavili tudi z akvarelom. Naj navedemo le nekatera: angleški mojstri (Constable, Turner, Bleke, Girtin), francoski (Gericault Delacroix, van Gogh, Gaughin, Manet, Cezanne, Chagall, Degas, Dufy, Klee, Leger, Picasso itd.), nemških (Feiniger, Nolde), italijanskih in še drugih akvarelistov.

Razstava je doslej doživela v drugih mestih že lepe uspehe. In v Celju? Upamo, da marsikdo ne bo zamudil te edinstvene priložnosti in si bo z zanimanjem ogledal kvalitetne reprodukcije znanih mojstrov v izboru kot nam ga je doslej lahko nudil le UNESCO.

Razstavo spremlja katalog z uvodom znanega angleškega umetnostnega zgodovinarja in kritika, ki se je pred nedavnim mudil v naši državi, Herberta Reada.

M. M.

Repriza istih problemov

Objektivno obravnavanje teh ali onih vprašanj še ne pomeni, da bomo ta vprašanja tudi ustrezno rešili. Za reševanje nekih vprašanj so potrebni predvsem konkretni prijemi, akcija ali delo. Taka misel se je lahko porodila »nepoučenemu« novinarju, ki je na občinski konferenci Zveze komunistov v Šoštanju sledil razpravi o šolstvu. (Iz razprave je namreč zazvenelo, da bi »nepoučen« novinar lahko morda »nasedel« in stvari prikazal drugačne, kakršne so. Pripomba bi bila seveda umestna, če se novinar ne bi zavedal, da ne more biti o vseh stvareh poučen in če bi bile stvari v resnici bistveno drugačne od tistih, ki jih je prikazala razprava.)

Gre torej za nekatera perečа vpraašnja šolstva, ki jih je obravnavala že konferenca občinskega sindikalnega sveta in ki so se v nespremenjeni obliki znašla tudi tu. Gre pa naposled tudi za vprašanje, ali je treba isto stvar dvakrat ali še celo večkrat izražati z istimi besedami in podpirati z istimi stališči, kar je očitno izzivalo vsakokratno isto diskusijo. Prav gotovo. To, kar je obravnavala prva konferenca, je z vso pravico obravnavala tudi ta, še celo več: konferenca Zveze komunistov je v tej razpravi pokazala živo zanimanje tudi za razmere šolstva, kakor prizadevanje, da bi te razmere izboljšali. Seveda pa je treba pripomniti, da vsakršno izboljšanje razmer tu ni odvisno od te ali one konference, pač pa predvsem od dela in realnih pogojev, ki so ali pa jih ni.

S problemi šolstva se dandanes ne srečujejo samo v šoštanjski občini, pač pa povsod tam, kjer so šole, pa celo tam, kjer šol ni. Vzroki za to so znani. Da bi jih odpravili, bo vsekakor potreben določen čas, saj imamo končno tudi tu opraviti z družbenim procesom. In če danes na primer v šoštanjski občini ugotavljajo, da družbeno upravljanje v šolstvu ni rodilo želenih rezultatov, ker so organi tega upravljanja izgubljali sile v reševanju materialnih vprašanj, manj pa vzgojnih, pomeni to samo, da se bodo morali v bodoče več ukvarjati z vzgojnimi vprašanji, pa morda manj z materialnimi, kajti razmere po vsej priliki niso tako kritične, da bi bilo treba zapostavljati največji smoter šole, ki je prav v vzgoji. Očitno je, da šolski odbori v tem pogledu niso storili mnogo ali vsaj, da so storili dosti premalo. Kakor izhaja navsezadnje tudi iz organizacijsko političnega poročila, se niso v dovoljni meri zavedali svoje družbene pomembnosti in odgovornosti za življenje in razvoj šole; niso dovolj poznali svojih pristojnosti, pravic in dolžnosti, ki jim jih dajejo zakonska pooblastila. Njihova aktivnost se je pogosto začela in končala na seji. Tu bi lahko zlasti komunisti prispevali pomemben delež s tem, da bi prenašali problematiko šolstva posebno med delovne kolektive, politične organizacije, občinske organe itd. Dejavnost komunistov na tem področju v Topolšici, Šentilju, Šmartnem ob Paki in Pesjem je namreč pokazala in dokazala, da lahko šolski odbor z uspehom rešuje takšno ali drugačno problematiko, če se zaveda svoje vloge in če dela.

dhr

Več pozornosti telesni vzgoji na šolah

Na skupnem plenumu Okrajnega odbora SZDL in Okrajne zveze za telesno kulturo je o nekaterih problemih telesne vzgoje govoril tov. STANE SOTLAR. Svoja izvajanja je posredoval v dveh poglavjih. V prvem je analiziral nekaj splošnih nalog, v drugem pa stanje v našem okraju. Iz tega dela posredujemo nekaj misli o šolski telesni vzgoji.

S stanjem šolske telesne vzgoje v našem okraju ne moremo biti zadovoljni, saj med drugim zaostajamo tudi glede števila obveznih šolskih ur za drugimi republikami, kjer so že v praksi uveljavili po tri ure telesne vzgoje na teden v vseh razredih. To vprašanje bi morali urediti na temelju pravilnih pogledov in odnosov do telesne vzgoje in kot je to potrebno z vidika splošnega telesnega razvoja mladine. Statistični podatki šolske poliklinike kažejo iz leta v leto večje število okvar šoloobveznih otrok v telesni drži. Te okvare so na začetku šolanja procentualno nižje, med šolanjem pa ta odstotek narašča, dokler ne doseže najvišjega stanja v zadnjih razredih osemletk, zlasti pa še v vajenskih ter srednjih strokovnih šolah. Ta podatek je zaskrbljujoč in kaže, da bi telesni vzgoji na šolah morali dati ustreznejše mesto.

Slabosti pri pouku telesne vzgoje na šolah pa niso posledica le slabega materialnega stanja, nadalje občutnega pomanjkanja strokovnega kadra, temveč predvsem v tem, da pedagoška misel o potrebi telesne vzgoje med prosvetnimi delavci še ni prodrla v zavest naših ljudi.

Na marsikateri šoli je telesna vzgoja od vseh učnih predmetov najbolj zapostavljena in se ne izvaja v skladu s predpisanim predpisanim predmetnikom. Tako n. pr. na popolni osnovni šoli v Kozjem v tem šolskem letu sploh nimajo predmeta telesne vzgoje, marsikje drugod pa ta predmet izkoriščajo za druge predmete.

Vzroki teh slabosti so v nepravilnem vrednotenju te oblike vzgoje že pri starših, nadalje pri šolskih odborih, učiteljskih zborih in v premajhni družbeni kontroli. Seveda pa takšno stanje izvira tudi v pomanjkanju strokovnega kadra. V okraju imamo na 137 osnovnih šolah le 18 učiteljev in profesorjev telesne vzgoje, ki naj bi skrbeli za nad 29.000 otrok. Na srednjih in vajenskih šolah pa je le sedem ustreznih strokovnih moči. Ti kadri še zdaleč niso dorasli odgovornim nalogam telesne vzgoje na šolah. Rešitev obstoja le v razpisu štipendij. Doslej so se tega problema uspešno lotile le občine Celje, Žalec in Šoštanj.

Materialni pogoji šolske telesne vzgoje so izredno slabi, saj ima le enajst šol telovadnice, 14 šol pa uporablja telovadnice »Partizana«. Sicer je ob okrnjenem predmetniku le 47 šolam v okraju zagotovljen celoletni pouk telesne vzgoje. To stanje je dediščina preteklosti. Zaskrbljujoče pa je, da tudi danes gradimo šole brez telovadnic (Nazarje, Zreče, Šmartno ob Paki, Dobrna). S takim načinom bomo problem šolske telesne vzgoje le še zaostrili. Razen tega pogrešamo pri šolah urejena igrišča, saj kar 95 % šol v okraju nima urejenih igrišč za telesno vzgojo. Ali bi res ne mogli zagotoviti 28 milijonov, da bi v obdobju petih let uredili ta problem? Kvaliteto pouka telesne vzgoje na šolah pa močno zavira tudi pomanjkanje ustreznih rekvizitov in orodij. Ljudski odbori so v zadnjih letih odmerjali preskopa sredstva za učila za telesno vzgojo.

Tudi številka 25 šolskih društev ni zadovoljiva, pa čeprav na drugi strani ugotavljamo izredno pestro športno in telesnovzgojno dejavnost pionirjev in mladine.

Obisk Franceta Bevka

Na povabilo učencev in učenk je pred dnevi obiskal osnovno šolo v Mozirju znani pisatelj FRANCE BEVK. Otroci in učitelji so bili njegovega obiska zelo veseli in so mu izročili številne šopke. Zbranim učencem in učenkam ter učiteljem je France Bevk prebral odlomke iz svojih del. Otroci so mu postavljali različna vprašanja iz njegovega pisateljskega življenja iz časa okupacije.

France Bevk si je s svojim nastopom pridobil pri otrocih številne simpatije, zlasti še, ker je zelo preprost. Na koncu obiska se je vpisal v spominsko knjigo mozirske osnovne šole, učencem pa je zaželel obilo uspehov pri učenju.

Po končanem obisku v šoli je Franceta Bevka sprejel še predsednik ObLO Mozirje Hinko Čop.

S POLIC ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

Commins S. & R. N. Linscott: Man and the State: The Political Philosophers. New York 1953. S. 20674.

Dragić D.: Sanitetska služba u partizanskim uslovima ratovanja. Beograd 1959. S. 16136/19.

Durant W.: The Story of Philosophy. New York 1957. S. 20693.

Hornby A. S. & E. V. Gatenby & H. Wake eld: The Advanced Learner's Dictionary of Current English. London 1960. S. Č. 5.

Hrabak F.: U svijetu matematičkih pojmova i simbola. Zagreb 1960. S. 17134/3.

Ker W. P.: The Dark Ages. New York 1958. S. 20719.

Kurepa D.: Što su skupovi i kakva im je uloga. Zagreb 1960. S. 17134/2.

Milić-Miljković D.: Trgovina Srbije (1815-1839). Beograd 1959. S. 20110/9.

Milin Lj.: Beli teror. Novi Sad 1959. S. 17791/3.

Müller W.: Die Fachprufung in den Holzberufen. Essen 1958. S. 20666.

Nedeljković D.: Pragmatizam i dijalektika. Beograd 1960. S. 20740.

Pavlica J.: Frazeološki slovar v petih jezikih. Ljubljana 1960. S. Č 4.

Pokorn J.: Denar in kredit. Ljubljana 1959. S. II 2091.

Schmidt V.: Predstavljivost kot činitelj konstruktivne zmožnosti in njen pedagoški pomen. Celje 1937. S. 20688.

Vsemirnaja istorija v desjati tomah. I-IV Moskva 1956-1959. S. II 2119.

Westermanns Bildkarten Welt-Lexikon. Braunschweig 1956. S. II. 2074.

PAPIR IZ RIŽA

Egiptovski učenjaki so uspeli izdelati iz riževe slame in še nekaterih sestavin papir. Glede na to, da so pokazali poskusi odlične rezultate, bodo kmalu začeli zidati veliko tovarno v Kairu, ki bo izdelovala papir specialno iz riževe slame.

Koncerti

GLASBENE ŠOLE

Celjska glasbena šola je priredila 29. in 31. maja ter 1. junija tri koncerte, ki so prikazali uspešno rast celjske mladine na področju glasbenega izobraževanja. Trije zaporedni večeri so pokazali množično udeležbo, pa tudi kvalitetno predpripravo vsakega posameznega dijaka. Zlasti zadnji koncertni večer je presenetil s kvaliteto skoraj vseh izvajanih točk. Glasbena vzgoja na celjski glasbeni šoli je smotrna in ima za cilj ustvariti razgledane, kritične in sposobne glasbenike. Usmerjanje mladine v komorno muziciranje (šola ima kar dva) klavirska tria) je brez dvoma žlahten sad pedagoških prizadevanj. V skupni igri se uči mlad človek podrejati svoje interese skupnim interesom. Mladi orkester je zaključil tri večere z odlično izvedbo partizanskih pesmi.

Zanimivosti *Kaštelanske obale*

Po vseh kaštelanskih mestih imajo impozantne spomenike padlim borcem. Tu se vidi, da so v teh krajih doma veliki kiparji — med njimi tudi Meštrović.

Med Trogirjem in Splitom je sedem Kaštelov. Največ sem se zadržal v Kaštelu Lukšiću, kjer sem naletel na zanimivo zgodbo o veliki ljubezni med Milenkom in Dobrilo, ki se je v drugi polovici sedemnajstega stoletja tragično končala.

Tako ima tudi Kaštel svojo Julijo in Romea.

Dobrila se je zaljubila v Milenka. Toda starši Dobrile in Milenka so si bili smrtni sovražniki in o poroki med zaljubljenci niso hoteli slišati.

Milenko in Dobrila sta se odločila za poroko brez privoljenja njunih staršev. Poročni sprevod je krenil iz cerkve v Lukšiću mimo hiše Dobrilinih staršev. Oče Dobrile je v jezi zgrabil za puško in v sprevodu ustrelil Milenka.

Dobrila je ostala vdova, ki je potem od žalosti umrla.

Po smrti obeh zaljubljencev so se starši pobotali. V čast Dobrili in Milenku so sezidali malo cerkvico sredi Kaštela Lukšića, ki še danes priča o tej žalostni in zanimivi verziji Kaštelanskih Romea in Julije.

Škoda je le, da turistični urad v Kaštelu ne zna izkoristiti te zgodbe v turistične namene, kot so to znali Italijani v Veroni. Omenjeno zgodbo je treba prav vleči iz ljudi . . .

V. V.

Vera Šlander

Fran Roš:

padla 15. junija 1943 na Tolstem vrhu na Dobrovljah

Po hribih tod in vaseh je hodila
in seme sejala med mladi rod.
Iz njene setve vzkalila je sila,
ki v boju odpira si k zmagi pot.

Razvnela duha je naše mladine
s kmetij, iz tovarn, iz rudniških jam
za novo svobodo, za čast domovine,
ki delovni človek ji vlada sam.

Tako je pravico ljubiti znala,
da zanjo mladost ji gorela je vsa.
Za kar je živela, za to je dala
še zadnjo kapljo krvi iz srca.

Po hribih tod in vaseh je hodila
in seme sejala, ki večno rodi.
Bodočnost nam srečno rast bo pila
iz njene setve in žrtve vse dni.

PRED DVAJSETIMI LETI

20. LET VSTAJE

Srečanje s smrtjo

Planinski masiv Goč v Šumadiji je bil tiste jesenske dni poln partizanov. Listje je že odpadalo in hrastovi gozdovi so bili vse manj prijazni, ker niso nudili več varnega zavetja.

V oktobru 1941. leta je nemški okupator začel z veliko ofenzivo proti osvobojenemu in na pol osvobojenemu ozemlju v Srbiji. Mrzlično smo prekopavali cesto, ki je tekla čisto ob reki Moravi, da bi s tem zavirali napredujoče sovražne enote.

Že nekaj dni je deževalo in bilo je prav hladno. Naš odred je zasedel obrambne položaje med Vrnjačko banjo in Trstenikom. To so bili položaji na Popini reki.

Med dež so se že mešale prve snežinke, ki jih je veter od nekod privlekel, da so ponoči pobelile okolico. Sneg v oktobru je obljubljal hudo zimo...

Stal sem na straži in šele pozno ponoči je prišla zamena. Premraženi in mokri do kosti smo polegli v zgornjem delu mlina, ki je bil lesen. Dolnji del te hiše je bil pa kamnit. Če bi vedeli kaj nas čaka, bi verjetno ostali v kamnitem delu hiše. Zaspali smo v trenutku.

Jedek strel se je zaril v zgodnje jutro in takoj za njim so se oglasile težke strojnice in tankovski topovi. Lesene dele mlina so neusmiljeno luknjali izstrelki. Nekateri tovariši so bili težko ranjeni, drugi so v spanju dočakali smrt. Ranjenega Milana sem vlekel v spodnji del mlina, kjer je bilo varnejše. Žal mi je umrl v naročju. Pred vrati pa so že padale nemške komande: »Vorwärts!« Desetina nemških vojakov je vpadla v mlin, vsi so zaudarjali po slivovki. Z znano švabsko spretnostjo so me obdelovali s pestmi in škornji in kričali: »Ti svinja partizanska!«

Za njimi se je pojavil mlad poročnik, ki je ukazal naj to svinjo takoj ustrelijo. Dialekt ga je izdajal, da je Dunajčan.

Vse je šlo s strašansko naglico. Izvlekli so me pred mlin. Nekaj vojakov se je postavilo v vrsto; pred očmi so mi ostale samo njihove zločinske oči in čelade. Poročnik je resko ukazal naj stečem. Takrat nisem utegnil razmišljati zakaj je izdal ta ukaz. Izkoristil sem ga, ker sem v tem videl edino možnost, da pobegnem smrti. Pozneje sem šele izvedel, da so v tistih časih Švabi s posebno slastjo streljali na žive premične cilje.

Tekel sem kar so me noge nesle v smeri gozda, ki je bil nekaj sto metrov od mlina. Čez nekaj trenutkov sem zaslišal močan strel in že me je vrglo ob tla. »Mrtev sem!« pomislil. Kakor v sanjah se mi je v nekaj trenutkih prikazalo vse moje kratko življenje. »Prokleti hudiči!« sem iztisnil rjoveče iz sebe. Ta vzklik mi je dal slutiti, da sem še živ. Poizkusil sem vstati. Na levo stran ni šlo. Potem na desno. Posrečilo se mi je! Zagrabil sem z desnico ranjeno levico in tekel kar sem mogel naprej proti gozdu...

Za menoj sem slišal preklinjanje Nemcev, kričanje in komande »Feuer! Feuer!...« Toda vse streljanje jim ni pomagalo. Niso me več zadeli. Zgodilo se jim je tako, kot tistim nervoznim lovcem, ki tudi ranjeno divjad ne morejo ponovno zadeti.

Kri mi je curkoma tekla iz ranjene roke. Kost je bila razbita. Kljub temu, da je bilo vse razmesarjeno, me ni nič bolelo. Rana je bila še topla. V hosti sem se zgrudil in poslušal lastno srce, ki je močno razbijalo v sencih, tako, da sem skoraj oglušel. Za trenutek se mi je zameglilo pred očmi. Toda volja po življenju je bila močnejša. Zbral sem se in tekel naprej v notranjost gozda, kjer me je čakal moj zvesti tovariš Drago, s katerim sva skupaj prišla v Kursulino četo pred meseci, ko so naju Nemci izselili iz Slovenije v Srbijo.

Drago me je obvezal s težavo, ker je tudi njemu bila to prva rana, ki jo je videl. Meni pa se je od tistega dne vojna zdela občutno težja, kot sem si jo prej kot študent predstavljal. V. V.

ŠKORNJI

Bilo je maja 1941 v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu. Župnišče so Nemci spremenili v začasno bazo za izseljevanje. Po sobah so razgrnili slamo in tako natrpali tudi po štirideset jetnikov v eno sobo.

Tja sem prišel iz samice slovenjgraškega zapora po čudovitih ovinkih. Sredi noči so me najprej naložili v avto z lisicami na rokah in me peljali po Dravogradu. Tedaj sem verjel, da bo po meni. Toda niso me ubili, le s škornji so me obdelovali in me pozneje vrnili v zapor. Nekega dne so me odpeljali z ostalimi v Šmartno.

Tu je bila zbrana vsa slovenska inteligenca od učiteljev in sodnikov do kaplanov in župnikov iz slovenjgraškega sreza. Tam sem srečal tudi Ksaverja Meška in mnoge znance iz domačega kraja.

Jutranja telovadba je bila obvezna. Tudi počepi za vse, tudi za starce, ki so komaj hodili. Sploh so hitlerjanci telovadbo izkoriščali za mučenje zapornikov. Neprestano so zahtevali pri telovadbi vojaško padanje in dviganje na tla ter slično »zdrave« vaje, kakor so jih imenovali. Kdor tega ni zmogel, so mu pomagali s škornji, s katerimi so zelo često obdelovali zapornike.

Z zasliševanji so nadaljevali tudi v Šmartnem. Tako so nekega dne spet prišli po mene in skušali najprej z lepim, potem pa na drugi način zvedeti kaj več o komunistih v Šaleški dolini. Ker so me obtožili, da sem vodja v Šaleški in Savinjski dolini, so seveda tudi temu primerno delali z menoj. Najprej so me prebutali z rokami, potem pa so prišli na vrsto spet škornji. Vrgli so me na tla in s škornji teptali po meni. Nato so mi položili stol na predročene roke in mi ukazali naj delam počepe. Nekajkrat je šlo, dokler nisem padel v nezavest. Prebudili so me z mrzlo vodo in me potem porinili v dimnik. V župnišču so namreč imeli mali prostor pri dimniku, kjer so sušili meso. V ta prostor so zapirali posamezne zapornike po ves dan. Prostor je bil ozek in nizek, tako, da človek ni mogel ne sedeti in ne stati.

Zjutraj so s torturo začeli in šele zvečer so me spet spustili med ostale prebivalce župnišča.

Drugi dan so me poklicali stražarji iz sobe. Pričakoval sem ponovno zasliševanje. Vendar tega tokrat ni bilo. Znašel sem se pred

vrsto nemških vojaških škornjev. Ukazali so mi, da jih moram čimprej očistiti. Od takrat sem vse dokler sem bil v tem taborišču moral vsak dan čistiti škornje. Tudi podplati so se morali svetiti...

Tako so mi ostali škornji večno v spominu. Škornji, simbol SS-ovskega stražarja in nemškega okupatorja.

V. V.

ZANIMIVOSTI

AVTO ŠKODUJE SRCU

Zahodnonemški učenjak dr. Luff je ugotovil s pomočjo specialnih proučevanj, da povzroča upravljanje motornih vozil, ki razvijajo veliko brzino, obremenitev srca.

Spreminjanje brzine med vožnjo, povečanje brzine in zaviranje pospešujejo delo srca voznika predvsem preko psihične sfere. Nevarnost, ki se je v določenem trenutku voznik zaveda, dviga tonus simpatičnega živčnega sistema. Tukaj igrajo veliko vlogo tudi drugi činitelji, kot so stalne spremebe v napetosti ali nenehna budnost. Zelo hitra vožnja na cesti ali dolga vožnja skozi mesto naglo obremenjujeta in izčrpavata sistem srčnih žil. Poseben napor predstavlja vožnja, če mora voznik upoštevati posamezna navodila med vožnjo, ali v primeru, če so njegove akcije omejene, kot na primer med vožnjo v kolonah ali paradah.

Ob vsem tem opozarja dr. Luff na nevarnost nervoz srca in srčnih žil, ki dovedejo spočetka do funkcionalnih, nato pa do organskih sprememb.

20 LET ČAKA NA VLAK

Čudno strast ima šestdesetletni upokojenec iz Vladišinega Hana Mika Mihajlović. Polnih dvajset let vsak dan pričaka na železniški postaji vse potniške in brzovlake, ki imajo postanek v Hanu, hkrati pa tudi počaka, da odpeljejo naprej. Domačinom se zdi nemogoče, da bi prispel na postajo vlak, ki ga Mika ne bi pričakal.

Na vprašanje prijateljev, zakaj to počenja, Mika odgovarja: »V Hanu nimamo nobenega posebnega razvedrila. Tako vsaj gledam pisano množico ljudi, ki prihajajo in odhajajo iz našega kraja«.

NEMCI JEDO MESO KENGURJEV

V Zahodni Nemčiji vedno bolj narašča prodaja mesa kengurujev. Lani so ga prodali zahodnonemškim potrošnikom okrog 5 tisoč ton, letos pa že doslej 6·000 ton.

ČEVLJI Z VONJEM

Singapurski trgovec Saj Tu si je izbral nov poklic, ki mu je že prinesel lepo imetje. Iz raznih trav osebno »izdeluje« vonj, s katerim »namaže« strankam čevlje po čiščenju v svojem salonu. Z dobro reklamo mu je uspelo privabiti toliko strank, da je moč priti pri njem na vrsto šele po vnaprej dogovorjenem sestanku.

ZAKAJ?

Zvečerilo se je. Kavarne in restavracije so bile zasedene do zadnjega kotička. Le v neki restavraciji na periferiji mesta je na terasi samevala miza in čakala obiska. No, ni samevala dolgo. Gost, moški srednjih let, še niti ni odložil plašča, je že potrkal nekajkrat s pepelnikom ob mizo.

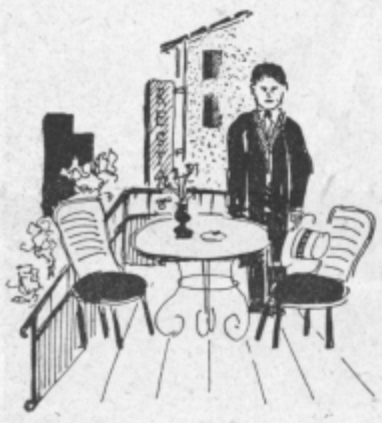

»Halo! Natakar! Halo!«

Natakar je pristopil.

»Slaba postrežba. Že precej časa čakam, vas pa od nikoder!«

»Oprostite, saj ste komaj plašč odložili!« se je branil natakar.

»No, že prav, že prav. Prinesite mi dunajski zrezek in sadni sok!«

Natakar je odhitel in čez nekaj časa prinesel pijačo.

»Pri vas gre pa res vse tako počasi!« je zopet nergal gost.

Natakar je zmignil z rameni in molčal. Kaj naj bi tudi dejal! Potem je pohitel v kuhinjo in se vrnil z dunajskim zrezkom.

Gost je pogledal po terasi, če ga opazujejo. Res, motrilo ga je precej oči. Samozadovoljno se je nasmehnil in kar se da važno dejal:

»Tega zrezka že ne bom jedel! Saj vidite, da je premalo pečen!«

»Saj ga še poizkusili niste!« je rekel natakar.

»Poizkusil ali ne. Nesite ga nazaj in naj ga bolje zapečejo!«

Natakar je odnesel zrezek nazaj. Toda v kuhinji ga niso dali v mast pač pa so ga postavili v vročo pečico, da se ne bi ohladil. Čez kakih deset minut je natakar odnesel zrezek in gost je veselo dejal:

»Da, da takega sem hotel!«

Ko je pojedel, je plačal. Precej glasno, tako da so slišali vsi pri sosednjih mizah, je rekel:

»Pri vas pa nisem zadovoljen. To je tako nesoliden lokal, da ga nikoli več ne bom obiskal. Saj to je ‚kriminal', da mi ubogi dunajski zrezek dvakrat cvrete!«

Natakar se je nasmehnil, vendar se je še pravočasno ugriznil v jezik, da ni glasno izpovedal svojih misli.

Toda, ko je gost odšel, se je natakar globoko zamislil. Ali ga je sploh mogel bolje postreči? Mar je on kriv, če tarejo gosta skrbi?

Ni, prav gotovo ni!

Toda zakaj potem gost prav nanj stresa svojo slabo voljo in jezo. Z A K A J ? I. I.

Otrok in gostilna

Ura je bila polnoč. Mi pa smo še vedno pili, peli smo in bili dobre volje. Šef je imel rojstni dan, pa nas je povabil. In ker je naš šef ugledna oseba, smo bili v posebni sobi. Tako se tudi spodobi, saj nas je gostilničar ves večer obmetaval z »gospodo«.

V drugi sobi, tam, kjer se nacejajo »prostaki«, so tudi bili vsi stoli zasedeni. Seveda, sobota je in to je priprava za nedeljo. Človek brez skrbi malo posede, pokramlja, pa če se ne napije, to tudi nič hudega ni.

Vse je šlo nekam po začrtani poti, le nekaj me je motilo. Za »šankom« je stala ves večer gospodarjeva hčerkica in gospodarju pomagala pri delu. Bila je spočetka kar spretna. Še mi smo bili dobre volje, ko se je pokazala med vrati in ljubko povprašala: Še kaj želite? Mislili smo pač, da bo punčka ostala v gostilni do kake desete ure, potem pa jo bo popihala v posteljo. Pa smo se zmotili. Ura je odbila enajst, pupika je še vedno stala za točilno mizo. Očke so bile že rdeče in krmežljave, a na nogah se je še držala. Oče jo je tu in tam prijel okoli vratu in se zakrohotal: »Fantje, ali ni to prima punca? Madona, to bo še fantom glave mešala! Rečem vam, nanjo se bolj zanesem kot na mojo babo. To vam pa rečem, še mojo babo poseka!«

Kar stisnilo me je v prsih. Sprva nisem hotel, potem pa sem le vprašal.

»Hej, gazda, žene pa še res nismo videli. Kje pa jo skrivaš?«

Ni nam odgovoril. Sunil je dekletce v ramo in pokazal na mizo v kotu: »Tamle še bodo pili, skoči!« Dekletce je res skočilo, natočilo liter vina in ga postavila na mizo. Tudi kasirala je sama. In ko se je gospodar malo oddaljil, sem poklical punčko in vprašal: »Čuj, kje pa je mama? Kaj res nisi zaspana?«

»Mama se kuja, pa jaz očetu pomagam.«

Tako je rekla in šla.

Po polnoči smo se poslovili. Druga soba se je tudi počasi praznila. Le v kotu so igrali karte in med kvartači je bil tudi gospodar. Za točilno mizo je še vedno stalo drobno dekletce in krmežljavo gledalo po zakajeni sobi. Jaz pa sem si dejal: *To je kriminal, ki sodi v pristojnost Ljudske milice.*

RIŠE: VLADO PIRNAT

Zemljini rešitelji

PIŠE: JOŽE JESIH

4

»Kaj boš govoril o tem. Učil se ni, zato ima popravni izpit in se mora sedaj pripravljati nanj, sicer sem pa prepričan, da bomo šli prihodnje leto vsi trije skupaj.« ga je robato prekinil. »Zakaj?« Janez ga je zmagoslavno pogledal. »Mar ne razumeš? Ta izpit ga bo gotovo izučil. Prihodnje leto se bo učil, tako, da bo zagotovo opravil razred.«

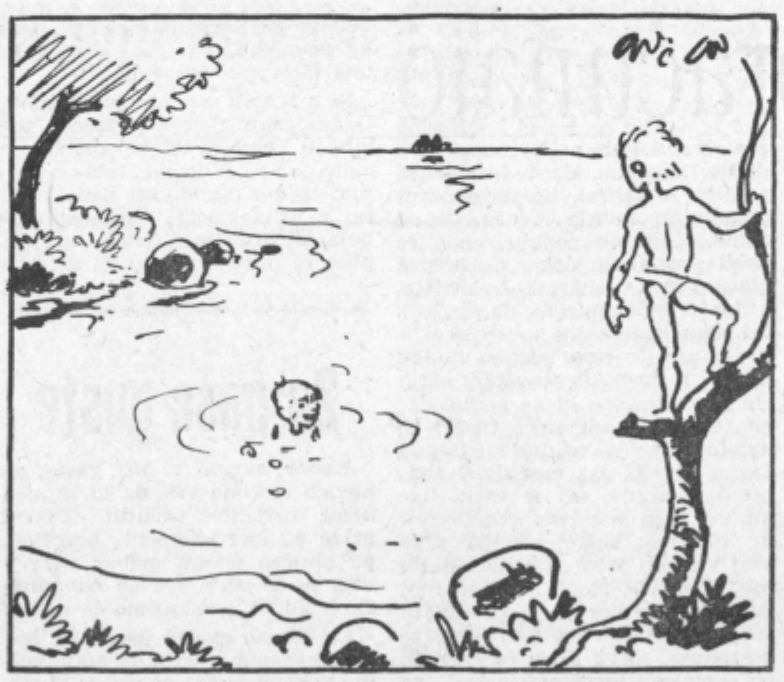

5

Vili je razumevajoče prikimal. »Prav imaš,« je potrdil. Stopila sta po izhojeni stezi. »Morje naju bo osvežilo,« je zaklical Vili in nestrpno stekel. Nedaleč od čolna se je pognal v bistro vodo. Janez ni hotel zaostajati za njim. Skočil je tik njega.

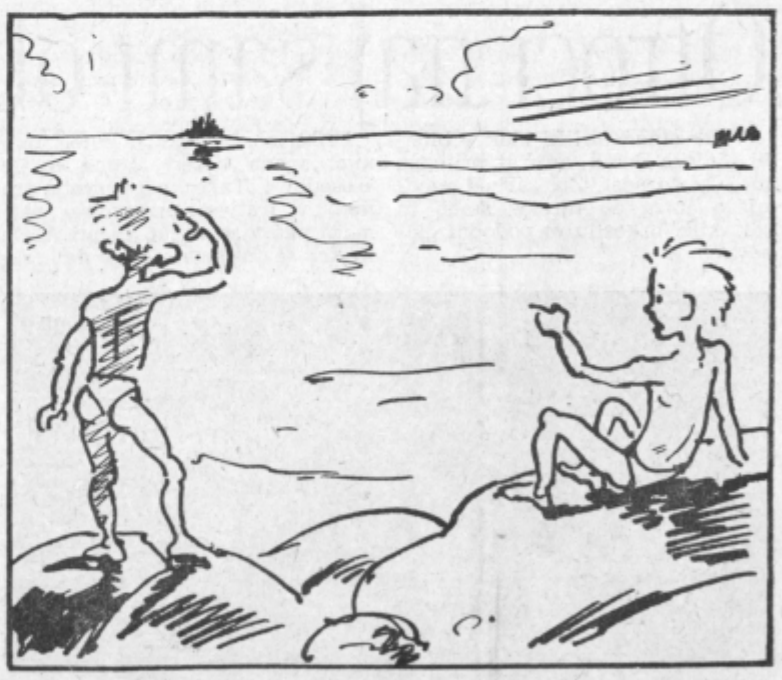

6

Z dolgimi zamahi sta merila gladino in se razigrano smejala. Potem sta se precej časa potapljala in šele hlad ju je prisilil, da sta zapustila vodo. Vsa posinjela sta se na kopnem drgetaje izpostavljala sončnim žarkom. »Vili, vidiš tam tisto piko sredi morja,« je kazal Janez.

za male bralce

Dragi prijatelji

Že nekaj časa opažamo, da smo se »zamerili« mladim pesnikom. Prav nič več nam ne pišete. Kdo ve, kaj je temu vzrok. Morda ste res hudi na nas, ali pa ste pozabili, da prav radi objavljamo tudi pesmice. Samo kratke naj bodo; če so dobre, bomo pa že sami odločili. In če prva ne bo objavljena, bo morda druga ali tretja. Zato nikar ne nehajte že pri prvem poskusu. Pa križankarji in tisti, ki zlagate rebuse! Večkrat se oglasite! Kadar boste poslali križanko ali rebus, ga narišite s tušem na risalni papir.

Prihodnjič bomo pogledali, kakšne naslove ste predlagali za nov nagradni prispevek. Dotlej pa se tudi pesniki in križankarji — pa tudi risarji odločite, da nam kaj pošljete.

LUTKA

Velika in lepa je bila moja punčka. Še danes jo imam. Kadar stopim k njej in ji obrišem prah z bledega obrazka, opazim, da je je čas zabrisal rdeče ustnice. Pa vendar je moja punčka tako čudovita! Tako topla in nežna je v oblekici, ki so jo sešile mamine roke. Imam okoren, toda majhen in rdeč kovček in notri so spravljena darila, ki mi jih je mama leto dni podarjala. To so punčkine oblekice. Bela pletena, nabrano krilce, tista z dolgimi rokavi in naborki ob straneh, pa čepica in čevelčki. V tistem okornem rdečem kovčku pa so spravljeni tudi moji spomini. Veliko, veliko jih je in pisano so obarvani. Kadar odprem kovček zletijo kot mavrični, nežni metulji in se prepletejo z mojimi mislimi. In ko kovček zapiram, pohitijo nazaj in tam ostanejo.

Poznam deklico, ki je nekoč videla lutkovno predstavo. Ko je prišla domov, je obrnila stol narobe, ga od vseh strani obdala z belimi krpami, sedla k mizi in si narisala punčke, fantke, kužke in še marsikaj. Potem se je skrila za stol, odgrnila eno izmed krp in na dan je pokukala deklica. Ponovila mi je vso igro, ki jo je videla in smejali in tolkli sva se po kolenih.

Deklica ima veliko pučk, pajacov, pa kužkov in medvedkov. Kadar jo pogledam, me kljub sreči stisne pri srcu. Kdaj bodo vsi otroci na vsem svetu imeli vsaj eno lepo lutko in kdaj bo čas, ko bodo oči vseh otrok na svetu tako srečne in brezskrbne kot so oči moje deklice?!

-ica

Domači kraj

Moj domači kraj Rifnik je raztresen okrog Rifniške gore. Marsikdo ve, da je Rifnik zelo znamenit. Na vrhu Rifniške gore so še razvaline zidanice iz predrimske dobe. Na Rifniku so izkopali mnogo rimskih predmetov, kajti tod mimo je vodila rimska cesta.

Na strmi pečini kraljuje zidovje rifniškega gradu. Mnogokrat gremo tja in gledamo po okolici. Občudujemo pa tudi zidovje in se čudimo našim davnim pradedom, ki so bili taki mojstri v postavljanju stavb. Rifniški grad je znamenit in lep, zato ni čudno, če ga obiskuje mnogo izletnikov. Posebno spomladi in poleti je tu lepo.

Rifnik pa je znan tudi iz narodnoosvobodilne borbe. Osvobodilno gibanje se je začelo že zelo zgodaj. Zato so Nemci kmalu odselili nekaj družin. Med prvimi je bila Žveglerjeva družina, ki je darovala šest svojih članov. Nekaj jih je padlo pod kroglami, nekaj pa v taboriščih. Tudi naši najbližnji sosedje Tendrejevi so bili med prvimi aktivisti. Življenja so darovali mati, hčerka in pet sinov. Žalostni so ti spomini.

V našem kulturnem središču Šentjurju se je rodil Franc Ipovec, znan zdravnik. Njegovi otroci so bili dobri glasbeniki — posebno sinova Benjamin in Gustav. Bila sta skladatelja mnogih pesmi, ki jih še danes radi prepevamo — »Kje so moje rožice«, »Slovenec sem, tako je mati djala« in drugih. Dr. Gustav je bil zelo dober zdravnik in o njem nam mnogokrat pripoveduje 79-letna ženica, ki je pri njem služila.

Mnogo bi lahko pisala o svojem domačem kraju. O tem, kakšen je danes in kakšen bo, pa bi bilo preveč besed naenkrat. Zatorej še drugič kaj.

Jerica Kolar,
7. a razred,
Šentjur pri Celju

Očka mi je pravil

Nekega prijetnega večera je očka pripovedoval o doživljajih iz narodnoosvobodilne vojne. Takole je povedal:

Bil sem komandir Brkinske čete. Maja leta 1942 smo se pripravljali na akcijo. Hoteli smo iznenaditi italijanske vojake, ki so stražili železniško progo na Veliki Bukovici pri Ilirski Bistrici. Potrebovali smo orožje in municijo in morali smo si vse priboriti. Akcijo smo želeli izvesti v belem dnevu, pa nas je bilo le deset.

Ob štirih popoldne smo se približali hiši, kjer so se zadrževali italijanski stražarji. Izza ogla sem opazil stražarja, mu iztrgal orožje iz rok tako hitro, da je kar onemel. Trenutek nato sem že stal med vrati in naperil orožje v vojake in oficirje, ki jih je bilo vseh skupaj okoli petnajst. Bili so tako presenečeni, da niti po orožju niso segli. Ta trenutek sem izkoristil, jim zaklical naj dvignejo roke ter poklical tovariše. Brž smo vojake razorožili. Dobili smo obutev, obleko in odeje.

Nekaj minut za tem so že pridrveli italijanski kamioni, polni vojakov. Hiteli so na pomoč, mi pa smo bili že na varnem v gozdu.

Nada Maslo,
Celje,

OGLED GASILSKEGA DOMA

V tednu požarne varnosti smo si pionirji osnovne šole Solčava podrobneje ogledali gasilski dom, da bomo laže razumeli pomen društva, ki nam je pripravljeno ob nesreči pomagati.

Tovariš Krumparič nam je pokazal najrazličnejše orodje, ki ga rabijo pri gašenju požarov, in nam opisal potek gašenja. Veseli smo, da smo si gasilski dom lahko ogledali, saj smo videli marsikaj, česar si prej nismo mogli predstavljati.

Marija Golob
iz Solčave

RES JE TAKO-LE

V sedemnajsti številki Celjskega tednika smo objavili prispevek Darje Jazbec, ki govori o akciji za osvoboditev ujetnikov iz Starega piskra. Pred dnevi pa smo dobili pismo tovariša Rika Presinger-Žarka, udeleženca te akcije, in ga v nekoliko skrajšani obliki objavljamo:

Draga Darja!

V Tvojem pisanju — ko govoriš o pripovedovanju tovariša Klančišarja — sem zasledil nekaj podatkov, ki zgodovinsko niso točni. V pisanju ali pripovedovanju, pa takih netočnosti ne sme biti, zatorej nekaj pojasnil:

Zagotovim Ti lahko, da paznika Grada ni nihče aretiral in tudi ni bil naš ujetnik. Sam sem naročil partizanoma Lebič Dominiku-Borisu in Ivanu Grobelniku-Ivu, da sta šla na njegov dom v Runtule in ga povabila k sodelovanju. Paznik Grad je namreč že pred tem sodeloval v narodnoosvobodilnem gibanju, čeprav je bil v službi v celjskih zaporih. Po izvršeni akciji pa je prostovoljno odšel z nami v partizane in tam ostal do osvoboditve. K uspešni izvedbi akcije je prav on v veliki meri pripomogel.

Bral sem tudi o nekem alkoholu, ki bi ga naj s pomočjo paznika Grada spravili v Stari pisker in tam paznike opijanili. Toda o tem vsi udeleženci akcije nič ne vemo. Med akcijo ni bil noben paznik vinjen.

Toliko v pojasnilo.

— — —

Tovarišu Presingerju se za pojasnila zahvaljujemo, Darjo pa vabimo, da nam odgovori — ali je netočno njeno pisanje ali pripovedovanje.

OBRAČUN

Iz šole je pritekla skupina fantov. Precej jih je odšlo takoj domov. Binčetu, ki je postajal pred šolskim poslopjem, pa sta se pridružila še Tone in Franček.

»Fantje, s Tinetom bomo obračunali! Ste ga slišali, ko nas je zašpecal, da ga zmerjamo in obmetavamo s kamenjem. Mu bomo že pokazali!«

»Zdaj imamo disciplinske opomine z opombo — neprimerno vedenje do sošolca. O, ne bo mu zastonj, ne bo!«

Tine je obstal pred šolskimi vrati in se odpravljal po sestrico, ki ga je čakala v vrtcu. Tine je imel samo mater. Hodila je v službo in vso skrb za Mirico je morala prepustiti otroškemu vrtcu.

»Fantje, po Mirico gre. Zdaj pa le hitro. Pri potoku ga počakamo in mu posvetimo!«

Ko se je Tine vračal, so slišali najprej Miričin glasek: »Tine, mi bos spekel jajcko? Bos, Tine?« »Stopiva hitreje, Mirica. Prej bova doma, prej bova pekla jajčko!«

»O, le počakaj!« se je tedaj oglasilo in velik kamen je zadel Tineta v nogo. Mirica se je tesno oklenila bratca in spustila kangljico z mlekom na tla. Tine je presenečeno gledal zdaj mleko, zdaj v smer, od komer je priletel kamen. Pograbil je prazno kangljico prijel sestrico za roko in hotel oditi.

Spet je priletel kamen in zadel Mirico. Sesedla se je, kri se ji je pomešala z lasmi na čelu in solzami iz oči. Tine je pokleknil k njej in jo tolažil. Obljubljal ji je jajčka, Mirica pa je neutolažljivo jokala.

»Da si boš zapomnil, kdaj si špecal, ti pošiljamo še tole!« In spet je priletel kamen in ga zadel v pleča. Fant je kriknil, na drugi strani pa so se tri postave hitro oddaljile.

Tine je skril solze pred Mirico, dvignil cekar z zelenjavo in kruhom, pobral torbo in prazno kangljico, z drugo roko pa je prijel Mirico, ki je še vedno jokala.

Kaj bo rekla mama, ki tako dela in skrbi zanju, ko bo videla prazno kangllco, potolčeno Miričino glavo in prikrite solze v očeh svojega sina?

Ida Kajtna
Trnovlje

PRVI KORAKI

Puncka se je oklenila vozička, se veselo nasmehnila starejšemu bratcu, kot bi mu hotela reči: »No, ti si pa za mojo kočijo že res prevelik,« in že je naredila — tako zavarovana od vseh strani — nekaj prvih, negotovih korakov.

Joj, kako šibke so še nožice! Punčka se je kmalu znašla na tleh in presenečeno pogledala okoli sebe. Potem se je okorno dvignila in za prvimi negotovimi koraki so prišli drugi, že bolj sigurni in nato tretji, četrti. Še mesec ali dva in deklica se bo že lovila in jezila bratca, ki jo sedaj še tako podcenjujoče opazuje.

-ica

ŽENA • DOM • DRUŽINA

Otroci naj sami obračunajo

Velik stanovanjski blok v bližini mojega doma večkrat pritegne mojo pozornost. Živ-žav od zgodnjega jutra do mraka, smeh in jok, klici h kosilu in podobni glasovi.

Približno že vem, h kateri mamici spada kateri izmed mojih »sosedov«. Tako mora svetlolasa mati v tretjem nadstropju najmanj petnajst minut klicati Aleša in ker se to dogaja vsak dan, razen ob nedeljah, nekaj minut pred drugo, sklepam, da tudi mamica pokliče že takrat, ko miza še ni pokrita in seveda... očka še ni doma. Kajti ob nedeljah pokliče okoli dvanajstih očka, ne preveč glasno in le enkrat. Avtoriteta, kajne! Vendar mislim, da je kljub težavam, ki jih Aleš povzroča okoli 14. ure, to prav priden fantek in reči moram, da je eden redkih »mojih sosedov«, ki ne hodi tožarit Janeza, zaradi žoge, vozička in avtomobila. V pritličju stanuje Jasna. Njo bi jaz naselila v zadnje nadstropje, saj je vsaki dve minuti pred stanovanjskimi vrati in njen vik slišim sedajle prav sem v svojo sobo. »Rozika, Milka me je sunila, Janez pa ima moj voziček.« Rozika je zaposlena in se je odkriža, toda teta Mija že posreduje, sprva skozi okno, nato po stopnicah in potem juriš... za nepridipravi po dvorišču. Še jaz bi včasih prav rada šla na dvorišče in izmaknila Jasni žogo, tak vrišč in veselje nastaneta. — Vendar pa ste v zmoti, če mislite, da Jasna ni ljubka s svojim belim predpasničkom in veliko pentljo. Jasna se ne druži z otroci, ker imajo z njo pač preslabe izkušnje, vendar pa tudi trenutek ne more biti sama in takoj sili v igro. In teta Mija spet posreduje.

Tudi zadnji ostanek nedružabnosti izgubijo otroci v vrtcu, med vrstniki in pod nadzorstvom ljubeznive, usposobljene, vendar nepristranske vzgojiteljice. Slika mladih mamic je iz vrtca Anice Černejeve v Jurčičevi ulici v Celju

Še o Milošu sem hotela povedati. Danes ga ni, ker ima koleno povito in komolce odrgnjene. Ko je malo po krivdi drugih, malo pa zaradi lastne nerodnosti padel včeraj z velikanskega vegastega zaboja, ni niti malo potožil, pa čeprav ni dosti večji od Jasne. Počasi se je skoraj odvlekel do svojega doma v drugem nadstropju in povedal mamici, da je padel. Janeza in Aleša ni vmešal, pa tudi, če bi ju — njegova mamica ve, da je igra stvar otrok tudi, če je bolj divja kakor je prav.

Otroci so že taki, da so najlepše igrače drugih in da tudi najmanj priljubljena jed drugje bolj tekne. Napačno ravnamo, če se pri majhnih obračunavanjih vmešamo, saj jim slej ko prej vcepimo lastninski občutek, ki ga je teta Mija pri Jasni že kar lepo utrdila. Toda Jasna hoče tudi druge igrače. Pri otrocih moramo zavirati edino preveliko razposajenost, kajti malčki, ki se obregnejo v vsakega vrstnika, so že na poti, da ne bodo zaželeni v družbi otrok. In pomnimo! Skrbimo najprej za vedenje svojega otroka, nikoli pa ne karajmo tujih, ker imajo tudi ti otroci svoje starše. Raje se pomenimo o tem z njihovimi roditelji in nikakor ne napeljujmo zaradi tega prepira. Otroci pozabijo razprtijo v nekaj minutah, med odraslimi pa se stvar razbohoti kakor plevel in v hiši ni več miru.

Pustimo otroke, še posebno pozneje, ko so večji, da obračunajo sami, pa čeprav nam je hudo zaradi plavice, ki jo ima malček zaradi tega na roki. Kajti, če opazujemo otroka, bomo ugotovili, da je malone vsak malček sprva ljubezniv in družaben, da pa zaradi vzgoje in vzorov, ki ga obkrožajo, postaja verna slika svojega okolja.

Eva

Za naše goste

Kadar imamo v hiši goste, po navadi storimo vse, da bi se med nami prijetno počutili. Takrat pride na dan »poročni« porcelan, pa bleščeč jedilni pribor, rože v vazi so še lepše kot ob navadnih dneh itd. Pa poskusimo še nekaj!

Če imamo gladke preproste kozarce, se nam včasih ob takih prilikah zazde pusti in premišljamo, kako bi jih okrasili. Uporabimo rožnat lak za nohte! Vzemimo tanek čopič in poskusimo na kozarce napisati imena naših gostov: Marko, Ana, Vili in tako naprej. Morda se nam bo posrečilo. Gostje bodo presenečeni, mi pa veseli njihovih nasmejanih obrazov.

Grah, različno

Prev vesele smo sprememb v jedilniku, ki jih prinaša pomlad. In (zlasti okoli prvega) niti preveč ne pomišljamo, če nam takšna sprememba tudi nekoliko bolj prepiha žep. Pa poglejmo, kaj lahko hitro pripravimo iz mladega graha.

DUŠEN GRAH poznamo že od otroških let, zato za spremembo prvi grah letos le skuhajmo v slani vodi in odcejenega zabelimo s presnim maslom. Ponudimo takoj, še predno se maslo raztopi. Vodo, v kateri smo kuhale grah, lahko porabimo za zalivanje juhe naslednji dan.

Ohlajen, kuhan grah zabelimo z oljem in kisom, dodamo sesekljanega drobnjaka, popopramo in jemo kot solato.

GRAH S KORENJEM: Ostrgamo 50 mladih korenčkov in prevremo v slanem kropu. Nato jih odcedimo, stresemo v kozico ter dodamo žlico presnega masla. Korenje nekoliko dušimo, ga zalijemo z zelenjavno juho, dodamo četrt litra izluščenega graha in kuhamo, dokler se grah ne zmehča. Nazadnje dodamo za oreh surovega masla, ki smo ga povaljale v moki in žlico kisle smetane. Omako mešamo, da postane gostejša in ponudimo k mesu.

GRAH V SMETANI: Izluščen in izbran grah dušimo na surovem maslu, dodamo malo sladkorja, sol in ga zalijemo z juho. Ko je grah popolnoma mehak, dodamo kozarec smetane, v kateri smo razteple jajce in žlico moke. Pustimo, da še enkrat zavre.

JUHA IZ GRAHOVIH LUŠČIN: Vsi popoznamo grahovo juho, redke gospodinje pa pripravijo juho iz luščin. Oprane in očiščene luščine kuhamo v slani vodi, z nekoliko druge mlade zelenjave (korenjček, kolerabica) in pretlačimo, ko je zelenjava mehka. Na svetlem prežganju zarumenimo sesekljano čebulo in peteršilj, dodamo pretlačene luščine in drugo zelenjavo ter zalijemo z vodo, v kateri smo kuhale zelenjavo. V juhi zakuhamo pest riža in popopramo.

Ob koncu naj še enkrat opozorim gospodinje, naj ne zavržejo vode, v kateri so kuhale zelenjavo, saj jo je mogoče marsikje uporabiti.

USPEL ZBOR volivcev v Šoštanju

Pred dnevi je bil v Šoštanju zbor volivcev, kakršnega tako po udeležbi kakor po vsebini razprave že dolgo ne pomnijo. Stara kino dvorana je bila pretesna, da bi sprejela vse, ki jih zanima problematika stanovanjske skupnosti in šolstva.

Skrbno pripravljeno poročilo stanovanjske skupnosti Šoštanj-mesto je prikazalo dosedanje delo te skupnosti, predvsem pa je nakazalo nekaj nujnih dolžnosti, ki jih bodo morali opraviti Šoštanjčani. Tu gre predvsem za ureditev mesta. Morda se je to poročilo v nakazovanju dolžnosti le nekoliko preveč naslanjalo na pomoč občine tudi v tistih nalogah, ki jih lahko opravijo volivci sami. Razprava o tem poročilu je osvetlila nekaj problemov zlasti, kar zadeva dela komunalnega podjetja. Ugotovili so, da ta služba ni taka kot bi morala biti.

Še bolj pestra so bila poročila šolskih odborov, ki so osvetlila probleme vseh šol v Šoštanju. V teh poročilih je bilo govora predvsem o materialnih problemih šol. Obe osnovni šoli v Šoštanju sta potrebni popravil oziroma adaptacij, za kar pa ni na razpolago dovolj sredstev. Sprožili so vprašanje, če se splača adaptirati II. osnovno šolo, ki je stara že nad 60 let in ki bi kljub visokim stroškom adaptacije (nad 75 milijonov din) ostala še vedno stara in nesodobna. Ugotovili so, da na obeh osnovnih šolah primanjkuje učnega osebja, ker ni stanovanj. Tudi na zadnji razpis, v katerem so bila za prosvetne delavce zagotovljena stanovanja v Velenju(!) ni bilo odziva. Kje je vzrok? Verjetno v tem, da bi se morali učitelji dnevno voziti v službo iz Velenja v Šoštanj.

Otroški vrtec v Šoštanju dela zelo uspešno in prerašča v kombinirano vzgojno-varstveno ustanovo, saj je iz dneva v dan več prijav tudi šolskih otrok, katerih starši so zaposleni. Dosedanji prostori so pretesni, saj odgovarjajo zahtevam le 60 predšolskih otrok, interesentov pa je mnogo več. Že leta si prizadevajo, da bi stranke, ki stanujejo v vrtcu, preselili in njegove kapacitete tako razširili, vendar brez uspeha. Volivci so izrekli jasno zahtevo, da pristojni činitelji končno le rešijo ta problem.

Obravnavali so tudi poročili šolskih odborov Vajenske in Glasbene šole. V razpravi so ugotovili, da število vajencev v uslužnostni obrti iz leta v leto pada, zato so izrazili željo, naj bi že osnovne šole uvajale otroke v te poklice. Grajali so tudi razpis vajenskih mest za trgovsko stroko, ki ga je v časopisju objavila Okrajna trgovinska zbornica. Razpisana so bila namreč učna mesta, ki dejansko ne obstajajo (na primer: »Borovo« in »Peko« Šoštanj).

Zlasti ugodno je bilo sprejeto poročilo poravnalnega sveta. Ta družbeni organ je dosegel v zadnjih dveh letih na več kot 50 sejah nad 190 poravnav v različnih sporih. Le redki so bili primeri, ko poravnave niso bile dosežene, čeprav je poravnalni svet obravnaval zamotane in zahtevne zadeve.

Ob koncu so volivci izvolili svoje predstavnike v nove šolske odbore I. in II. osnovne šole ter Glasbene šole, nove člane odbora Stanovanjske skupnosti in nove člane poravnalnega sveta.

Bi

Več vzgoje predavateljem

Te dni so na redni seji upravnega odbora delavske univerze v Velenju razpravljali o načrtu izobraževanja za prihodnje šolsko leto. Kritično so obravnavali dosedanje metode predavanj, ki so vse preveč enolična in stereotipna. Predavatelji imajo premalo izkušenj za vzgojo odraslih in prav zaradi tega so sklenili, da bodo morali v prihodnji sezoni posvetiti posebno pozornost pripravi predavateljev. Vodje sektorjev bo delavska univerza poslala na tedenske seminarje, ki jih prireja Zveza DU in LU v Bohinju. Pozneje pa bodo slušatelji omenjenih seminarjev priredili kratke seminarje vsem predavateljem po posameznih sektorjih. Na ta način bomo brez dvoma pripomogli k izboljšanju načina vzgoje odraslih.

Pri političnem izobraževanju je prav tako bil letos uspeh slabši od lanskoletnega, kar je pripisati tudi uporabi preživelih oblik pri izobraževanju. »Klasičnih« predavanj ljudje ne obiskujejo radi in prav zaradi tega bi naj v prihodnji sezoni DU našla nove oblike, ki so se obnesle v drugih krajih. Tako bodo v šoštanjski občini prirejali različne intervjuje. V načrtu so tudi javne tribune v Velenju in Šoštanju.

Poleg sprememb v oblikovnem smislu bo potrebno še več iznajdljivosti in iniciative v pogledu programiranja, ki bo privlačno samo ob tesnem sodelovanju vseh političnih in gospodarskih organizacij. Predavatelji družbeno-ekonomskega sektorja so že sedaj težili, da bi svoja predavanja čimbolj približali potrebam in problematiki podjetja, kjer so predavali. V. V.

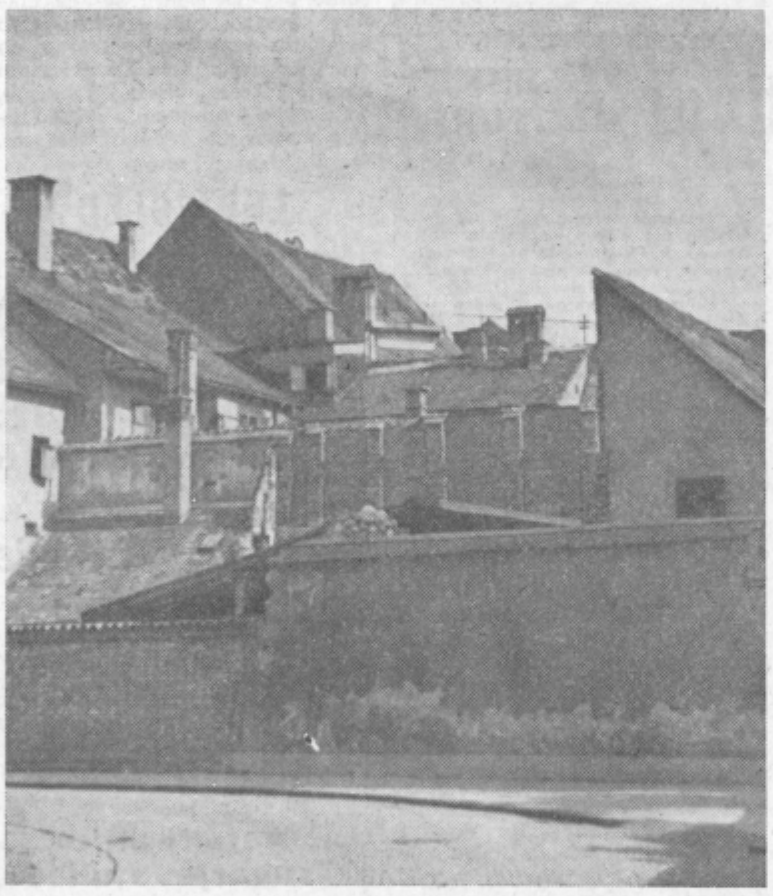

Strehe

Partizansko slavje v Vinski gori

Navzlic dežju se je zbralo v nedeljo pred zadružnim domom v Vinski gori več sto ljudi iz Vinske gore in bližnje okolice na partizanskem slavju, prisostvovali pa so tudi predstavniki občine Žalec in Šoštanj ter predstavniki kolektivov rudnika lignita Velenje in TE Šoštanj. Ob tej priložnosti so odkrili spomenik 21 borcem NOV, ki so padli v partizanih in žrtvam fašističnega terorja tega kraja.

Po končani slavnosti so bili sorodniki padlih borcev in žrtev fašističnega terorja pogoščeni, ostali pa so se udeležili partizanskega slavja. -jak

CEJSKA KOMUNA V NOVEM SISTEMU

Organi družbenega in delavskega upravljanja se iz dneva v dan srečujejo z večjimi in manjšimi problemi. Prav tako tudi naše družbene politične organizacije naletijo pri svojem delu na različne težave. Od samega načina in metode reševanja določene zadeve, pa seveda tudi od materialnih pogojev in še mnogih činiteljev je odvisno, kako in kdaj uspevamo nek problem, neko nalogo rešiti tako, da je v skladu s težnjami, željami in stališči večine prebivalcev v komuni.

Na različnih sestankih, sejah in tudi konferencah ugotavljamo, da se pretežno zbirajo isti udeleženci, kar pomeni, da iznaša problematiko, nakazuje rešitve in tudi sklepa o bodočih nalogah le zaokrožen krog ljudi. Približno tako je tudi na zborih volivcev.

Izkušnje nam povedo, da je tudi na konferencah težko razgibati prisotne, da bi sproščeno razpravljali, da bi s konstruktivno kritiko in seveda tudi z dobrimi in dovolj utemeljenimi predlogi prispevali k nadaljnjemu delu. Pravilna je ugotovitev, da je bil potek te ali one konference glede metode in vsebine pomanjkljivo zasnovan. Daljši referati, predvsem pa še obilica predvidene problematike — vse to ni dajalo udeležencem možnosti, da bi še sami kaj več razpravljali. Tako je bilo marsikaj le načetega, nakazanega, ne pa dovolj in do kraja obdelanega.

Izvršni odbor Občinskega odbora SZDL Celje bo organiziral v času od 20. do 30. junija dve konferenci.

Na teh konferencah bodo obravnavali le nekaj aktualnih problemov. Tako bo na programu prve konference le šolstvo in vzgoja mladine, na drugi pa problematika stnovanjskih skupnosti in krajevnih odborov.

Da bi konferenca dala zaželene rezultate in napotke organom upravljanja in vsem, ki so na omenjenih področjih dejavnosti močno zainteresirani, predlagamo krajevnim organizacijam SZDL, da čim prej osnujejo sekcije za probleme šolstva in vzgoje, kakor tudi sekcije za problematiko stanovanjskih skupnosti, odnosno krajevnih odborov.

Kdo bi naj sodeloval v sekciji, ki bi obravnavala probleme šolstva in vzgoje? Mnenja smo, da bi bili to člani šolskih odborov, člani učiteljskih kolektivov, šolskih skupnosti, seveda pa tudi ostali, ki jih zanimajo ta vprašanja. Prepričani smo, da je v Celju mnogo govora o strokovnem pa tudi ostalem šolstvu, o vzgoji in varstvu otrok. Na roditeljskih sestankih mnogokrat živahno razpravljajo, včasih tudi kritizirajo, predlagajo in sklepajo, kar potrjuje, da so ljudje zainteresirani in da jim ni vseeno kako poteka nadaljnji razvoj v šolstvu.

Morda bodo te sekcije štele dvajset, pa tudi sto in še več ljudi, kar je pa seveda odvisno od interesa, pa tudi od organizacijskih sposobnosti odborov krajevnih organizacij SZDL. Razumljivo je, da se bodo morali na konferenco pripraviti še ostali in to svet za šolstvo, sindikalne organizacije prosvetnih delavcev, mladinska organizacija — skratka vsi, ki čutijo potrebo in dolžnost, da s svojim sodelovanjem pomagajo reševati naše skupne probleme.

Občinski odbor Socialistične zveze bo tako povabil na konferenco ljudi iz organov upravljanja v šolstvu, člane sekcij, seveda pa tudi vodstva krajevnih organizacij SZDL. S tem bi zagotovili pogoje, ki jih mora imeti delovna konferenca. Slične priprave bo potrebno izvesti tudi za drugo konferenco, vendar je naša želja, da vsaj večina udeležencev ne bo istih kot na prvi konferenci. Doseči hočemo to, da bo vedno širši krog ljudi posredno ali neposredno vplival na politiko v komuni in da bo naš državljan dejansko na ta ali oni način soodločal. Le tako si bomo olajšali delo in si ne bomo imeli ničesar očitati, saj si bomo urejevali življenje v komuni sami.

Š. D.

RAZSTAVA ŠOLSKIH RISB

V prostorih rudarskega doma v Velenju so ob dnevu mladosti odprli zanimivo razstavo šolskih risb. Razstava je pokazala vso pestrost in smotrnost likovne vzgoje v I. osnovni šoli.

Risbe s peresom in trsko, mozaiki (lepljenke), voščenke in lesorezi nam kažejo svet domišljije, ornamente, motive iz narave, portrete in podobno. Najbolj privlačni so lesorezi, ki jih lahko ocenjujemo že kot mala umetniška likovna dela. Prav tako je pester tisti del razstave, ki prikazuje motive iz sveta domišljije.

Na razstavi so zastopana likovna dela učencev od prvega do osmega razreda osemletke, a organiziral jo je akademski slikar Lojze Zavolovšek. V. V.

Črno je belo, belo torej ni črno

V kratkem času sta se v žalski občini druga za drugo zvrstili dve konferenci — konferenca Zveze komunistov in konferenca občinskega sindikalnega sveta.

Med mnogimi delegati, ki so razpravljali tako rekoč o vseh vprašanjih naše družbene dejavnosti, je neki delegat obakrat razpravljal o nekaterih problemih svojega podjetja. In sicer prvikrat drugače kakor drugikrat. Medtem ko je na prvi konferenci bolj ali manj ostro grajal slabosti v zvezi z delitvijo dohodka, pri čemer je med drugim poudaril, da »so korenine nezadovoljstva (v podjetju) v sistemu nagrajevanja« in da »plačilne liste naj ne bi bile tajne«, je na drugi konferenci — ki bi bila prav tako upravičena slišati tak stavek že zato, ker je bila sindikalna — to misel rahlo »korigiral«, pri čemer so »korenine nezadovoljstva« pognale nekakšen bujen cvet v obliki, čeprav resnične, toda frazerske ugotovitve, da »bo osebni dohodek odvisen od gospodarjenja ekonomskih enot, od ustvarjenega čistega dohodka« in da »bo treba okrog tega čim več razprav in čim več sodelovanja vseh članov kolektiva.« (Torej v abstraktnem smislu!) To pomeni, da je iz konkretnosti prvega primera zašel v splošnost v drugem primeru in samo ponovil to, kar je bilo poudarjeno že v samem poročilu (poudarjeno po vsej priliki zato, da bi v razpravi to splošnost konkretizirali, ne pa jo še bolj posploševali.) Seveda pa ne brez vsakršnega ozadja.

Če je v prvem primeru šlo za zaščito kolektiva pred določenimi anomalijami, ki bi mu utegnile škodovati, zlasti pa zmanjševati njegov vpliv (posebej, kar zadeva delitve dohodka), so hotele »korekture« v drugem primeru doseči nasproten učinek, da bi namreč tako diskutant opravičil »polemiko« z nečim tretjim, kar pa v bistvu za pozornega poslušalca obeh »plati zvona« ni imelo nobene zveze s predmetom razprave. Tu navsezadnje niti ni važno to, zaradi česar je bilo treba stvari, ki smo jih sprva postavili na noge, kasneje prevračati na glavo, važnejše je ugotoviti, da takšno žongliranje z dejstvi zavaja v negotovost, v nekem smislu pači resnico, ne koristi nikomur in ničemur in je vrhu vsega še smešno, ne glede na pobudo, iz katere je poteklo. Res je, da ni mogoče nikomur vsiljevati, naj bi na dveh različnih konferencah govoril o isti stvari in pri tem uporabljal še celo isto terminologijo, logično pa se zdi, če že govori, da bi morala vsaj dejstva ostati nespremenjena. Stvar, ki je na primer črna, ne more biti istočasno tudi bela! In če so konference navsezadnje tudi neki vir informacij, ni umestno, prepuščati ljudem, naj ugibajo, kaj je in kaj ni res.

Pri vsem tem je treba naposled podčrtati še to, da je bil smoter obeh konferenc jasen in nedvoumen — ne v razpravljanju zaradi razpravljanja, ampak v razčiščevanju tistih *enotnih* konceptov, ki so prav tako jasni in nedvoumni. S tega stališča pa se poraja tedaj veliko vprašanje: kako je namreč mogoče tako rekoč v eni sapi prikazovati isto stvar v dveh bistveno različnih variantah in v čem je navsezadnje smisel take »politike«?! D. Hribar

Velike spremembe tudi na področju kulture

V prostorih Trgovinske zbornice je bil v ponedeljek zvečer razgovor o aktualnih kulturnih problemih, ki ga je organizirala ideološka komisija OK ZKS v Celju in ki so se ga udeležili predstavniki nekaterih kulturnih ustanov našega okraja. Razgovor je vodil sekretar Sveta za prosveto, kulturo in znanost LRS Beno Zupančič.

Ker menimo, da bodo vprašanja zanimala tudi naše bralce, posredujemo nekaj odlomkov iz njegovega govora o problemih kulturnih institucij v novem položaju.

Ko je govoril o nekaterih spremembah v položaju kulturnih institucij, je Beno Zupančič poudaril, da gre za popolnoma nove družbene odnose na tem področju, za spremenjen način upravljanja in delovanja teh kulturnih institucij.

Vsebinsko spreminjanje našega gospodarskega sistema, nadaljnje uveljavljanje dela kot temeljnega materialnega in moralnega merila, po katerem presojamo tako posameznike kakor kolektive, kar vse je povzročilo uvajanje delitve dohodka po delu, s tem pa seveda spreminjanje družbenih odnosov in vsebine družbenega samoupravljanja — vse to v našem življenju ni samo predmet živahnih razpravljanj, ampak pravih pravcatih gibanj. Ta gibanja označuje težnja, napredovati hitreje, izviti se čimprej iz mezdnih odnosov, iz proračunske tehnike razdeljevanja materialnih sredstev, ne glede na delo, iz okvirov uradniških lestvic in meril, hkrati pa seveda naravna težnja, uporabiti pozitivne izkušnje gospodarskih organizacij povsod tam, kjer je vladala proračunska tehnika s svojo logiko.

Seveda bi bilo samo deloma res, ko bi trdili, da so razpravljanja o novem položaju kulturnih in umetniških dejavnosti povzročile samo spremembe na drugih področjih našega družbenega dela in da se samo izkušnje od drugod prenašajo tudi sem. Zakaj taka trditev bi pomenila, da v okviru njih samih ni ne perečih družbenih ali kulturno umetniških vprašanj, ne organizacijsko tehničnih in drugih vzrokov, ki terjajo, da se področje kulturnega in umetniškega življenja ob tej izjemni priložnosti pregleda s čimbolj novimi očmi, s čim manj predsodkov in ustaljenih navad ali celo razvad, ki so se preživele in velikokrat objektivno zavirajo nadaljnji napredek. Proračunska tehnika materialnega oskrbovanja oziroma podpiranja kulturnih in umetniških ustanov, uradniško hierarhični način nagrajevanja, togo zasnovani, v glavnem proračunsko logiko priznavajoči predpisi, ki naj bi po možnosti vse predpisovali, glede finansiranja pa celo ukazovali, ali premajhne možnosti, da bi ustvarjalci prišli do veljave s svojo vlogo in svojimi dejanji, včasih samo napol ali celo napak postavljeno družbeno upravljanje, to so samo splošne negativne oznake, s kakršnimi imamo opraviti, kar se tiče sistema tudi na našem področju. V posledicah tega pa lahko odkrijemo vse tisto, na kar bi morala pogosteje opozarjati naša kulturna kritika.

To namreč, da so take institucije ali dejavnosti priznavale za družbo in za njene predstavnike velikokrat samo tiste, ki so jim dajali materialna sredstva, več ali manj državno odministracijo, da so dana sredstva imela prevečkrat neupravičeno značaj daril ali celo miloščine, kakor da je kultura neko nujno zlo, da so se institucije v celoti ali umetniki kot posamezniki v mnogih primerih popolnoma nehali zanimati za to, kaj se pravzaprav godi v ljudeh, kako ves družbeni organizem živi, da so taki načini vodenja ali upravljanja hote ali nehote pospeševali povprečnost, nastajanje namišljenih vrednot ali veličin, privilegij, monopolizem, oficialno ali celo, bi rekel, državno izvozno kulturo in umetnost, in konec koncev, da so zmanjševali ljudem poleg nekaterih pravic tudi dolžnosti, jih je osvobajalo kulturne in umetniške odgovornosti.

Kakšne so pravzaprav osnovne spremembe, kakor se kažejo danes že v nekaterih novih predpisih, kakor so se izluščile iz dosedanjih razpravljanj oziroma deloma že iz dosedanjih pozitivnih izkušenj.

Prvič, v okrepljenih elementih samoupravljanja, drugič, v prehajanju od finansiranja institucij k finansiranju dejavnosti, pri čemer ne bo več odločilno število zaposlenih ali višina njihovih plačilnih razredov, temveč značaj dane institucije in njen delovni program, ali drugače povedano, prehajanje od dotacij k svobodnejšemu formiranju dohodkov iz najrazličnejših virov, vštevši neposredno družbeno plačilo, dano za izvajanje delovnega programa, in k svobodnemu razdeljevanju pridobljenega dohodka znotraj institucije; tretjič, prehajanje od uradniškega sistema nagrajevanja, kjer so odločilni formalna izobrazba, službena leta, avtomatično napredovanje in podobno, k svobodnemu razdeljevanju osebnega dohodka, po pravilniku pač, ki si ga vsaka institucija izdela sama na osnovi dela in delovnega uspeha, ob čemer tudi izumre ena najbolj neusmiljenih spon, tista tako imenovana od zunaj predpisana sistemizacija delovnih mest; četrtič, širše možnosti za uveljavljanje statusa tako imenovanega svobodnega umetnika, to pomeni, zagotovljeno socialno in pokojninsko zavarovanje, ne glede na delovno razmerje, ob čemer se bo vedno bolj uveljavljala pravzaprav ne formalna, pač pa konkretna delovna pogodba.

Ob temeljitih in daleč v prihodnost segajočih spreminjanjih vsega našega družbenega življenja ne gre za to, da bi kulturnim institucijam brali levite zaradi tistega, česar same niso mogle narediti in ne premeniti, pač pa gre za to, da bi se v njih zdaj, ko so mnoge stvari dozorele, ne uveljavljale težnje po starem kot edino sprejemljivem in zveličavnem, da bi v njih samih ne imeli opraviti namesto z živim prizadevanjem s kakršnim otožnim objokovanjem preživelega ali formalnim uvajanjem novega. To pomeni, da je treba te spremembe razumeti, kakor da gre za temeljito vsebinsko presnavljanje vsega našega družbenega in kulturnega življenja, za ustvarjalno upoštevanje novih možnosti, za nadaljnjo demokratizacijo, za uveljavljanje pravzaprav prastare resnice, da problemov kulture in prosvete ni mogoče reševati z administrativnimi predpisi, niti s finančnimi injekcijami, z uradniškim naštevanjem dolžnosti ali s kakšnim cehovskim tarnanjem. In končno gre za večje pravice, za večje dolžnosti in seveda za večjo odgovornost glede kakovosti in uspešnosti posamezne dejavnosti.

Bojazen pred komercializacijo, pred vulgarizacijo ali kakršnokoli drugo deformacijo našega kulturnega in umetniškega življenja zaradi teh in takih sprememb je upravičena kvečjemu toliko kakor doslej, če bi seveda vsega, kar lahko smatramo za demokratično ne šteli za deformacijo, in taka bojazen lahko izvira najpoprej iz dvomov v lastno zmogljivost ali sposobnost in iz nezaupanja v kulturno potenco tako naših ustvarjalcev kakor vseh naših ljudi.

Razprava o vseh teh vprašanjih pa naj bi tekla vzporedno v kulturnih institucijah in pri ustanoviteljih teh institucij, to pomeni pri tistih, ki bodo s vojo pogodbo kot predstavniki družbe dali tem institucijam s svojo podporo neko perspektivo.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Rekorden zbir točk

GLUK — DVAKRAT PORAŽEN

Prvo kolo ekipnega prvenstva države v atletiki za moške in ženske se je v Celju končalo nadvse uspešno za Kladivarja. Kakor moški tako so tudi ženske zbrale rekordno število točk in to navzlic nekaterim spodrsljajem. Razen tega pa se je celjski miting, na katerem so poleg domačinov nastopili tudi atleti in atletinje Maribora in Branika, odlikoval še z vrsto odličnih vrhunskih rezultatov. Res je, da ni bil postavljen noben državni ali republiški rekord, zato pa je bila zabeležena dolga vrsta osebnih in tudi letošnjih najboljših izidov v državi. Spet je zablestel Lorger. Zmagal je v teku čez visoke ovire in v »mrtvem teku« na najkrajši moški progi premagal Gluka. Škoda, da Važič v teku na 1.500 metrov ni imel konkurenta; sicer pa je dosegel letošnji najboljši čas v državi. Zelo zanimiv je bil tek na 800 metrov, kjer je v ostrem finishu zmagal Naraks. Veliko presenečenje je pripravil Kolnik z zmago na 200 metrov. Lešek je naskakoval višino novega državnega rekorda — 446 cm. Če bi imel malo več sreče bi se znova vpisal v seznam rekorderjev. Letvica je padla, ko je bil že čez njo. Brodnik je zasluženo zmagal v teku na 400 metrov čez ovire, mladi Polutnik mu je bil za petami. Lamut je brez težav zasedel prvo mesto v teku na 3.000 metrov čez zapreke, pomembno zmago pa je zabeležil tudi Stanko Kopitar v teku na pet kilometrov.

Velika premoč Kladivarjevih atletov je prišla do izraza še v tem, da so pobrali sedemnajst od dvajsetih možnih prvih mest. Zbir točk pa se je glasil: 1. Kladivar 33.223, 2. Branik 28.616, 3. Maribor 25.058.

Odlične so bile tudi atletinje Kladivarja, saj so zmagale v desetih od enajstih disciplin. Prvo mesto so morale prepustiti le v teku na 80 metrov čez ovire. Sicer pa so zbrale 17. 206 točk, Branik pa 14.625.

NAJBOLJŠI IZIDI

MOŠKI

100 m: Lorger 10.6, 2. Gluk (B) 10.6; 110 m: 1. Lorger 14.4, 2. Kovač 15.6; 200 m: 1. Kolnik 22.4, 2. Muc (B) 22.5; 400 m: Vučer 51.1; 400 m ovire: 1. Brodnik 56.2, 2. Polutnik 56.8; 800 m: Naraks 1:51.6, 2. Važič 1:52.9; 1.500 m: Važič 3:45.8, Naraks 3:59.5; 3000 stiple: Lamut 9:38.8, Korber 9.:58.7; 5000 m: Kopitar 15:33.2; 10.000 m: Male 33:05.0; 4 krat 100 m: Kladivar 43.2; 4 krat 400 m: Kladivar 3:26.8; višina: Princ (B) 175; daljina: Kolnik 710, Lešek 693; troskok: Brodnik 13.60, Žilnik 13.31; palica: Lešek 435, Kolnik 400; krogla: Kasjak (M) 14.23; kopje: Brodnik 65.95, Ogrizek 49.93; kladivo: Bukovec (B) 52.12; disk: Peterka 44.56, Vravnik 40.62.

ŽENSKE

80 m ovire: Ostroška (B) 11.9, Urbančič 12.2; 100 m: Serbec 12.5, Lubej 12.6, 200 m: Cede 26.0; 400 m: Silan 60.0; Gašparut 2:18.5, 4 krat 100 m: Kladivar 51.0; višina: Urbančič 148; madjina: Lubej 508, Padar 493; krogla: Potočnik 10.67, Medvešek 10.36; disk: Kroflič 38.16, Škornik 34.27; kopje: Škornik 35.10, Mastnak 31.53.

Štirje posnetki z nedeljskega atletskega mitinga. Zgoraj od leve: trije mladi zmagovalci — Stanko Kopitar, Ančka Gašparutova in Franc Naraks. Spodaj: cilj teka na sto metrov. Od leve v prvi vrsti: Kolnik, Muc, Lorger in Gluk. Na sliki se lepo vidi, kako Gluk z glavo izsiljuje prednost. Prvo mesto je pripadalo Lorgerju

ŠAH

Kranj - Celje

V nedeljo je bil v Celju šahovski dvoboj na trinajstih deskah med reprezentancama Celja in Kranja. Medtem, ko so člani nastopili na osmih deskah, so se mladinci pomerili na petih. Ženske niso nastopile. V skupnem ocenjevanju je zmagal Kranj z rezultatom 7:6 in se tako oddolžil za lanskoletni poraz na polfinalnem turnirju. Sicer pa se je dvoboj članskih ekip končal 4 in pol proti 3 in pol za Kranj, dvoboj mladinskih pa je ostal neodločen 2 in pol proti 2 in pol točki.

Pri članih je celo točko dosegel edinole Ojstrež na osmi deski. Remizirali pa so: inž. Vrhovec s Cudermanom, Strajher z Zbilom, Bervar z Bukovcem, Primožič s Kovačičem ter Pešec z Možino. Dvoboj pa sta izgubila Janežič in Pertinač.

Pri mladincih je celo točko dobil edinole Lubej, remizirali so Kunej, Kovačič in Golob, partijo pa je izgubil Potočnik.

Končan boj

Prvenstveni boj v slovenski conski ligi je končan. Kladivar kljub izrednemu finishu ni uspel. V končni oceni se je moral zadovoljiti z drugim mestom, kar je prav tako odličen uspeh. V zadnji tekmi je nastopil v Ljubljani, kjer ga je premagal Slovan z rezultatom 2:0. Domačini so bili ves čas igre v premoči, razen v zadnjem delu, ko so gostje iz Celja skušali nadoknaditi zamujeno.

Olimp se je dostojno poslovil od družbe najboljših slovenskih enajstoric, saj je v soboto popoldne igral na domačem igrišču z renomirano ekipo Ljubljane neodločeno 1:1. Kakor običajno v drugem delu prvenstva, tako je tudi v tej tekmi domačine spremljala velika smola. Olimp je bil namreč boljše moštvo in bi po priložnostih, ki jih je imel, moral zmagati s precejšnjo razliko.

Naslov najboljše enajstorice v slovenski conski ligi si je priboril Maribor, ki je zbral v dvaindvajsetih tekmah 35 točk ter razliko v golih 60:22. Kladivar je obtičal na drugem mestu z 31. točkami ter razliko v golih 73:34. Ostala mesta so zasedli: 3. Ljubljana 28, 4. Rudar 27, 5. Sobota 27, 6. Slovan 22, 7. Ilirija 21, 8. Krim 21, 9. Gorica 18, 10. Triglav 17, 11. Olimp 13 in 12. Nafta 4 točke. Prihodnje leto bosta v nižjem tekmovanju nastopala Nafta in Olimp, kranjski Triglav pa le v primeru, če Maribor ne bo uspel v kvalifikacijah za vstop v drugo zvezno ligo.

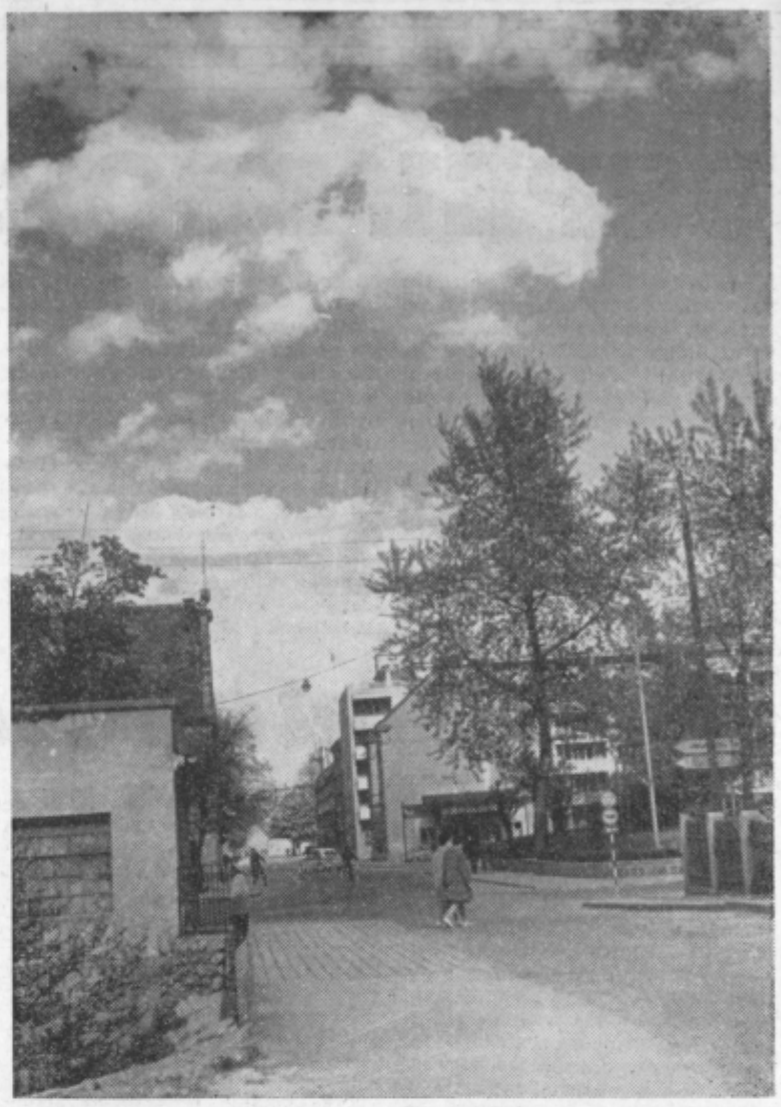

Celjska slika

Konjiški festival TELESNE KULTURE

Z telovadnim nastopom, v nedeljo, 4. junija, je bil končan prvi festival telesne kulture konjiške občine. V njegovem okviru je na različnih tekmovanjih nastopilo 27 moštev z blizu 200 tekmovalci. Na zaključnem nastopu pa je sodelovalo nad dva tisoč učencev osnovnih šol ter članov partizanskih društev.

Festivalske prireditve je uspešno izpopolnil ustni časopis, na katerem sta mladim poslušalcem odgovarjala znana športnika Stanko Lorger in Ivo Daneu.

Na rokometnem turnirju, ki se ga je udeležilo pet ekip, je zmagalo moštvo Partizana iz Celja mesta pred domačini. Na prvem občinskem prvenstvu v namiznem tenisu je sodelovalo 112 igralcev. Med ekipami sta najboljši uspeh zabeležili vrsti domačega Partizana in druge osnovne šole iz Konjic. Med posamezniki pa so zmagali: Štefan Vilar pri članih, Nada Weingerl pri članicah, Slavko Groleger pri mladincih, Iztok Vončina pri pionirjih ter Breda Gorjup pri pionirkah.

Prvi festival telesne kulture konjiške občine je uspel. Prirediteljem je v celotedenskem programu uspelo združiti dva cilja, to je proslavo dvajsetletnice ljudske vstaje ter popularizacijo in množičnost športa in športnih iger.

Rokomet

PARTIZAN CELJE — OKRAJNI PRVAK

Zadnje kolo okrajne rokometne lige je skoraj prineslo nekaj presenečenj, saj so rokometaši Laškega in Polul nudili velik odpor vodečima na lestvici. Tako je novemu okrajnemu prvaku Partizanu iz Celja mesta šele v zadnjih minutah igre uspelo premagati Laščane 22:18. Prav tako so tudi igralci železničarskega rokometnega kluba Celje imeli obilico dela, da so odpravili Polule 27:22. V šaleškem dvoboju so bili to pot boljši igralci iz Velenja, ki so premagali Šoštanj z visokim rezultatom 22:12. Tekma Konjice—Griže ni bila odigrana. Njen rezultat pa ne more več vplivati na končni vrstni red.

Naslov najboljše okrajne ekipe so prvič po vojni osvojili mladi igralci partizanskega društva iz Celja mesta, ki so ves čas tekmovanja prikazali tudi najboljšo igro. Vendar se bodo morali zelo zavzeti, če bodo hoteli uspeti v kvalifikacijah in se uvrstiti v slovensko ligo. Prva preizkušnja jih čaka že 18. junija, ko se bodo v Murski Soboti spoprijeli z okrajnimi prvaki Maribora, Murske Sobote in Novega mesta. Rokometaši ŽRK Celja so bili skupaj z zmagovalci daleč boljši od ostalih ekip. Zato pričakujemo od njih večko uspehov v prvenstvenem boju tako imenovane štajerske lige, v kateri bodo nastopili tudi igralci Partizana iz Celja mesta, v kolikor bi ne uspeli uveljaviti se v slovensko ligo. Presenečenje spomladanskega dela tekmovanja je bila ekipa Laškega, ki je osvojila 4 mesto. Velenjčani so osvojili tretje. Novinca v okrajni ligi, Griže in Konjice, sta zasedla rep lestvice.

Končni vrstni red: 1. Partizan Celje mesto 26 točk, 2. ŽRK Celje 26, 3. Veštanj 10, 7. Griže 8 in 8. Konjice 5 točk.

NOGOMET

KONEC TUDI V OKRAJNI LIGI

V nedeljo je bilo zaključeno tudi okrajno prvenstvo v nogometu v prvi skupini. Naslov prvaka so osvojili nogometaši železničarskega kluba Celja, ki so že med tednom premagali borbene Velenjčane 4:3. Ostale tekme zadnjega kola pa so se končale takole: Šmartno ob Paki — Kovinar 4:3. Vse kaže, da pri nogometaših štorskega Kovinarja nekaj ni v redu. Šoštanj — Steklar 3:2.

Končni vrstni red: 1. ŽNK Celje 19, 2. Velenje 15, 3. Kovinar 8, 4. Šoštanj 8, 5. Steklar 6 in 6. Šmartno ob Paki 4 točke.

Judo

ZMAGA GOSTOV

Zelo marljiva judo ekipa Olimpa je povabila v nedeljo v Celje kombinirano vrsto Ljubljane. Zmagali so bolj rutirani gostje z rezultatom 18:6. Točke za Olimpa so dosegli: Peterman in Drozg po dve ter Seles II in Urbančič po eno.

Ugled - zaradi aktivnega dela

Ko so na občnem zboru Občinskega odbora Rdečega križa v Celju ocenjevali delo v minulem letu, so ugotovili lep napredek ne samo pri povečanju števila članov, temveč tudi v aktivnosti osnovnih organizacij. Res je, da sta dve organizaciji med letom zamrli (Škofja vas in Ljubečna), toda navzlic temu so povečali število članov za več kot šest sto. Tako združuje zdaj organizacija Rdečega križa na območju celjske občine 9180 članov. Precej novih članov so dobili na Otoku, Dolgem polju in Jožefovem hribu. Navzlic temu pa še niso dosegli, da bi bilo vsaj 50 % volivcev članov Rdečega križa.

Analiza dela je nadalje potrdila, da so najlepši uspeh dosegle tiste osnovne organizacije Rdečega križa, ki so našle stik z ostalimi množičnimi, zlasti pa političnimi organizacijami. Žal pa je še zmeraj nekaj odborov osnovnih političnih organizacij, ki podcenjujejo delo Rdečega križa in ga ne jemljejo dovolj resno.

Kljub vsem tem redkim negativnim ugotovitvam, pa so zlasti občni zbori osnovnih organizacij pokazali, da Rdeči križ vendarle pridobiva na svojem ugledu. Zato ni naključje, da si je novoizvoljeni občinski odbor zadal nalogo, da bo še naprej podprl delo svojih osnovnih organizacij in skrbel zlasti za njihovo stalno in nepretrgano delovanje.

LEP ZGLED

Kjer stanuje v eni hiši več državljanov, je prav, da vsak prispeva k njenemu vzdrževanju, ureditvi okolja itd. Lep zgled za to so stanovalci hiše na Dečkovi cesti 5, ki so na pobudo novoizvoljenega hišnega sveta sami očistili dohod k hiši, uredili njeno okolje, očistili pralnice, dvorišče ipd. Razen tega so opravili še nekatera druga dela. Zdaj pa jih čaka splošno popravilo bloka.

V hiši so tudi uveljavili načelo, da prepirov in sovraštva med stanovalci ne sme biti. Če ima kdo kaj pripomb, jih pojasni na sestanku hišnih stanovalcev.

O. F.

Za redno vzdrževanje Starega gradu

Olepševalno in turistično društvo v Celju je formiralo posebno delovno skupino za sanacijo in vzdrževanje Starega gradu. Vsa dela pri vzdrževanju razvalin bodo opravljena pod strokovnim nadzorstvom.

Asfaltiranje Trubarjeve ulice

Te dni je celjska Uprava za ceste in kanalizacije začela z deli za asfaltiranje Trubarjeve ulice. Če bi dela ne oviralo slabo vreme, bi bila modernizirana cesta že prej izročena namenu kot bo.

NAD 20.000 UR PROSTOVOLJNEGA DELA

Od prvega aprila pa do konca maja so udeleženci prostovoljnih delovnih akcij v Štorah opravili nad dvajset tisoč udarniških ur. Prizadevnost štorskih železarjev ter prebivalcev tega kraja zasluži ne samo pohvalo, temveč tudi posnemalcev.

Gibanje PREBIVALSTVA

V času od 29. 5. do 4. 6. 1961 je bilo rojenih 39 dečkov in 19 deklic.

POROČILI SO SE:

Jože Dreu, pom. skladiščnik in Erika Zilli, trg. pomočnica oba iz Lisc. Karl Zeme, delavec in Stanislava Mazzoni, delavka oba iz Celja. Anton Strahovnik, delavec, inMarija Funkel, krojaška pom., oba iz Lave. Maks Sorec, delavec in Marija Kadilnik, delavka oba iz Celja. Fran Bele, delavec in Ana Strašek, strojepiska oba iz Celja. Franc Sotošek, uslužbenec iz Celja in Nada Mahne, uslužbenka iz Teharij. Friderik Zajec, rudar iz Dola pri Hrastniku in Frančiška Homšek, matičarka iz Belova. Djuro Mušič, delavec iz Liboj in Hedvika Feldin, delavka iz Leskovca.

UMRLI SO:

Ivana Turk, upokojenka iz Maribora, stara 79 let. Melhijor Dobovičnik, uslužbenec iz Laškega, star 46 let. Klotilda Premšak, uslužbenka iz Vojnika, stara 38 let. Matjaž Kranjec, otrok iz Celja, star 1 mesec.

Mihael Kolar, avtomehanik, iz Celja, star 31 let. Leopold Debelak, kovač iz Radeč, star 47 let. Jožica Abram, otrok iz Novega mesta, stara 1 leto. Mojca Kuder, otrok, iz Dobriše vasi, stara 5 mesecev.

Uspel telovadni nastop v Laškem

Nekaj sto pionirjev in pionirk-učencev laške osnovne šole je preteklo nedeljo nastopilo na nogometnem igrišču s telovadnimi vajami. V desetih točkah so prikazali vse delo na področju telesne vzgoje v minulem letu, ki je bilo zelo plodovito. Ta pregled celotnega truda in doseženih uspehov v športu in vzgoji je osnovna šola pripravila v okviru jugoslovanskih pionirskih iger. Nastopale so skupine po razredih.

Po mnenju številnega občinstva je bila prireditev zelo uspešna. Gledalcem so posebno ugajale ritmične vaje pionirk iz osmih razredov. Tudi organizatorji so bili z nastopom zadovoljni.

Ko sem vprašal ravnatelja šole prof. Jožeta Sirca, kdo ima največ zaslug za uspešno prireditev, mi je brez pomislekov dejal, da njihov telovadni učitelj tov. Janez Pečnik, ki je s skupino učiteljev sam vodil tehnična in organizacijska dela, za kar zasluži izredno pohvalo.

-leš

Športni ribiči Slovenije

NA TRETJEM ZLETU V CELJU IN VELENJU

V soboto in nedeljo so se v Celju in Velenju zbrali športni ribiči Slovenije na svojem zletu, ki so ga začeli v soboto na vsezgodaj zjutraj s tekmovanjem v suhih disciplinah. Slavnost je začel zastopnik Zveze ribičev Slovenije tov. Bokal, udeležence zleta pa so pozdravili tudi mladi celjski ribiči-pionirji ter prirodoslovci iz osnovnih šol.

Prvi del tekmovanja se je lepo odvijal. Zato je škoda, da ga je zmotil dež. Navzlic temu je Ljubljančan Božo Dimnik postavil nov državni rekord v metu obtežilnika v daljavo. Nov najboljši rezultat v državi v tej disciplini se glasi — 66,20 metra. Ta tekmovalec se je uvrstil na prvo mesto tudi v ostalih disciplinah na suhem ter za to prejel lep pokal. V ekipnem ocenjevanju suhih disciplin so zmagali Ljubljančani, drugi so bili Celjani, tretji pa ribiči iz Novega mesta itd. Tudi pri mladincih so zmagali Ljubljančani, Celjani pa so zasedli drugo mesto.

Prireditve tretjega zleta športnih ribičev Slovenije je v soboto zvečer uspešno izpopolnil veseli večer.

V nedeljo je bilo ob Velenjskem jezeru tekmovanje v odlovu živih rib s plovcem. Prvo in drugo mesto med članskimi ekipami je pripadlo Celjanom, med posamezniki pa se je najbolj odlikoval Danilo Rifelj iz Novega mesta. Tudi mladinci iz Celja so na tem tekmovanju zasedli prvo mesto tako v ekipnem ocenjevanju kot pri posameznikih. Zmagal je Maks Nidorfer.

Prav to tekmovanje je pokazalo, da se mladi rod uspešno uveljavlja v ribiških vrstah in da resno ogroža rezultate starejših.

Tekmovanje je v celoti uspelo, za kar sta imela veliko zaslug Celjana Avgust Debenjak, kot glavni sodnik ter Albert Kerkoš, kot tehnični vodja. Z uspelo organizacijo zleta pa se je postavila tudi celjska ribiška družina.

K. Š.

Na tretjem zletu športnih ribičev Slovenije je nastopila tudi pionirka. Naša slika na levi kaže, kako jo tov. Franček Perc seznanja s skrivnostmi lova. Na desni — republiški prvak pri mladincih v odlovu živih rib, Maks Nidorfer.

Celjski TRG

Krompir stari 20 (25), krompir novi 60, čebula nova 140 (100—120), česen stari — (500), česen novi 160 (160), fižol visoki 115—140 (100—150), fižol nizki 100 (80—100), solata 60—80 (60—120), špinača 60 (80—150), ohrovt 60, peteršilj 200 (140—200), por 60 (60—80), rabarbara — (120), pesa 140, koleraba 90 (90—120), redkvica — (200), korenje — (40—60), korenjček 100—220 (90—140) zelje glavno belo 50—70, gobe (500), limone 220, pomaranče 220, jabolke (80—100), banane 280, mleko 56 (50—56) smetana — (520), skuta — (200), maslo — (720—820), jajca 25 (20—24), piščanci 440 (500—500), zajci — (200—800), paradižnik 250—450, češnje 130 (90—120), jagode 220 (200—280), grah neluščen 140 (150), borovnice — (90—120), hruške 200, kumare 250 (250), paprika 550.

Trg še vedno ni najboljše založen. Primanjkuje perutnine, jajc in včasih tudi mlečnih izdelkov.

KRONIKA NESREČ

V rudniku Laboje je pri delu dobil notranje poškodbe Ivan Štajner iz Kasaz. — Pri montažnem delu v Cinkarni si je poškodoval desno roko Stanko Majcen iz Nove Dobrave. — V Grajski vasi sta se s kolesom peljala Matija Možina in njegov brat Gabrijel. Med vožnjo sta padla. Prvi si je poškodoval glavo, drugi pa ključnico. — Z vrelo juho se je po nogi polila Roza Planinšek iz Dobrne. — Pri padcu si je poškodoval glavo Anton Krimšek iz Cernolice pri Šentjurju. — S kolesom je padel in si poškodoval glavo Miha Jug z Ostrožnega pri Ponikvi. — Ivana Toplaka iz Zabukovce je podrl osebni avto. Dobil je poškodbe na glavi, rebrih in rokah. — V Opekarni Ljubečna se je opeka podrla na delavca Mata Pavka. Dobil je poškodbe na nogi. — Pri padcu z motorjem si je zlomil nogo. Rudolf Senica iz [illegible] padla Terezija Vodopivec v Mačvi pri Grobelnem. Poškodovala si je rebra in ključnico.

Celjska kronika

PIONIRJI V ROKOMETU

Okrajno rokometno prvenstvo za pionirje in pionirke, ki je bilo v nedeljo v Celju, je minilo v znamenju premoči igralcev Partizana Celje in igralk iz Žalca. Pionirji Celje mesto so premagali Polule 13:4, Gaberje 5:0 in Prebold 14:6. Prebold, ki je zasedel drugo mesto je igral s Polulami 9:9, premagal pa Gaberje 17:6. Polule pa so odpravile Gaberje 13:8. Končni vrstni red: Partizan Celje mesto, Prebold, Polule in Gaberje.

Pri pionirkah so igralke iz Žalca premagale v odločilni tekmi Partizana Celje mesto 7:5 in drugo ekipo istega društva 9:2. Dvoboj med partizanskima ekipama iz Celja mesta se je končal z zmago prve 6:2.

Pionirji Partizana Celje mesto so na koncu turnirja odigrali prijateljsko tekmo proti reprezentanci vseh moštev in zmagali 22:16. Ta ekipa bo celjski okraj zastopala na republiškem prvenstvu, ki bo v nedeljo v Ljubljani.

Razgovor z mlado strelko

Ime Jožice Klokočovnikove se je v zadnjem času večkrat pojavilo med tistimi, ki so dosegli najboljše izide na strelskih tekmovanjih ne samo v Spitaliču, kjer je doma, temveč tudi na tekmovanjih v konjiški občini.

— Imam štirinajst let, je pripovedovala, obiskujem pa osmi razred osnovne šole.

— Zakaj si se sploh ogrela za strelski šport?

— V našem kraju je to edina športna dejavnost, ki je našla veliko število prijateljev ne samo med starejšimi, temveč tudi na šoli, kjer imamo svoj strelski krožek. Da se je strelski šport tako močno uveljavil ima največ zaslug upravitelj šole tovariš Jože Višnar.

— Kako pa gledajo fantje nate, kadar jih premagaš na strelskih tekmovanjih?

— Oh, saj veste, se je zasmejala, napovedujejo mi skorajšnjo osveto na športnem polju, samo zaenkrat iz tega še ni bilo nič...

— Le glej, da se boš dobro držala tudi v naprej.

— Bom skušala...

Zagreb : Kladivar 6:1

V sredo popoldne je bila na Glaziji prijateljska nogometna tekma, v kateri je član druge zvezne lige Zagreb premagal Kladivarja z visokim rezultatom 6:1 (1:0). Ta tekma je bila poslovilna za Slavka Marinčka, ki odhaja v Nemčijo na strokovno izpopolnjevanje.

Dvojna zmaga

Prvi dan atletskega mitinga v Celju so nastopile tudi ženske v tako imenovanem B programu ekipnega prvenstva Slovenije. Razen dveh ekip Kladivarja, so nastopile še mlade tekmovalke iz Litije. V skupni oceni je prva vrsta Kladivarja zbrala 7.296, druga 5.779 točk, Litija pa 5.197.

V vseh šestih disciplinah so zmagale tekmovalke prve Kladivarjeve ekipe, in sicer: Piavec v teku na 100 metrov 13.1, Marševa v teku na 800 metrov 2:28.9, Rozmanova v skoku v višino 142 cm, Turnškova v metu krogle 8.63, Rudeževa v skoku v daljino 4,50 in tekačice v štafeti 4 krat 100 metrov v času 55.2.

Na prvem in drugem mestu

Po prvem kolu ekipnega prvenstva države v atletiki je ženska vrsta Kladivarja zbrala največ točk od vseh sodelujočih ekip. Kladivar vodi z 17.206, druga je Mladost, tretja Olimpija-Svoboda itd.

Zelo zadovoljiv je tudi plasman moške reprezentance Kladivarja, ki trenutno zavzema častno drugo mesto na državni lestvici in sicer za beograjskim Partizanom, ki je zbral 34.499 točk, (Kladivar 33.223) ter pred zagrebško Mladostjo 32.478, Ljubljano itd.

Lorger osvojil Hanžekovičev pokal

Minulo nedeljo je bilo v Zagrebu atletsko tekmovanje za Hanžekovičev memorial. V spominski disciplini, to je v teku na 110 metrov čez ovire, je znova zmagal član celjskega Kladivarja Stanko Lorger v času 14,5 sekunde.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri Občinskem ljudskem odboru Žalec razpisuje na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihvih rganov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) mesto

upravnika
Remontnega podjetja Polzela

Pogoji: Visokokvalificiran delavec v eni od gradbenih strok in po možnosti vsaj nekaj prakse v vodenju podjetja.

Kolkovane prošnje z dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter prakse je treba poslati Občinskemu ljudskemu odboru Žalec najkasneje do 20. junija 1961.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri Občinskem ljudskem odboru Žalec razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) mesto

upravnika
podjetja Rekalmservis Žalec

Pogoji: Srednja ali nižja strokovna izobrazba, ter praksa v stroki podjetja.

Kolkovane prošnje z dokazili šolske izobrazbe in prakse je treba poslati občinskemu ljudskemu odboru Žalec najkasneje do 20. junija 1961.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri Občinskem ljudskem odboru Žalec razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) mesto

direktorja
Rudnika Rjavega premoga Zabukovca

Pogoji: Rudarska fakulteta z vsaj 5-letno prakso v vodenju rudarskega podjetja ali Rudarska šola z vsaj 10-letno prakso na vodilnih mestih v rudarskih podjetjih.

Kolkovane prošnje z dokazili šolske in strokovne izobrazbe ter prakse je treba poslati najkasneje do 20. junija 1961 Občinskemu ljudskemu odboru Žalec.

Upravni odbor podjetja »Avtobusni promet« Celje razpisuje prosti delovni mesti:

vodja prometnega sektorja

Pogoj: Prometna ali komercialna šola s prakso v prometni stroki.

sekretarja podjetja

Pogoj: Srednješolska izobrazba z daljšo prakso.

Plača po pravilniku o razdeljevanju osebnih dohodkov, oziroma po dogovoru.

Rok za prijavo do 25. junija 1961.

OBJAVE IN OGLASI

KINO

KINO UNION
9.—12. 6. 1961 »AMBICIOZNA«, francoski barvni film
13.—16. 6. 1961 »LJUBEZEN NA RAZPOTJU«, madžarski film

KINO METROPOL
11.—14. 6. 1961 »PARTIZANSKE ZGODBE, jugoslovanski film
15.—19. 6. 1961 »SEDMO SINBADOVO POTOVANJE«, ameriški Csc film

LETNI KINO
7.—10. 6. 1961 »DEVIŠKA KRALJICA«, ameriški barvni Csc film
11.—13. 6. 1961 »MISS STONE«, jugoslovanski barvni Csc film
14.—17. 6. 1961 »HERAKLEJ«, ameriški barvni Csc film

MLADINSKI KINO — DPD »SVOBODA« CELJE
Dne 10. in 11. 6. 1961 »OLIVER TWIST«, angleški film, Predstave v soboto ob 15. in 17. ter v nedeljo ob 10., 15. in 17. uri.

KINO DPD »SVOBODA« — ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI
Dne 10. in 11. 6. 1961 »DREVO ŽIVLJENJA«, ameriški barvni Csc film
Dne 14. in 15. 6. 1961 »OPERACIJA AMSTERDAM«, francoski film

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE
Petek, 9. junija ob 20. uri — Shakespeare: Rihard II. — Gostovanje v Velenju.
Sobota, 10. junija ob 16. uri — Stevens: Zakonski vrtiljak. Gostovanje v Topolšici.
Nedelja, 11. junija ob 15.30 uri — Shakespeare: Rihard II. — Izven in za abonente iz Vojnika.
Torek, 13. junija ob 20. uri — Nušić: Gospa ministrica. Gostovanje v Šentjurju.
Sreda, 14. junija ob 20. uri — Stevens: Zakonski vrtiljak. — Zaključena predstava za Občinski sindikalni svet.
Četrtek, 15. junija ob 20. uri — Shakespeare: Rihard II — Gostovanje v Štorah.
Petek, 16. junija ob 20. uri — Stevns: Zakonski vrtiljak. — Gostovanje v Sevnici.
Sobota, 17. junija ob 20. uri — Stevens: Zakonski vrtiljak. — Gostovanje v Kostanjevici na Krki.
Nedelja, 18. junija ob 20. uri — Stevens: Zakonski vrtiljak. — Gostovanje v Črnomlju.

RAZNO

OPOZORILO! Ker nekateri ljudje iz koristoljublja o meni raznašajo neresnične vesti, opozarjam, da bom vsakogar, ki bo ta obrekovanja raznašal naprej, sodno zasledovala. Juvanc Marica, roj. Vrečko.

IZJAVLJAM, da nisem plačnik za dolgove, katere bi napravila moja žena Bevc Pavla, Teslova ulica 5. Bevc Viktor.

STANOVANJA

ZAMENJAM sobo in kuhinjo s shrambo za večje stanovanje kjerkoli. Ponudbe pod »Čisto« na upravo lista.

OPREMLJENO sobo s posebnim vhodom oddam trem solidnim mladim fantom. Naslov v upravi lista.

ZAMENJAM sobo (odločba), nudim največje posojilo ali nagrado. Naslov v upravi lista.

IŠČEM prazno sobo kot podnajemnica. Za nagrado dam glavo šivalnega stroja. Ponudbe pod »Solidna« na upravo lista.

V VELENJU prodamo tri vseljive ločene sobe, dve primerni za stanovanje Vrtpritikline. Majerhold, Celje, Kersnikova 27.

ODDAM opremljeno sobo dvema namešančencema. Ožir, Drapšinova 4.

GELEE ROYALE — MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preperata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

KOMPAS

»KOMPAS«
TURISTIČNO IN AVTOBUSNO PODJETJE
Poslovalnica Celje
ORGANIZIRA
skupinske izlete s turistično opremljenimi avtobusi, po želji in naročilu za posamezne izletniške skupine, doma in v inozemstvo.
NUDI
vsakovrstne turistične usluge: prodaja železniške vozovnice za Jugoslavijo in inozemstvo, rezervira mesta v spalnikih na domačih in inozemskih železniških ter letalskih progah, prodaja ladijske vozovnice, preskrbuje POTNE LISTE in vse TUJE VIZE, menja tuje valute, izvršuje in nudi vse rezervacije za LETNI ODDIH ter daje najrazličnejše in zanesljive informacije o potovanjih.
Dvanajstdnevno potovanje z luksuzno motorno ladjo »Jugoslavija« (od 15. 10. do 26. 10. 1961)
2500 MILJ PO SREDOZEMLJU!
Prijave za potovanje sprejemamo najkasneje do zaključno 5. septembra 1691. PRED VSAKIM POTOVANJEM OBIŠČITE POSLOVALNICO »K O M P A S« CELJE
TOMŠIČEV TRG 1 — telefon 25-50.

PRODAM

RAZLIČNO staro pohištvo poceni prodam. Cesta na Ostrožno 31/I.

KLAVIRSKO harmoniko prodam Štor Maks, Tremarje 8.

PRODAM: slaščičarski hladilnik-konzervator s porcelanom za sladoled, flobertovko kaliber 5 krat 6, »Ignis« bojler 80 litrski, kompleten, nerabljen. Kekič, Razlagova 4, Celje.

MOTOR HOREX 350 ccm prodam. Vanovšek, Ljubljanska 6/II. Celje.

RADIO KAPSCH poceni prodam. Naslov v upravi lista.

RAZNO POHIŠTVO ugodno prodam. Moše Pijada 20 poleg restavracije »Kladivar«.

POSESTVO 5 ha, novo poslopje ob avtobusni železniški postaji, prodam. Cena ugodna Kovač Pepi, Praprotno, Radeče pri Zidanem mostu.

PUCH Roller 125 ccm, prodam. Gledališka 5 Celje.

IZVRSTEN jabolčnik, samo skupaj, prodam. Terbovc, Polule 64.

ŠIVALNI stroj prodam. Drobnak, Zadrže Šmarje pri Jelšah.

HIŠICO z 18 ari zemlje prodam. Pelicon Zvonko, Dobrna.

MELBROSIN — preparat cvetnega prahu in matičnega mleka (GELEE ROYALE) garantiramo znastveno stabiliziran proizvod MELBRO — COOP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preperata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

RAZPISI

EKONOMSKA ŠOLA V CELJU
objavlja
r e d n i r a z p i s
šolskega odbora za vpis v I. letnik za šolsko leto 1961/62

1. V prvi letnik bo sprejetih 120 učencev.
2. **Pogoji za vpis:**
a) uspešno dovršena osemrazredna osnovna šola ali nižja gimnazija;
b) starost do 18 let do 1. junija 1961.
3. Prijave za vpis (na obrazcih DZS št. 1,20), kolkovane z din 50 državne takse sprejema uprava šole do 22. junija 1961. Prijavi morajo biti priložene te-le listine:
a) rojstni list;
b) zadnje šolsko spričevalo;
c) listina, ki dokazuje potek in uspeh šolanja v osnovni šoli ali nižji gimnaziji (izpisek iz matičnega lista ali dijaška knjižica);
d) mnenje osnovne šole o sposobnosti in nagnjenjih kandidata (samo če prihaja neposredno iz osnovne šole);
e) kratek življenjepis;
f) priporočilo ZB za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega terorja ali socialnega skrbstva za vse ostale otroke brez staršev, oziroma gospodarske, družbene ali strokovne organizacije zaradi prednosti pri izboru med kandidati, ki imajo enake pogoje.
4. Izpitni predmeti za primer, če bi se razpisna komisija odločila pri ožjem izboru med učenci s slabšim učnim uspehom za sprejemni izpit, bodo slovenski jezik in matematika.
5. **Izid razpisa bo objavljen 27. junija 1961 ob 9. uri v šoli, kjer naj se zberejo vsi prijavljenci.**

Ravnateljstvo

EKONOMSKA ŠOLA V CELJU
objavlja
r e d n i r a z p i s
šolskega odbora za vpis v prvi semester oddelka za odrasle za šolsko leto 1961/62

1. V prvi letnik bo sprejetih 35 slušateljev.
2. Sprejemni pogoji:
a) uspešno dovršena osemrazredna osnovna šola oziroma nižja gimnazija;
b) starost nad 21 let do 1. septembra 1961;
c) zaposlitev v stroki, za katero izobražuje šola.
3. Prijave za vpis (na obrazcih DZS št. 1,50), kolkovane z din 50 državne takse sprejema uprava šole do 22. junija 1961. Prijavi morajo biti priložene te-le listine:
a) rojstni list in poročni list za poročene;
b) zadnje šolsko spričevalo;
c) mnenje oziroma priporočilo gospodarske organizacije (podjetja), urada ali ustanove z navedbo delovnega mesta in delovnega staža kandidata;
d) priporočilo ZB zaradi prednosti pri izboru med kandidati, ki izpolnjujejo enake pogoje;
e) izjavo o plačilu šolnine, ki bo znašala za šolsko leto 1961/62 predvidoma do din 4000 mesečno.
4. Izid razpisa bo objavljen 27. junija 1961 ob 16. uri na Ekonomski šoli v Celju.

Upravni odbor trgovskega podjetja SLOVENIJASPORT
r a z p i s u j e
prosto delovno mesto
ŠEFA PRODAJALNE
v Celju.
(Prodajalna bo v letu 1961 adaptirana.)
Pismene ponudbe poslati upravi podjetja **Slovenijašport, Ljubljana, Mestni trg 10.**

UPRAVNI ODBOR OBRATNE AMBULANTE »EMAJL« CELJE
razpisuje delovno mesto
RAČUNOVODJE
Plača po pravilniku o plačah Obratne ambulante. Prošnje vložiti do 20. junija 1961 na Obratno ambulanto »EMAJL« Celje, Delavska 18.

SLUŽBE

POSTREŽNICO sprejmem. Vprašati v trgovini »Solčava« Celje.

ŽENSKO, tudi upokojenko iščem za osemurno varstvo otroka. Naslov v upravi lista.

OBVESTILA

Dne 12. junija 1961 ob 8. uri se bo vršila
JAVNA LICITACIJA
za prodajo prve in druge košnje na Bežigradu.
Iz pisarne Vojne pošte 1693 Celje.

KMETIJSKA ZADRUGA CELJE
S P O R O Č A
vsem kmetovalcem s področja Celje, Štore in Ljubečna, da bo vključno od 12. tega meseca dalje zadružni dogon goveje živine na novo urejenem sejmišču na Teharju.
Zaradi nove lokacije oziroma novo urejenega sejmišča se odkup goveje živine in svinj ne bo več vršil na dvorišču klavnice v Celju. Odkup goveje živine bo vsak ponedeljek vključno z 12. tega meseca dalje od 7. do 12. ure. Odkup svinj in telet pa bo vsak petek od 8. do 12. ure.

RASTIN je mazilo, ki deluje proti reumi, išiasu ter raznim bolečinam mišičevja. Vsebuje zdravilna zelišča. Nudijo lekarne.

Oddelek za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora Celje
P O Z I V A
lastnike zasebnih kmetijskih gospodarstev na območju občine Celje:
1. da predložijo delovne pogodbe, ki so jih sklenili s stalnimi kmetijskimi delavci v registracijo;
2. da zahtevajo za sklenitev novih delovnih pogodb s stalnimi kmetijskimi delavci POPREJŠNJE dovoljenje.
Skrajni rok za predložitev delovne pogodbe v registracijo je 30. 6. 1961.
Po 4. členu zakona o delovnih razmerjih kmetijskih delavcev v zasebnih kmetijskih gospodarstvih (Uradni list LRS, št. 9-46/1960) sklene zasebno kmetijsko gospodarsko delovno razmerje s kmetijskim delavcem s POPREJŠNJIM dovoljenjem za delo pristojnega upravnega organa občinskega ljudskega odbora.
Delovna pogodba, ki jo sklene zasebno kmetijsko gospodarstvo s kmetijskim delavcem v nasprotju s tem zakonom in z odlokom občinskega ljudskega odbora, je nična.
Kmetijski delavec (stalni) je po tem zakonu oseba, ki opravlja na podlagi sporazuma o delovnem razmerju (delovna pogodba) poln delovni čas kmetijska dela v zasebnem gospodarstvu kot svoj redni in glavni poklic. Pri tem je pogoj, da mora biti kmetijski delavec star najmanj 15 let in da je zdrav.
Opozarjamo, na kazenske posledice iz 40. člena navedenega zakona, če sklene zasebni delodajalec delovno razmerje s kmetijskim delavcem brez poprejšnjega dovoljenja, če sklene delovno pogodbo z osebo, ki nima predpisanih pogojev, ali ki ne pošlje v registracijo delovne pogodbe v predpisanem roku 30 dni po tem, ko je delavec nastopil delo.
Denarno kazen za gornje prekrške znaša do 20.000 dinarjev.

ITA IZLETNIK
IZLETNIK turistična agencija poslovalnica Celje Vam nudi sledeče usluge:
IZLETE, PREVOZE, EKSKURZIJE po domovini in v inozemstvo
POTNE LISTE — TUJE VIZUME
REZERVACIJE
za letni oddih, prenočišča, spalne karte za vlak doma in v inozemstvo, avionske in ladijske karte
INFORMACIJE VSEH VRST — MENJAVA VALUT
Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi večje število avtokart Slovenije in Jugoslavije, žepni vozni red express dobite pri nas. Cena 300 dinarjev. Za cenjena naročila se priporoča
IZLETNIK turistična agencija poslovalnica Celje, Titov trg 3 telefon 28-41, telegram ITA, Celje

RAZPIS

Ravnateljstvo Metalurške industrijske šole v Štorah objavlja vpis v I. letnik v šolskem letu 1961/62 za naslednje poklice: strojni ključavničar, kovino-strugar, kovač.

Pogoji za vpis:
1. uspešno dokončana osemletka;
2. starost od 15 do 17 let;
3. telesna in duševna sposobnost za poklic;
4. obveza, da se bo kandidat po končanem šolanju zaposlil v Železarni Štore vsaj toliko časa kot je trajalo šolanje (obrazec za obvezo dobi kandidat na šoli ob sprejemu).

Kandidati naj predložijo:
1. Lastnoročno pisano prošnjo kolkovano s 50 dinarjev, v kateri morajo obvezno navesti, katerega poklica se žele izučiti in točen naslov (mesto, kraj, h. št. in pošto);
2. rojstni list;
3. zadnje šolsko spričevalo;
4. mnenje osnovne šole, kjer je kandidat končal zaključni razred;
5. zdravniško spričevalo;
6. za otroke padlih borcev potrdilo ZB, za druge varovance potrdilo socialnega skrbstva.

Kandidati, ki želijo stanovati v Domu učencev, morajo to navesti v prošnji. Celotna oskrba (stanovanje, hrana, pranje) velja mesečno 8400 dinarjev.

Učenci prejemajo nagrade v višini do 6000 dinarjev mesečno, kar je odvisno od poklica, letnika in učnega uspeha. Železarna Štore dodeljuje poleg tega socialno ogroženim učencem tudi podpore.

Rok za vložitev prijave je do vključno 30. junija tega leta. Vsi prijavljeni kandidati se zberejo v šoli zaradi opravljanja izpita dne 5. julija ob 8. uri zjutraj. Izpitna komisija bo objavila takoj po zaključku sprejemnih izpitov (psihotehničnih), kateri od kandidatov bodo sprejeti v šolo.

Vse nadaljnje informacije dobijo kandidati v tajništvu šole od 10. junija dalje.

Ravnateljstvo Metalurške industrijske šole Štore

Upravni odbor pri novo ustanovljenem rudarsko-eksploatacijskem in raziskovalnem ter industrijsko-predelovalnem podjetju

„MONTANA"
s sedežem v Šentjurju
r a z p i s u j e

naslednja delovna mesta:
1. Šefa gospodarsko-računskega sektorja
2. Knjigovodje za finančno in obratovno knjigovodstvo
3. Fakturista in materialnega knjigovodjo
4. Mezdnega knjigovodjo in blagajnika
5. Šefa komerciale
6. Korespondentke — tajnice podjetja

P o g o j i:
Pod 1. in 5. visoka strokovna izobrazba s 5-letno prakso ali srednja strokovna izobrazba z 10-letno prakso.
Pod 2., 3. in 4.: srednja strokovna izobrazba s prakso.
Pod 6. srednja strokovna izobrazba s popolno verziranostjo v stenodaktilografiji in samostojni korespondenci.
Po možnosti z znanjem vsaj enega tujega jezika.

Nastop službe takoj. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na Železarno Štore, Štore pri Celju, Upravni odbor podjetja »MONTANE« (bivši obrat nemetalov in železne rude) do 20. junija 1961.

CELJSKI TEDNIK

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštni predal 16 — telefon 25-23 in 24-23 uprava: Celje, Trg V. kongresa 3 — poštni predal 152 — telefon 23-75 in 20-89 — Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 603-11-1-656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — Inozemstvo 2.400 din — posamezna številka 20 din — rokopisov ne vračamo.

Bodočo vojno bi izgubil - človek

sta o tem govorila Kennedy in Hruščev?

Poročajo, da se na Dunaju od leta 1848, ko je črnožolti monarhiji premagala buržoazna revolucija, ni zgodilo nič tako važnega, kot je bil sestanek predsednikov Hruščeva in Kennedyja.

Že mogoče. Saj se je v mestu ob Donavi zbrala cela vojska časopisnih in radijskih poročevalcev. Mesto je mrgolelo od policije in detektivov. Kosilo v ameriškem veleposlaništvu, večerja pri predsedniku republike Avstrije, spet kosilo v sovjetskem veleposlaništvu. Vse je zabeleženo. Celo to, s katero nogo je madam Jacqueline izstopila iz reaktivnega letala, koliko gramov je utegnila izgubiti Nina. O vsem, kaj so jedli, kako so bili oblečeni šefi nasprotujočih si sil. Toda kaj sta predsednika govorila v večurnih razgovorih samo ob navzočnosti tolmačev, to svet do zadnje besede verjetno ne bo izvedel.

Svet pa bi rad izvedel, kaj mislita velikana o čisto preprostem vprašanju:

— Se vojna pustolovščina izplača? —

Svet ugiba:

— Pogledala sta si v oči. Otipavala sta se in iskala slabosti. Stresla sta na zeleno mizo dokaze svoje nadmočnosti ... —

Dajmo se nekoliko pomuditi pri teh »adutih«, s katerimi sta morda hotela podkrepiti besede o tem, da obojestranska nepopustljivost ni brez »otipljive podlage«.

Kaj je mogel stresti na mizo Kennedy?

● Kakšne baze, ki oklepajo vzhodni tabor, od koder lahko zadenejo sleherni cilj v njegovi notranjosti?, ima.

● Pomorsko silo, ki razpolaga s podmornicami, ki iz neobčutljive globine izstreljujejo rakete »polaris« z atomsko glavo?

● Pikolovsko pripravljenost zračnih sil, katerih tretjina letal je neprestano v zraku z nevarnimi jajci pod krili?

Kdo ve kaj vse je še John Kennedy stresel na mizo pred svojega nasprotnika.

Toda tudi Hruščev mu je mogel biti kos.

● Povedal mu je lahko marsikaj o prednosti v kozmonavtiki, kar je dokazal Jurij Gagarin.

● Morda mu je povedal o atomskem bombniku, ki leti brez pristajanja 3 mesece, in v višini 38 kilometrov niti lastnim radarskim postajam ni privoščil veselja, da bi ga odkrili.

● Precej krepak je tudi adut absolutne prednosti v moči raketnega orožja. Rusom so baze nepotrebne. Odkoderkod zadenejo kamorkoli.

● V neljubem spominu je gotovo tudi sistem protiletalskega orožja še iz časov U-2, ko je raketa sama poiskala cilj itd.

Če sta si vse to povedala, potem sta morala spoznati, da je vsaka bodoča vojna lahko samo pogreb vsega človeštva. Ne zmagovalca, ne premaganca ne bo. Edini, ki lahko vojno izgubi, je — človeštvo v celoti. Sta si povedala o tem, kaj pomeni, če je okoli 50 milijonov mož na svetu pod orožjem, da samo sile atlantskega pakta stane letni proračun za oboroževanje toliko, kolikor porabijo za vse svoje izdatke vse tako imenovane »zaostale dežele« na svetu? Sta govorila o Berlinu, Laosu, Kubi, in drugih žariščih vojne?

In končno, ali sta pri vsem tem prišla do zaključka, da je na svetu skoraj tri milijarde ljudi, od katerih le majhen odstotek misli, da je vojna sredstvo za rešitev perečih vprašanj.

Oba, Kennedy in Hruščev, sta že tolikokrat dejala, da je vojna propad človeštva. Morda sta v to osebno tudi prepričana. Toda zakaj ta oboroževalna tekma, ki vedno narašča. Za golo ravnotežje, toliko žrtev? Ali ni nevarnosti, da bi se barikade podrle na tiste, ki se zanje skrivajo.

Kako preprosto bi bilo, če bi oba prisluhnila silam miru in aktivnega sožitja.

OH, TA GLAVOBOL

KAKO SE MU IZOGNITI?

Ljudje, ki ne vedo kaj je glavobol, so redki posamezniki, še bolj pa so redki tisti, ki si glavobol pravilno razlagajo. Največkrat slišimo tole:

— Spet nizek zračni pritisk. — — Ne bi smel jesti majoneze. — — Samo zato, ker danes nisem vzel odvajalnega sredstva,— itd.

Možni so sicer taki vzroki, toda po navadi ne. Moderna medicina meni, da so za kronične glavobole najpogostejši vzroki:

● Razširitev krvnih kanalov v glavi ali pa v mišičevju na glavi. Pogostokrat pa oboje skupaj. Vse to pa po mnenju zdravnikov dr. Harolda in dr. Wolfa na Cornellski univerzi, izhaja iz prenapetosti in preutrujenosti pri umskem, kakor tudi pri fizičnem delu. To je predvsem značilno za migreno in za močan glavobol, ki se javlja v katerem koli delu glave ali pa enostavno »oklepa« celo lobanjo.

Navadni, lahki glavoboli pa imajo tudi telesni izvor, kot: lakota, razburjenje, utrujenost oči pri branju ali podobnem delu, premočna luč, slab zrak in seveda tudi »maček«.

Boj z glavobolom ima bližnji in daljnji cilj. Bližnji cilj je:

● Ublažitev hudih napadov sproti. Daljnji cilj pa:

● Sistematično zdravljenje za popolno odpravo glavobolov.

Pri hudih glavobolih ravnamo takole:

● Topli obkladki in obsevanje z rdečo lučjo.

● Polurne kopeli v vodi komaj malo toplejši od telesne toplote.

● Masaža in jemanje zdravil za ublažitev bolečin in pomiritev.

Ker pa je bolje preprečevati bolezen kot zdraviti, je dobro upoštevati naslednja osnovna pravila:

● Pri delu si ne delajte preveč skrbi nad malimi neuspehi.

● Vsak človek ima dneve, ko je raztresen in razdražljiv. Ne prizadevajte si, da bi storili v takih dneh ravno toliko, kot druge dni.

● Izogibajte se nepotrebnega in nekoristnega razmišljanja in razglabljanja.

● Mislite in veselite se tega, kaj l a h k o imate in kaj l a h k o storite. To zadovoljstvo je zelo važno. Nikakor pa »zadovoljstvo« v pretiranih željah in prenapetem prizadevanju.

Skrito pred kraljevskimi očmi

Pred kakšnim mesecem je Italijo obiskala angleška kraljica Elizabeta. Angleški tisk je bil spet nasičen z vsemi podrobnostmi tega obiska, od poročil o srečanjih z državniki, bogastvom rimske arhitekture in zgodovine. Kraljica Elizabeta je videla vse, kar je treba videti. Da, videla je baje celo še preveč, saj je bil obisk utrudljiv. Videla se je celo z nekaterimi člani proslule Karadjordjevičeve rodbine, kdo ve, morda tudi s Farukom.

Toda, ali je angleška kraljica res videla vse? Na to odgovarja kratko besedna reportaža v listu »Today«, opremljena le s tremi fotografijami, od katerih eno objavljamo ... Rim, ki ga kraljica ni videla ...

Ni videla na primer polnagega otroka v predmestju siromašnih, ki živijo še danes kot v starem Rimu izobčenci. Ni videla brezizraznega pogleda starca, ki ni nikoli nič imel in tudi nič ne pričakuje — samo smrt. Ni videla ulic, kjer začuda, kljub ugoditvi poslanke, ki je terjala prepoved prostitucije, srečaš lahko le dekleta spogledljivih oči v izpitih licih ...

Tega kraljica ni videla, ker tega niso hoteli tisti, ki so ji »vse« razkazovali ...

(Križanka)

Dvojna piramida

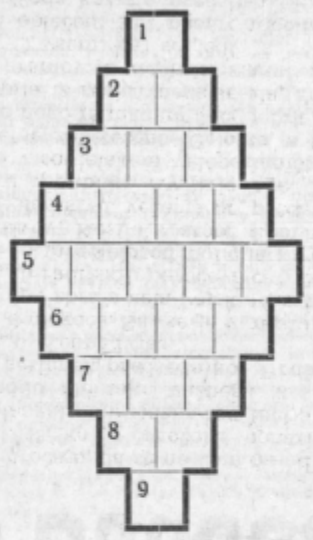

1. samoglasnik, 2. ploskovna mera, 3. nočno zabavišče, 4. italijansko mesto, 5. barijski sulfat — $BaSO_4$, 6. glagol za tretjo osebo ednine, 7. otok v Severnem Jadranu, 8. egipčanski bog, 9. kratica za polmer kroga.

KRATKE

NI SE ZLAGAL

V Splitu je živel branjevec, ki je na vhod v trgovino napisal reklamni napis v nekaj jezikih:

— V tem lokalu se govorijo vsi jeziki. —

Nekoč pride Šved, sprašuje v svojem jeziku, ker pa mu nihče ne odgovori, se posluži nemščine:

— Kdo pri vas govori švedsko? —

—I, kdo? Vi seveda. — odvrne v polomljeni nemščini nabrit kramar.

ENA NEVARNOST MANJ ZA KOPALCE

Ribič Tonči Jerkovič z Visa je nedavno opazil morskega psa — sabljača, kako se igrivo premetava v bližini obale. Pošast je igra drago stala. Pes se je nasukal na čer, Tonči pa se je znašel in hitro s sekiro dotolkel zverino. Pes je bil dolg pet metrov. Ta ne bo več strašil kopalcev.

Rop Sabink - filmski špektakl

Kaže, da so se filmski producenti zarotili zoper zgodovino. Tako je mogoče prav opisati večji del vse prizadevanje filmskih družb, ki nenehoma segajo po zgodovinskih tekstih, po tistih, ki so resnični, po onih, ki so na pol pravljica in končno tistih, ki niso ne to ne ono, pač pa velika mešanica bujne domišljije.

Glavni motiv so ženske, čeravno izgleda, da je zgodovina na prvem mestu. Po tekstih, kjer ni ženskih junakinj, ne segajo radi, če pa, potem pa ravno iz tega aspekta — posledice pomanjkanja žensk.

Peter Pavel Rubens: Rop Sabink (olje)

Videli smo domala vse velike junakinje, kot Kleopatro, Leonoro, Lukrecijo Borggia, Ivano Orleansko, Katerino Rusko, pa preko Lady Chaterlie, Lady Hamillton do Mate Harry. Videli smo Amazonke, sirene, krvoločne žene z Lesbosa, bojevite Rimljanke. Filmarji se držijo radi toplega in vročega zemljepisnega pasa. Eskimke so neinteresantne, ker so preveč oblečene. Zato gre predvsem. Za spektakl ...

Zdaj so se spomnili na silno mikavno temo, ki je vzpodbujala mnoge slikarje, kiparje, pisatelje in pesnike. Sabinke ... Gledano s strani nagibov, ki privabljajo producente, je to popolnost vseh variant. Prava bogatija žensk, zaradi pomanjkanja žensk ...

Gre za zgodbo iz časov ustanovitve Rima. Graditelji so vojščaki, ki se tolčejo in gradijo. Potem se naenkrat osvestijo, da nimajo žensk, ki bi dale mestu svojo lepoto, svojo mikavnost in bodoče rodove. Kar vojak nima, si vzame. Rimljani napravijo pohod. Ne za zakladi, niti za sužnji. Pohod, ki naj jim preskrbi ženske. Za cilj si izberejo sosede. Vnamejo se boji, ženske se otepajo, pa tudi ne, in končno se vse izgladi. Preko žensk sta zdaj mesti v krvnem sorodstvu.

Kaj je boljšega za spektakl? Ženske v rokah surovih vojščakov, ženske na pol ljubeznive, na pol divje za hrbti junakov na iskrih konjih. Boj ni mirno domače ognjišče, obeta se paša za oči ..

Film snema Richard Pottier. Na sceno je privlekel zveneča imena: Mylen Demongeot, Martine Carol, Kurt Jürgens, Rodger Moor in druge. Da bo zanj ceneje, za nas pa »obilo izkušenj«, snema film te dni v Zagrebu, kjer koristi usluge »Dubrava filma«, ki je zgradil na velesejmu stari Rim na sedem tisoč kvadratnih metrih prostora.

Kaj damo mi? Spet tehnične usluge, lipicance, drzne jahalce, prirodne lepote, ceneno hrano in stanovanje ... Še kaj? O, pač:

Pottier je kavalir. V glavi filma bosta zablesteli imeni Zagrebčanke Vanje Oberžan in Beograjčanke Viktorije Kler.

Njih pot do filma je tudi spektakl. »Arena« je vodila široko akcijo za kandidatke. Pred fotografi in komisijami se je zvrstilo na stotine slik in obiskovalk. To je trajalo precej časa. Potem se je Pottier potrudil in izmed osmih deklet poslednje »Arenine« selekcije, izbral dve. Na koncu te večmesečne akcije je bila baje kar prava manifestacija. Ne vem, če ob milostni zbiri dveh deklet ne zveni stavek enega od producentov filma dokaj cinično:

—Veseli me, da imate m n o g o talentiranih mladih ljudi, da smo prišli do novih likov, ki so »potrebni« za realizacijo filma. —

Sicer nam ni treba točiti »krokodilovih solza«, če smo z »umetniške« plati tako slabo zastopani v novi koprodukciji. V senci Pottierjevega spektakla smo doživeli »Areninega«, ki je izzvenel v akordih duhovitega srbskega pregovora:

— Tresla se gora, rodio se miš.

SKOKICA

NEVESTA MLADA ...

Vsake oči imajo svojega slikarja ... To menda ni več velika skrivnost. Kar je za nekoga grdo utegne za drugega biti lepo.

Za don Juana v zanikrni mlaki utegne tale »zelena žabja nevesta« biti vse kaj drugega od mnenja večine ljudi. Tudi za naravoslovca je žabji rod poln zanimivosti kot vsa narava sploh.

Če že nočete deliti »mišljenja« z zaljubljenim žabjekom v mlaki, pa vsaj priznajte, da je posnetek zelene žabice zelo uspel. Ob vremenskih prilikah, ki nam delajo skrbi, pa je posnetek še hudo aktualen.

REKA, KI IMA ŠTIRI IMENA

V Hercegovini je reka, ki za eno točko poseka našo Ljubljanico. To je reka, ki je pri izviru Vrljika, pri Peči je Tihaljina, pri Klobuku dobi ime Mlada, pri Ljubuškem pa dobi četrto ime Trebižat.